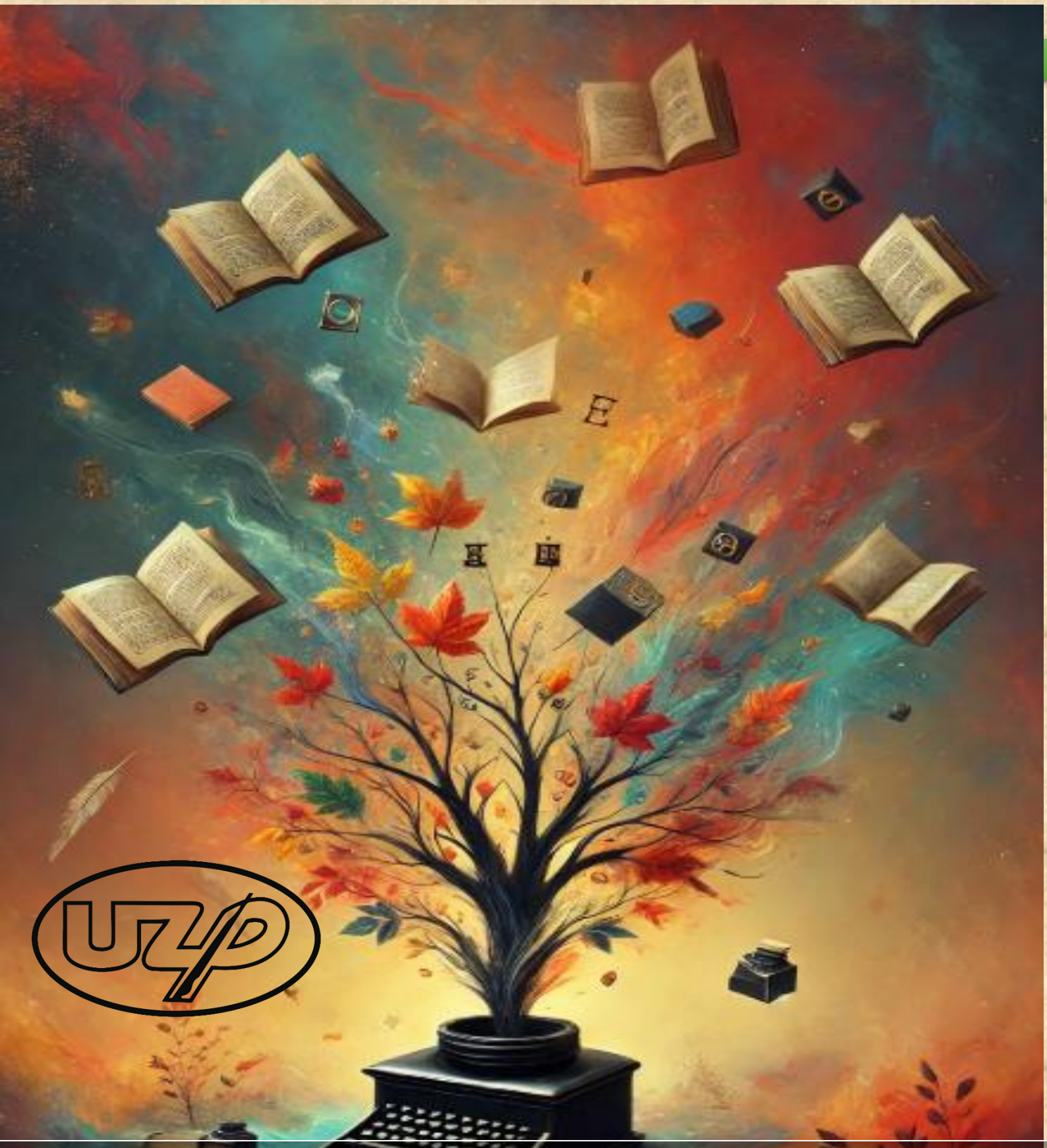

Condeierul diasporei

APARE SUB EGIDA

UNIUNII
ZIARIȘTILOR PROFESIONIȘTI
DIN ROMÂNIA

ANUL VIII NR.35 Sept 2026

revistă de cultură și atitudine
cu apariție trimestrială

ISSN 2709-1406 ISSN – L 2709-1406

„Non multa sed multum.” – „Klein und fein.”
Revista aceasta nu umple pagini, ci aprinde sensuri .

În acest număr :

Daniela Gumann 3
Adrian Ierbiceanu 5
Florica R. Candea 6
Dan Toma Dulciu 8
Antonela Stoica 13
George Coca 14
Lidia Popa.....16
Adi G Secară 17
Dorin Nadrau 21
Zîna Azamfiricăi 23
Daniel Onaca 24
Lidia Zadeh 26
Marius Miclea 27
Delia Grigore 31
Mihaela Cristescu 38
Petru Ababii 39
Mihaela CD 42
Florentin Palaghia 46
Daniel Ernestina 47
Daniela Gumann 49
Carina Baba 50
Johny Ciatlos Deak.....53
Smaranda Kafka 57
Silvia Râșnoveanu 61

Contact:
http://scriitoriromaniaustria.ro/
Email: contact.asra2018@gmail.com
Facebook:
asociatia.scriitorilor.romani.din.austria/
Telefon: 004369910423466 sau
0040770430525

În numele libertăţii absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conţinutul materialelor publicate sub semnătura proprie.

Condeierul diasporei

REVISTA
Asociației Scriitorilor Români din Austria
Anul VIII, Nr.35
Director fondator: Daniela Gumann
Lector: Dan Toma Dulciu

Redactori:
Prof. **Florica Ranta Cândea**
Prof. Univ.Dr. **Anton ILICA**
conf.univ.dr.**Cătălin Negoiță**
col(r)dr.ing.**Constantin AVĂDANEI**
Tehnoredactor:
ing. **Constantin Gumann**
Colaboratori externi:
Lidia Popa – poetă (Italia)
Antonela Stoica – poetă (Germania)
Liliana Popa – poetă (România)
Bristena Georgiana Mantu – poetă (Anglia

Revistă trimestrială de literatură
Fondată la Salzburg în anul 2018

SEPTEMBRIE SAU TOAMNA DIN NOI

A venit septembrie. Un alt început care seamănă puțin cu un sfârșit. Copiii se întorc la școală, păsările se pregătesc de drum, iar noi ne facem socotelile vieții. Ce am câștigat? Ce am pierdut? Ce am devenit?

Nu întâmplător toamna este anotimpul bilanțurilor. Și poate că niciodată nu am avut mai multă nevoie să ne întrebăm ce am ajuns să culegem după atâta grabă.

Am construit case mai mari și am rămas cu suflete mai mici. Ne-am înmulțit mijloacele de comunicare și am sărăcit în conversații adevărate. Avem mii de prieteni virtuali și din ce în ce mai puțini oameni cărora să le spunem că ne este dor. Știm aproape orice despre lumea întreagă și aproape nimic despre noi înșine.

Trăim într-o epocă paradoxală. Avem de toate și ne lipsește esențialul.

În fiecare zi ni se spune cât costă pâinea, gazul, energia sau metrul pătrat al unei locuințe. Aproape nimeni nu ne mai spune însă cât ne costă sărăcirea sufletului.

Am început să considerăm cultura un lux și uităm că ea este o necesitate. O carte ni se pare scumpă, însă nu ni se pare scump timpul pe care îl risipim în fața unui ecran. Ne gândim de două ori înainte de a cumpăra un volum de poezie, dar niciodată înainte de a cumpăra lucruri de care peste o lună nici nu ne vom mai aminti.

Și astfel, puțin câte puțin, devenim mai bogați în obiecte și mai săraci în frumusețe.

Mă doare să spun că nu asistăm doar la o criză economică. Asistăm la o criză de sensibilitate. Nu mai avem răbdare să citim, să ascultăm, să contemplăm și, uneori, nici măcar să iubim. Totul trebuie să fie rapid, spectaculos și consumat în câteva secunde.

Poezia a devenit prea lungă pentru lumea noastră grăbită. Tăcerea a devenit incomodă. Gândul profund a devenit un inconvenient.

Cultura doar ne arată, asemenea unei oglinzi, ceea ce am devenit.

Mă gândesc adesea la românii plecați prin lume. Departe de casă, ei au înțeles poate mai bine decât noi că patria nu este doar o bucată de pământ. Ea este limba în care îți plângi mama, limba în care te rogi și limba în care scrii "mi-e dor". Câtă vreme mai putem rosti aceste cuvinte cu emoție, România încă locuiește în noi.

De aceea, reviste precum *Condeierul Diasporei* sunt punți între țări și generații. Între cei plecați și cei rămași. Între ceea ce am fost și ceea ce avem datoria să devenim.

Nu întâmplător, în vremuri grele, cultura este prima sacrificată. Pentru că ea nu strigă, nu protestează și nu cere privilegii. Stă smerită pe un raft de bibliotecă și așteaptă să fie redescoperită. Însă istoria ne-a învățat un lucru simplu și dureros: popoarele nu mor atunci când sărăcesc material, ci atunci când sărăcesc spiritual.

Nicio criză economică nu este mai periculoasă decât o criză a valorilor.

În această toamnă, vă propun un gest aproape revoluționar prin simplitatea lui: să citim mai mult și să judecăm mai puțin. Să cumpărăm o carte și să dăruim una. Să mergem la teatru. Să privim un tablou fără grabă. Să ascultăm o poezie ca pe o rugăciune spusă în șoaptă.

Și, mai ales, să nu ne fie rușine să fim sensibili într-o lume care ne învață să fim doar eficienți.

Septembrie bate din nou la fereastra noastră. Nu știu ce toamnă ne pregătește lumea. Știu însă ce toamnă ne putem pregăti noi înșine.

Una în care să nu ne numărăm doar banii, ci și bucuriile. Una în care să nu ne fie teamă să spunem că ne este dor, că ne pasă și că avem nevoie de poezie. Una în care să înțelegem că omul nu trăiește numai cu pâine, ci și cu lumină.
Iar dacă într-o zi cărțile vor deveni mai rare decât telefoanele, iar teatrele mai goale decât marile magazine, să nu spunem că nu am fost avertizați.

O civilizație nu moare atunci când îi dispar bogățiile. Moare atunci când îi dispare sufletul. Să avem grijă de el. Acum. Cât încă mai este toamnă doar afară.
Și mai există o sărăcie despre care vorbim prea puțin. Sărăcia timpului.
Nu mai avem timp pentru nimic. Nu mai avem timp să ne ascultăm copiii și nici părinții îmbătrâniți. Nu mai avem timp să ne vizităm prietenii și nici să ne vizităm propriul suflet. Alergăm atât de mult prin viață, încât am uitat să ne întrebăm încotro mergem.

Cultura are această putere extraordinară de a învinge timpul. Ea este singura avere care nu sărăcește atunci când o împarți cu ceilalți.
Mă gândesc cu emoție la toți cei care scriu astăzi, uneori în tăcere și cu multe sacrificii. La cei care publică o carte fără să știe dacă va fi citită vreodată de sute sau doar de zece oameni. La actorii care joacă în săli pe jumătate goale, la pictorii care își așteaptă privitorii și la revistele culturale care încă mai cred că merită să aprindă o lumină într-o lume grăbită să stingă toate luminile inutile.

Dar oare cultura este inutilă?
Dacă poezia este inutilă, atunci și emoția este inutilă. Dacă literatura este inutilă, atunci și memoria unui popor este inutilă. Dacă teatrul este inutil, atunci și capacitatea noastră de a ne pune în locul celuilalt devine inutilă. Și atunci ce mai rămâne din om?
Doar existența lui biologică. Nimic mai mult.
Nu cred că avem nevoie de mai puțină cultură în vremuri de criză. Cred că avem nevoie de mai multă cultură decât oricând. Pentru că nu ea este povara societății, ci unul dintre puținele lucruri care încă o mai țin dreaptă.

Când lumea devine tot mai zgomotoasă, avem nevoie de poezie. Când oamenii devin tot mai grăbiți, avem nevoie de cărți. Când ura vorbește mai tare decât bunătatea, avem nevoie de teatru și de artă. Iar când ne pierdem speranța, avem nevoie unii de ceilalți.
Poate că aceasta este și menirea unei reviste culturale. Nu să numere cititorii, ci să aprindă conștiințe. Nu să urmeze vremurile, ci să le întrebe încotro merg.

În fond, scriitorul nu este un om care scrie. Este un om care păstrează vie memoria unei epoci și are datoria de a pune întrebările incomode ale timpului său.
Iar întrebarea pe care v-o las la început de septembrie este una simplă:
Ce lume le lăsăm celor care vin după noi? Una în care vor avea totul, mai puțin suflet? Sau una în care vor înțelege că cea mai mare bogăție a omului nu se află în ceea ce posedă, ci în ceea ce este?

Să nu lăsăm această toamnă să treacă pe lângă noi. Să o primim cu mai multă bunătate, cu mai multă răbdare și cu mai multă frumusețe.
Iar dacă într-o seară de septembrie veți închide această revistă și vă veți opri măcar pentru câteva clipe din alergarea zilnică a vieții, atunci poate că nu am scris în zadar.
Fiindcă rostul culturii nu este să ne învețe cum să trăim mai mult, ci cum să trăim mai frumos.
Și poate că aceasta este singura formă de nemurire pe care ne-o îngăduie Dumnezeu: să lăsăm în urma noastră puțină lumină.

Cât încă mai este toamnă doar afară.

Daniela Gumann

Adrian Ierbiceanu - versuri

De când ne ştim

De câte ori de tine te-ndoieşti
Măsori cu pasul, prin oraş, asfaltul,
Pui gratii la ferestre sufleteşti…
Vântul în tine-l biciuie pe altul,

Călcând peste pornirile fireşti
De astre văduvind, în gând, înaltul
Pe unde ai fi vrut să hoinăreşti,
Peste durere arcuindu-ţi saltul.

De când ne ştim – spre mâine, ca-n trecut –
Ne rătăcim pe orizonturi vaste,
Pe-acelaşi continent necunoscut…

Clipa nu e în stare să adaste
Şi cum ne clătinăm între contraste
Dăm viaţa vamă altui început…

Ispita

Mai urc, pe ici, pe colo, nişte trepte;
De melodii frenetic mă-nconjor
Să uit de larma pusă să deştepte
Tic-tacul unui vis tăinuitor.

Se trage ziua-n ea, caniculară;
De toarta nopţii gândul îl anin
Măsură-sfetnic cu bătaie rară,
Semn forţei ce mă-ndeamnă să revin.

Ce forfotă-i pe strada înserării!
Cu pasul greu de drumuri mă retrag,
Încolăcit în trenele uitării –
Uitării ce mă ţintuie în prag...

În naufragii bântuie clipita;
Pâraie-nvolburate curg şuvoi
Ca-n braţe să se năruie ispita –
Ispita umbrei cuibărite-n noi.

Din umbră

Lovind metodic malul plin de soare,
Ritmic se zbate apa tremurândă
Supusă parcă, parcă rugătoare,
Pe cât de nouă, pe atât de blândă!

Te-aşezi pe mal, ca între flori o floare,
De parc-ai sta privind cum se perindă
Pletele unei sălcii plângătoare,
Cercând, în reverii, să te cuprindă.

Surprinsă, pari atât de bucuroasă
Că apa-n mantii reci, diamantine,
A izbutit în mreje să te prindă
Scăldându-te în ea... și ea în tine...

Privind, din umbră, salcia pletoasă
Ce nu aș da să știu că-ți sunt oglindă?!...

Adrian Ierbiceanu – Montréal, Canada

Mitul Constantin Brâncuși.

De la moștenire spirituală,

la valorizare și sublimare prin Casa-Atelier

Context (sau despre souvenire): E o stare de extraordinar când souvenirea devine motiv pentru a depăna amintiri peste ani. Prima, în acest sens, este anul 1982 (când am păşit pentru prima oară pe pământ francez). Luxuriante parcuri luminau „Orașul Luminilor”, iar taina unui vis se împlinea. Mari edificii stăteau ghem, printre platani, a le călca pragul. Era o altfel de primăvară (îngânată de un Prier spre Florar, cu mari așteptări).

Prima întâlnire cu Constantin Brâncuși avea loc, iar Atelierul ne era gazdă primitoare. Printre sculpturi, schițe, meșterii și unelte, de undeva, dintre statui, glăsuia Maestrul. Au urmat și altele (în decursul anilor).

O altă întâlnire avea să se producă în 2016 (de data aceasta, hainele erau mai noi, dar și primenirea noastră). O altfel de întâlnire propunem (de data aceasta, pe fir de An Comemorativ 150 Constantin Brâncuși), ca să ne (a)plecăm asupra acestei moșteniri culturale de necontestat și lăsăm... gândul... să ne fure.

Conținuturi: Ca să intrăm în Sanctuarul sau Paradisul artiștilor, se cuvine să menționăm faptul că, la începutul secolului al XX-lea, mari artiști își găseau loc în capitala Franței: Picasso va părăsi Spania, Modigliani, Italia, iar Constantin Brâncuși va pleca pe jos, ducând povara sărăciei și a dorului de țară, departe. Ca să vorbim de Constantin Brâncuși, trebuie să trecem pe la Centrul Pompidou (o idee care avea să se transforme într-o realizare în anul 1977, în memoria președintelui Georges Pompidou). Centrul cultural multifuncțional este o construcție excentrică, în departamentul Beaubourg (la vremea aceea, o zonă insalubră). În partea de nord se află Casa Brâncuși (1876-1976).

Artistul român a donat statului francez toată opera sa, cu condiția ca aceasta să fie păstrată în aranjamentul lăsat pe strada Impasse Ronsin, cu adevărat un întreg univers. Acesta a trăit și a lucrat la Paris începând cu anul 1904, până la plecarea în eternitate. Casa-Atelier (1916) a avut primul sediu în Rue Impasse Ronsin, nr. 8 (demolat în 1970). Datorită materialelor extrem de grele depozitate, atelierul de pe acest spațiu a cedat, artistul alegând numărul 11 (spre a se stabili, 1927). Arhitectul Renzo Piano (1977) a realizat o copie fidelă a acestui loc de creație, fiind o anexă discretă și atrăgătoare a Centrului Pompidou.

Artistul a fost refuzat de statul român și, prin anii '50, s-a concentrat, cu sfințenie, asupra atelierului, în ideea amenajării, astfel încât lumina să fie îmbietoare lucrărilor. Ar fi, probabil, nu banal, dar prea sclipitor, să afirmăm că o parte din țara natală a sculptorului Constantin Brâncuși, la Paris, e acolo, un colț. Dar acest colț a fost nu doar însuflețit de ființa acestuia, ci a ținut loc de casă și de muncă, mult mai devreme (de prin 1870, se simțea nevoia unui asemenea loc de creație pentru artiștii acelor vremuri), iar pentru Constantin Brâncuși a fost, cu certitudine, „ultima operă” a unui proprietar și sculptor.

Casa-Atelier din inima Parisului este compusă din patru încăperi, de o densitate mare, primitoare, de parcă se ivește dintr-un ungher artistul de origine română. În primele două camere

se află replici ale unor lucrări sau mulaje: *Cocoșul mare, Pasăre și spațiu, Cap de copil adormit, Domnișoara Pogany;* camera a treia este amenajată pentru instrumente de lucru (nicovală) plus schițe diverse; camera a patra este ca o rezervă pentru tot ce însumează celelalte. De fapt, seria *Cocoși* era una emblematică și cu un anume sens pentru poporul francez, ca simbol al vigilenței în timpul Renașterii, iar roșul crestei îndemna la vitalitate. Ultima creație (1949) este *Le Grand Coq* (din această serie).

Casa-Atelier din inima Parisului, complet în alb, a fost și va rămâne pata de culoare cu valoare de metaforă-simbol pentru Constantin Brâncuși: aici își avea patul de dormit și casa de locuit. Aici era Totul ca existențial pentru „un țăran român" la Paris: rafturi pentru viniluri, unelte, dar ceea ce răzbate și zdruncină ca o minunare este albul: nu ca pe o alegere cromatică, ci ca o expresie a esenței purității: alb de gips, salopeta în alb, mustața albă, pereți albi, lumină natur desprinsă din ferestre, vinul alb ori șampania albă oferite musafirilor (cărora le cânta la chitară sau le punea muzică). Procesul creativ al lui Constantin Brâncuși este semnificativ, pentru că a dat viață unor simboluri prin dalta lemnului, a gipsului, a marmurei, făcând ființele și obiectele „să zboare" precum păsări, înaripând inspirațional, iar atelierul să îi fie casă, loc de trăit și întocmit, loc de exprimare, vizitare, contemplare.

Concluzii: Brâncuși s-a stins din viață la 16 martie 1957 la Paris. Își doarme somnul de vecie în Cimitirul Montparnasse (alături de Emil Cioran și Eugène Ionesco). Mormântul (fără a avea o operă la căpătâi) este împărțit cu alte persoane: Alexandre Istrati, Natalie Dumitresco. Natalie este soția lui Alexandre Istrati (pictoriță) și amândoi au fost executorii testamentari ai sculptorului. Puțin înțeles de români, Constantin Brâncuși avea să își cunoască valoarea consacrării în Franța (unde a înțeles și valoarea iubirii).

Se cunosc câteva muze și pasionale iubiri care „au rodit" opere sculpturale: pictorița maghiară Margit Pogany / Domnișoara Pogany; Eileen Lane; Marie Bonaparte / Prințesa X; Nancy Cunard / La jeune fille sophistiquée, Negresa blondă; Agnès și Florence Meyer (mamă și fiică) / La Reine Pas Daigneuse; Miracle; Léonie Ricou / Madame L.R.; Maria Tănase / Pasărea Măiastră; Vera Moore; Peggy Guggenheim; Cella Delavrancea; Luiza și Irina Codreanu (de fapt, exegeții brâncușieni clasifică: muze inspiratoare, muze creatoare și iubiri).

Mitul Brâncuși nu însemna doar artă și concepție figurativă: însemna reflecții și note personale, gânduri despre viață, fraze despre artă și propria creație, păstrate în fond propriu, redate într-o limbă și un accent de gânditor.Doina Lemny este un critic și istoric de artă, exeget brâncușian (plecată din Iași în 1990, urmându-și, la Paris, soțul, Ștefan Lemny, istoric, care a conferențiat la Arad, 2023, în Grădina de Lectură a Bibliotecii Județene). Deținând titlul de Doctor cu o Teză despre Constantin Brâncuși, Doina Lemny este cea mai bună cunoscătoare a vieții și operei acestuia. Cu toate că era conștient de valoare, sculptorul detesta gloria, „Acasă" însemnându-i lumea propriei opere demiurgice, apropiatul său microunivers, adică Atelierul. Ar fi de prisos celebra afirmație: *„Rien ne pousse à l'ombre des grands arbres" (1907)*...

Și totuși... Atelierul Constantin Brâncuși era deschis pentru sculpturi, socluri, desene, tablouri, plăci fotografice din sticlă și printuri originale.

Bibliografie:

Doina Lemny, Cristian Robert Velescu, *Brâncuși inedit*, Editura Humanitas, București, 2004
Doina Lemny, *Brâncuși,* Editura Oxus, Paris, 2005
Doina Lemny, *Brâncuși et ses muses*, Editura Gourcuff-Grandenigo, Paris, 2023
Doina Lemny, *Arta este adevărul absolut. Note și aforisme*, Editura Polirom, București, 2025

Florica R. Cândea - UZPR Arad

Dan Toma Dulciu

Profețiile lui Eminescu

Caracteristicile discursului demagogic

„Meşteşugul absolutismului demagogic constă în regula de a păstra aparenţele, dar de-a călca cuprinsul, de-a păzi litera, dar de-a ocoli spiritual Constituţiei”(Manuscrisul *Deci, traducând această comparaţie…*, în **Opere**, vol. XI, pag. 463)

Demagogia și despotismul – cauze ale decăderii unui stat

„De câte ori vom deschide istoria, vom vedea că statele scad şi mor prin demagogie, sau prin despotism. „Nu există în adevăr decât două forme ale tiraniei şi ale decadenţei unui stat omenesc: despotismul şi demagogia. Şi despotismul egalizează pe oameni, supuindu-i unuia singur, lăsând să se degenereze cele mai nobile facultăţi ale lor, patimile bune şi inteligenţa; precum şi demagogia are acelaşi fatal efect, prin indiferentismul care-l inspiră naturilor deschise şi mari, văzând în faţă-le biruinţa constantă a mediocrităţii şi a şiretlicului”.(*Discuţia iscată…*, **Timpul,** 14 ianuarie 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 32)

Diferență între democrație și demagogie

„Cum se-aseamănă demagogia pretutindenea! Pe când statele liberale în care nu domneşte platitudinea uliţei se diversifică după geniul lor naţional, după instinctele înnăscute, ajungând, pe rând, unul la glorie militară, altul la înflorire în ştiinţe şi arte, un al treilea la dominaţiunea mărilor prin comerţ şi industrie; demagogia, stearpă ca idee, improductivă, lipsită de simţ istoric, ameninţă a aduce, până şi statele cele mai fericite prin inteligenţa şi iubirea de muncă a poporului lor, la o platitudine, la o vânătoare de posturi, o meschinărie personală care ascunde în sine decadenţa şi descompunerea” (*Politica de stat şi politica de partid,* **Timpul**, 14 august 1880, în **Opere,** vol. XI, pag. 297, 298)

Demagogia

„toate puterile apusene ştiu că posedăm înlăuntrul nostru veninul descompunerii sociale, demagogia” (*Puţine zile încă…,* **Timpul,** 4 mai 1879, în **Opere,** vol. X, pag. 230)

Cel mai mare pericol, tirania demagogică

„Nu există fără îndoială o mai mare tiranie decât cea demagogică. Nu-i vorba, nici absolutismul unui singur om nu-i vro poamă. Ş-aci te pomeneşti că un individ cu sistemul nervos compromis prin viţii şi desfrânări se constituie în reprezentant absolut al statului şi-i impune ca lege fel de fel de insanităţi cari-i trec prin minte, făr-a ţinea seamă nici de deprinderile abituale ale oamenilor, nici de necesităţile aievea ale statului. Dar la despoţii din mila lui Dumnezeu se întâmplă totuşi că interesul lor propriu şi interesul statului sunt până la un grad oarecare identice: ***despotul ştie că puterea statului e puterea sa proprie şi deja interesul său [î]i impune mai multă circumspecţiune în dictarea măsurilor sale.*** *La demagog lucrurile stau cu totul altfel. Şi el dispune de-o putere absolută, căci şi demagogii sunt toţi tirani şi liberalismul lor e-o frază, dar interesul statului nu este identic cu al lor propriu.*

Ei n-au absolut nici un interes ca maşina guvernamentală să funcţioneze exact şi regulat; din contra, cu cât dezordinea şi neclaritatea de idei va fi mai mare, cu atât demagogul e mai sigur de-a rămânea sus. Şi demagogii sunt aproape toţi viţioşi, netrebnici, laşi ca caracter şi nerozi ca minte, lipsiţi cu totul de un complex de idei morale care să constituie normativul unei vieţi oneste şi serioase, fără stăpânire pe faptele şi cugetul lor, dar pe lângă aceste rele se adaogă şi acela că interesele lor private şi personale sunt departe de-a fi identice cu ale statului, sunt din contra opuse acestora, ***căci statul, cu natura sa permanentă şi moralizatoare, este cel mai mare adversar al deşrăbălării de idei şi de instincte.*** *De aceea ei caută să-l sape în toate chipurile, să-i sustragă toate elementele de statornicie."* (*Nu există fără îndoială…,* **Timpul,** 16 aprilie 1882, în **Opere**, vol. XIII, pag. 99)

Conflictul dintre demagogie și meritocrație

„Dar există o latură şi mai gravă a lucrului într-un stat în care nu există măsură pentru merit, în care, din contra, merit şi ştiinţă sunt cauze de persecuţiune din partea demagogiei ignorante şi lacome. „De acolo pizma cumplită pe care o nutresc aceste nulităţi pentru orice scântee de merit adevărat şi goana înverşunată asupra elementelor intelectuale sănătoase ale ţării, pentru că, în momentul în care [prin ele - prin elementele sănătoase -] s-ar desmetici [ţara] din beţia lor de cuvinte, s- ar mântui domnia demagogilor. Într-adevăr, cum li s-ar deschide oamenilor ochii când unul le-ar zice: la staţi oameni buni! Voi plătiţi profesori cari nici nu vă învaţă copiii, nici carte ştiu; plătiţi judecători nedrepţi şi administratori cari vă fură, căci niciunuia dintr-înşii nu-i ajunge leafa. Şi aceştia vă ameţesc cu vorbe şi vă îmbată cu apă rece. „Apoi ei toţi(;) îşi fac mendrele şi vă s ărăcesc, creându-şi locuri şi locuşoare, deputăţii, primării, comisii şi multe altele pe care voi le plătiţi peşin, pe când ei nu vă dau nimic, absolut nimic în schimb, ci din contră vă mai şi dezbracă, după ce voi i-aţi înţolit. N-ar fi mai bine ca să stăpânească cei ce n-au nevoie de averile voastre, având pe ale lor proprii? Sau cel puţin oameni care, prin mintea lor bine aşezată, vă plătesc ce voi cheltuiţi cu dânşii? De aceea alungaţi turma acestor netrebnici cari nu muncesc nimic şi n-au nimic şi vor să trăiască ca oamenii cei mai bogaţi, nu ştiu nimic şi vor să vă înveţe copiii, n-au destulă minte pentru a se economisi pe sine şi voiesc să vă iconomisească pe voi toţi".(Actualitatea…, **Timpul,** 11 decembrie 1877, în **Opere**, vol. X, pag. 19, 20)

Regimul parlamentar – un fiasco

„Despotism pseudo-parlamentar lipsit de orice control." „Parlamentul compus numai din recomandaţi şi din creaturi" (*Şedinţa Adunării de vineri…*, **Timpul,** 26 ianuarie 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 40, 41).

Absolutismul luminat și parlamentarismul incult

„Absolutismul nu e pururea şi pretutindeni o nenorocire. Adeseori el e necesar şi mari creaţiuni istorice i se datoresc. Dar… absolutismul sincer, întemeiat ca atare pe dreptul public al poporului, absolutismul care nu se ruşinează de sine însuşi şi care crede că, prin o biurocraţie energică, cu învăţătură de carte şi incoruptibilă, se poate produce mai mult bine decât prin discuţiile adese sterpe ale unor parlamente inculte. Dar a avea un absolutism bazat pe minciuna parlamentară însemnează a avea o companie de esploatare în capul ţării, care păzind cu ipocrizie formele esterioare ale parlamentarismului, e despotică nu în folosul statului şi al populaţiunilor, ci în folosul [a] o mână de oameni lacomi de avere şi moraliceşte putrezi".(Friguri de reforme…, **Timpul,** 17 septembrie 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 190)

Furtul de tip parlamentar

De la un timp încoace se observă o disproporţie mare între numărul fictiv al deputaţilor înscrişi ca prezenţi în Adunare şi între numărul cel real al celor ce sunt în adevăr faţă la dezbatere. O mulţime

de voturi s-au dat, o sumă de legi s-au votat fără ca să fie faţă numărul cerut de regulament şi, cu toate acestea, lucrurile merg strună şi voturile nu sunt lovite de nulitate, ci rămân legale şi date de-a binele, pentru că cei cari în realitate absentează nu tăgăduiesc nicicând de-a fi dat un vot ce nu l-au dat şi pentru că biuroul Adunării pare a trăi în acelaşi cerc vicios în care se 'nvârteşte majoritatea. [„DE LA UN TIMP ÎNCOACE SE OBSERVĂ...”] [1 iunie 1882]

Absolutismul luminat și Democrația

„Permită-ne d[omnul] C.A. Rosetti a-i face o mărturisire modestă, căreia va binevoi a-i da puţină crezare. Şi noi am studiat istoria. Din această istorie, scrisă de oameni nepărtinitori, am constatat cu mirare că starea bună sau rea a unei societăţi nu atârnă mai niciodată de forma de guvernământ, de legi, ci cu totul de alte împrejurări. Am constatat cu mirare cum despoţi care considerau statul ca pe o proprietate a lor şi legile ca pe nişte acte de bunăvoinţă personală au produs cele mai fericite efecte în ţările supuse lor. Un Frederic II, un Iosif al II[-lea](;) o Elisabetă a Angliei au întemeiat cultura, buna stare economică, dreptatea în statele lor, guvernul unui despot ca Napoleon I a făcut mai mult pentru bunăstarea şi administraţia regulată şi îngrijită a Franţei decât tot şirul de regi dinaintea lui. Pe de altă parte, state cari au avut sufrajul universal, ca Roma sau ca republicile Greciei, au decăzut până unde numai o colectivitate omenească poate decădea”.(*Sunt o seamă de medici…*, **Timpul**, 7 septembrie 1882, în **Opere**, vol. XIII, pag. 185)

Ierarhia meritelor

”secretul vieţii lungi a unui stat este păstrarea ierarhiei meritului” (*Ni se pare că vorbim…*, **Timpul,** 17 august 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 172)

Definirea politicii

*Neavând un cui în ţara aceasta, nici cuiul lui Pepelea din poveste, neavând un petic pe toată faţa pământului ţării, străin prin origine, dar şi mai străin prin apucături şi prin idei, pentru d-sa politica este o pură afacere de invenţie şi de combinaţie, de negustorie de idei şi de principii. Din citire de cărţi franţuzeşti şi a priori şi-a croit în minte o serie de principii demagogice**, o idee de stat cosmopolită, neistorică şi neromânească , un fel de Americă cel puţin, daca nu de-a** dreptul Comuna, şi, c-o stăruinţă vrednică de un scop mai bun, au propagat în curs de douăzeci şi cinci de ani tot ce i-a trecut prin minte, indiferent daca stătea sau nu în legătură cu starea de cultură, cu stadiul de evoluţiune a statului român.*
[„PROIECTUL DE LEGE"] [6 martie 1882]

Arta politică

„Arta politică e ca arta medicului; are să subvină acţiunii şi reacţiunii binefăcătoare a naturii, nu să impuie legi a priori unui organism care nu poate trăi decât în conformitate cu legile lui înnăscute” (*Citit-a vreodată…*, **Timpul,** 18 februarie 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 58,59)

Raportul dintre exigențele existenței statului și exigențele libertății individuale

„Între aceste două extreme e meşteşugul adevăratei politice. A împreuna exigenţele existenţei neapărate a statului cu exigenţele libertăţii individuale, a nu permite ca asociaţii de indivizi răpitori să facă din stat o unealtă a lor şi a nu lăsa pe de altă parte ca statul impersonal să lege cu totul mâinile individului, asta e problema.”(*Spiritul public modern*, **Timpul**, 8 noiembrie 1878, în **Opere,** vol. X, pag. 148)

Slăbiciunile democrației reprezentative

Şi, deşi „naţia, care nu numeşte nici funcţionari, nici miniştri, şi care nu-i în stare a-i controla şi a-i trage la răspundere direct, îşi alege mandatarii pe care-i însărcinează cu această afacere importantă, sub presupunerea, bona fide, cumcă aceşti mandatari formează într-adevăr un corp deosebit de puterea executivă, *aceştia se dovedesc a fi o companie de controlori cumpăraţi de*

către cei controlabili şi înţelegându-se cu ei pe sub mână pentru a face treburi împreună; iar inconvenientul cel mare este că *Adunările nu pot fi făcute răspunzătoare de voturile şi de actele lor, şi că naţia, singurul lor judecător, nu e-n stare direct a face altceva decât a alege alţi oameni, atunci când actele şi voturile rele sunt consumate de mult*".(*Tot în numărul nostru din 20 decembrie…,* **Timpul,** 18 ianuarie 1879, în **Opere,** vol. X, pag. 173)

Reprezentativitatea poporului

Sarcina de-a reprezenta singur un popor întreg nu mai cade azi asupra nimănuia, nici măcar asupra Domnului, de vreme ce răspunderea politicei esterioare li se cuvine asemenea consiliarilor după vremuri pe cari-i dă ruajul parlamentar. În parantez fie zis împrejurarea aceasta e un mare bine pentru timpul de faţă, căci generaţia actuală nu prea pare a cuprinde în nici o parte a ei acel metal rar din care natura se- ndură a turna uneori figuri ca aceea a lui Mircea I" («Românul» nu încetează…, **Timpu**l, 6 februarie 1881, în **Opere,** vol. XII, pag. 53, 54)

Raportul dintre libertate şi tutelă

„*Veşnica tutelă exercitată asupra claselor de jos le dă într-adevăr pâinea de toate zilele, dar le lipseşte de energie individuală, le face indolente. Pe de altă parte sistemul libertăţii, totodată al individualismului, cuprinde primejdii şi mai mari. El preface viaţa într-o luptă de exploatare reciprocă, care poate ajunge la disoluţiunea completă a statului*" (*Spiritul public modern,* **Timpul,** 8 noiembrie 1878, în **Opere**, vol. X, pag. 148)

Raportul între clasele sociale din România

„*Într-adevăr, există într-un stat normal, guvernat omeneşte, o compensaţie pentru sacrificiile poporului de jos. Partea descărcată de munca fizică a societăţii îşi pierde puterea musculară (iritabilitatea), dar câştigă înmiit de mult prin sporirea puterii nervoase (sensibilitate, inteligenţă). Arte şi ştiinţe sunt copile ale luxului, dar sunt o compensaţiune. Invenţiile tehnologice în toate ramurile vieţei(;) supunând puterea unui sclav orb, care nu se revoltă, a naturii, munca fizică a omului devine din ce în ce mai uşoară. Dar avem noi arte şi ştiinţe? E pătura aceea consumatoare de nulităţi o clasă de oameni de ştiinţă care să compenseze munca din care trăiesc? Precum ştim, nu"* (*Pe când discutăm…*, **Timpul,** 21 februarie 1881, în **Opere,** vol. XII, pag. 77)

Anarhismul politic

"Spiritele tinere cari s-au născut cu o coardă mai energică de percepţiune şi voinţă, am putea zice naturile alese, pierd încrederea în organizarea societăţii şi înclină a adopta ca ale lor nişte idei de destrucţiune cari cuprind în ele nimicirea oricărui stat" (Răspunzând la discursul domnului Maiorescu…, **Timpul,** 20 martie 1881, în **Opere,** vol. XII, pag. 107)

Mercenariat politic

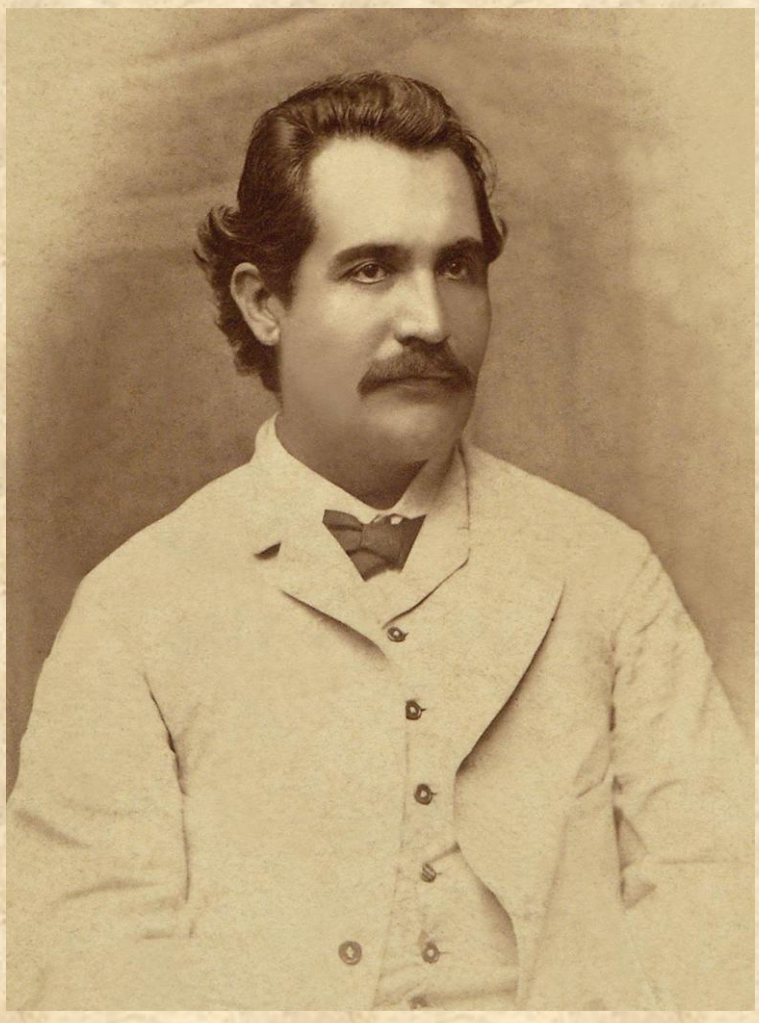
„*Cine oferă o leafă bună şi un tain află oricând o armată numeroasă de mercenari politici, fie cauza lui cea mai nedreaptă din lume*".(*Locke, filosoful englez…,* **Timpul,** 6 iulie 1882, în **Opere,** vol. XIII, pag. 132)

Oportunismul politic

„*Eşti «patriot» de meserie, postulant, consumi numai, te bucuri de partea cu soare a vieţii, adăpostit de eterna lesniciune de a îmbăta o naţie, parte incultă, parte pe jumătate cultă, cu vorbe late şi cu apă rece*" (*The Times şi Timpul, iată tema…*, **Timpul,** 20 mai 1881, în **Opere**, vol. XII, pag. 178)

Sistemul pluripartit

„*Toate puterile sufleteşti ale generaţiunii sunt absorbite de lupte de partide şi, la rândul lor, toate partidele nu sunt decât de amploaiaţi, după chiverniseală e deviza tuturor partidelor, a tuturor purtătorilor de stindard cum s-ar zice – căci, la urma urmelor, fiecare e în stare să moară pentru*

stindard şi pentru…chiverniseală” (Manuscrisul *Articoli nepoliticoşi. Proză politică – Proză limbistică*, în **Opere,** vol. IX, pag. 448)

Degenerarea regimului pluripartit

„*Din momentul în care luptele de partid au degenerat în România în lupta pentru existenţa zilnică, din momentul în care mii de interese private sunt legate de finanţe sau de căderea unui partid, nu mai poate fi vorba de neatârnarea politică a diferitelor grupuri care-şi dispută puterea statului. Din momentul în care interesul material de-a ajunge la putere precumpăneşte, o spunem cu părere de rău: lupta egală, în ţară şi în Parlament, nu mai e decât manipulul unor ambiţii personale, al unor apetituri, pe cât de nesăţioase, pe atât de vrednice de condamnat*” (*Ni se anunţă din Viena…,* **Timpul,** 19 septembrie 1880, în **Opere,** vol. XI, pag. 337)

Definiția partidului politic

”*În nici un caz însă nu se poate numi un partid politic, pentru că, fie - ne permis a da şi noi marelui om de stat o teorie pe cît de politică pe atît de morală,* ***partid politic se numeşte o seamă de oameni a căror acţiune comună se întemeiază pe nişte principii cu privire la viaţa publică, iar nicidecum pe vederi şi tendenţe de parvenire personală a respectivilor****. Aşa este Centrul; şi desigur este un mare om de stat acel ce a născocit acest mare partid. Bună negustorie, dar tristă morală!”* [„LA CE SERVEŞTE DISCUŢIA...''] [14 noiembrie 1879]

Rolul partidelor politice și rolul liderilor politici

*”****Părerea noastră este că nici un partid onest, oricare ar fi principiile lui, nu e nefolositor ţării. Principii greşite de ex. pe mîna unor oameni oneşti sînt mai folositoare decît principii foarte bune în mînele unor panglicari****. Căci adevărul* ***într -un stat nu stă pe atîta în idei, pre cît în caracter şi sîmburul moral, seriozitatea de caracter şi de aspiraţiune formează adevărata greutate a unui grup de oameni politici, nu bruma de idei culese de prin cărţi.*** *C-un om care doreşte binele statului şi numai pe acesta poţi discuta, c-un om însă pentru care binele statului e numai un pretext, iar binele lui propriu ţinta adevărată nu există discuţie, căci cu apetitul nu se discută decît punîndu-i înainte perspectiva de-a-l îndestula şi mai bine.* [„TOTDAUNA ÎNAINTEA UNUI VOT...''] [13 ianuarie 1880]

Dan Toma Dulciu – Viena, Austria

Antonela STOICA - versuri

SUNT FRUNZA...

Sunt frunza care-n Toamnă o să moară
M-agăț de pom c-o ultimă speranță.
Cu Dor în piept renasc în Primăvară,
Să te iubesc etern, de la distanță.
Privesc în jur și totu-i reverie
Mai aurie n-am fost nicidată.
Mă zguduie-a culorii nebunie
Ca să-mi revin, mă las de vânt purtată.
E-așa târziu și-atât de frig în mine
Cu crengile mă plec pân' la pământ
Mă plâng copacii Toamnei cu rubine
Prin parcurile goale din cuvânt.
M-așternă cuminte sub copacul Vieții,
Dorințele în mine să-ți afunzi.
Durând, să te lași pradă frumuseții...
Iubirii mele-n versuri să-i răspunzi.

MAI STAI...

Speram că m-am imunizat pe veci
De ochii tăi flămânzi ce mă condamnă;
Nu-mi ești aici, dar nici nu vrei să pleci,
În suflet mi-ai lăsat izvoare seci...
Mai stai o zi, prefă-te că e Toamnă.

Tot nu-nțeleg, iubirea mi te-a "stors",
Sau ai vreo "cărămidă pe conștiință"?
Tu știi că Viața n-are drum de-ntors,
Un alt destin Moira nu ți-a tors
Ca să renaști, uimit, în a mea ființă.

Nu-mi pasă dacă ninge, dacă plouă,
Eu te aștept... același cald eon
În ochi arzând de Lup cu-n strop de rouă,
Cu inima secționată-n două,
Prin gândul tău pervers, cameleon.

Iar dacă-n gânduri, sfânt, nu poți să-mi stai
Fiindcă Iubirea-i asumată "vină",
Să-mi vii cu Toamna, dezertor din Rai,
Să mă iubești, cu foc de samurai,
În orele ce nu se mai termină.

O noapte lungă-ncepe și se zbate
Când mă dezghioci din IE și catrință
Trezești sub piele vise înghețate
Cearceafuri albe, în vâltori spălate,
Se vor un câmp viteaz de biruință.

Cu mine, fără umbră de căință,
Sub stelele clipind nevinovate,
Mai stai o eră... de-ți e cu putință.

Antonela Stoica - Germania

Coca George

A fost 1-0 pentru Spania maestre!

În memoriam Mircea M. Ionescu

Eram în așteptarea marei finale a Campionatului Mondial dintre Spania și Argentina. După ce pe la ora 20.59 Max, haskyul meu stabilise deja câștigătoarea, adică Spania, filmulețul ulterior având mii de vizualizări pe rețelele de socializare, la ora 21.45 un mesaj cutremurător pe facebook al renumitului gazetar sportiv Alin Buzărin: ,,A murit cu un sfert de oră înainte de începerea finalei Mircea M. Ionescu.''

Dar cum l-am cunoscut eu pe ,,Scorpionul'', dramaturgul, scriitorul, arbitrul de fotbal, comentatorul sportiv Mircea M. Ionescu?

Era prin toamna anului 2022 când am participat la o ședință a Uniunii Sciitorilor desfășurată la Academia Română.

Era la ceva timp după ce publicasem romanul ,,Marcel Răducanu, talent, fenomen și legendă.''

În sală era prezent și maestrul Mircea M. Ionescu.

Știindu-l ca un fin cunoscător al fenomenului fotbalistic și fiind convins că l-a cunoscut pe Marcel Răducanu, întreb politicos dacă locul de lângă dânsul este liber și mă așez pe scaun.

Evident că așteptam cu nerăbdare să vină un moment prielnic pentru a-i spune despre cartea mea pe care doream să i-o ofer.

După câteva amabilități am schimbat cărțile de vizită și l-am invitat la mine la cabinet pentru a-i oferi cartea.

Peste câteva zile maestrul era la ușa cabinetului meu înarmat cu trei cărți cu autograf.

Iată conținutul autografelor:

Acvaruiul din deșert -teatru- cu următoarea dedicație: ,,Distinsului domn avocat George Coca, valoros confrate de metaforă și parabolă, acest mic volum cu mare prețuire.''

Revolta lui Rapsutin-teatru- cu următoarea dedicație: ,,Distinsului avocat literat George Coca, un gând mereu însorit.''

Shakespeare, Consilier Prezidențial-teatru de buzunar- cu următoarea dedicație: ,,Distinsului avocat Coca George, prețuirea autorului.''

Eu nu mai știu ce dedicație am scris pe romanul meu dar i-am făcut o mare surpriză. Unul dintre capitolele cărții se numește ,,Poreclele lui Marcel Răducanu'', iar una dintre ele alături de Zorro, Samantha, Iosefini, Fachirul este *Se trage la poartă.*

Era după refuzul înapoierii în țară ca să vorbim ca penaliștii de la acea vreme iar maestrul într-un comentariu al meciului România-Anglia 2-1 din octombrie 1980 scrie: ,,*balonul circulă pe traseul*

Țicleanu, Crișan, Beldeanu ajunge în preajma careului de 16 metri SE TRAGE LA POARTĂ și România deschide scorul.''

Evident că era interzis să se scrie numele dezertorului.

Surpriza a fost și mai mare când în capitolul *,,Personalități despre Marcel Răducanu''* maestrul are sub un titlu semnificativ ,,Colegul meu de Exil, care a făcut din Fotbal Artă!''

Și așa a început amiciția noastră.

Ulterior, alături de importanți reprezentanți ai fotbalului românesc a prezentat la Muzeul Fotbalului o recenzie a cărții mele Marcel Răducanu, talent, fenomen și legendă.

În fiecare sâmbătă după ce plecam de la cabinet cu bicicleta îl găseam pe o băncuță în Parcul Tineretului cu un rebus, îmbrăcat impecabil și chiar când era foarte cald cu o cravată roșie.

Și uite așa lângă bicicleta parcată povesteam despre fotbal și fotbaliști cu maestrul.

De câteva ori am mâncat și pizza și am băut bere la terasa Firenze.

Știu multe povești cu dânsul dar una mi-a rămas întipărită în minte.

Eram curios să știu părerea dânsului despre lipsa lui Dobrin din naționala de la Guadalajara.

Maestrul spune că este singurul care știe povestea adevărată dar Gicu l-a rugat să nu o spună nimănui. Așa că mă voi duce cu ea în mormânt.

De curiozitate îl întreb cum a aflat și îmi spune că a moderat o emisiune cu Ștefan Iordache și Dobrin. În timpul emisiunii l-au sunat pe antrenorul Angelo iar Dobrin i-a spus acestuia să o lase așa cum a picat.

La sfârșitul emisiunii Dobrin mi-a spus adevărul.

Oricât de abil am fost la următoarele întâlniri nu am reușit să îl trag de limbă, cum se spune.

Îmi plăceau întâlnirile de sâmbătă de la prânz cu dânsul și chiar am îndrăznit să îl rog să îmi scrie o recenzie la penultimul meu roman de beletristică ,,Roca''.

Așa că am pus în rucsacul de bicicleată pe lângă codul penal, codul de procedură penală, un dosar și manuscrisul romanului meu.

La câteva întâlniri m-a criticat dar ca dovadă a faptului că îl citea într-un final mi-a spus: ,,Domnule avocat, dumneata ai condei. Continuă să scrii. Chestia aia de la sfârșit cu moartea dumitale cu ochiul drept și urechea stângă este genială. Ai talent!''

Au urmat câteva întâlniri în care maestrul se plângea și se văita. Boala începuse să îl răpună.

Nu am mai îndrăznit să îl întreb despre recenzie.

Ultima mea convorbire telefonică cu dânsul a fost anul trecut în luna iulie când am organizat o întâlnire cu Marcel Răducanu și prietenii lui.

Mi-a spus că s-ar bucura mult să participe dar nu se poate deplasa. Nu a fost de acord nici să vină cineva să îl aducă cu mașina.

Am mai sunat ulterior dar nu a mai răspuns.

Acolo sus în ceruri care a fost scorul final dintre Argentina și Spania maestre?

,,Bun rămas dragi prieteni al fotbalului'', am plecat fără să vă spun adevărul despre Dobrin.

Coca George – UZPR, București

Lidia POPA - versuri

Limba care m-a adoptat

Limba pe care o folosesc pentru scrisul meu
Este aceeași care mă însoțește în fiecare zi:
nu a fost dreptul meu din naștere,
dar m-a găsit,
precum o casă care își alege oaspetele
înainte ca oaspetele să o recunoască măcar.
Aproape o viață, m-a învățat să merg încet,
să nu alerg unde mi se întrerupe respirația,
să-i dau corpului meu un ritm care respiră
fără să cer permisiunea zilei de mâine.
Pentru că astăzi nu este mâine,
astăzi este doar miracolul
împlinit al unei improbabilități:
că am fost, că am rămas,
că o limbă străină
a devenit destinul meu.

Și astfel scriu,
nu ca să o posed,
ci ca să-i mulțumesc
că m-a adoptat
așa cum adopți o lumină
care nu știa că este a mea,
precum cineva care primește un semn
și îl păstrează în tăcere.
Scriu pentru că limba mea adoptivă
m-a recunoscut
înainte ca propria mea umbră
să știe să rămână.
Scriu pentru că fiecare cuvânt
Este o ușă care se deschide
Spre o lume invizibilă și spune:
ești aici, împotriva oricărei sorti,
iar vocea ta este o cale
care nu încetează niciodată să se nască.

Glasul care nu poate fi amuțit

În glasul care tace există o poveste pe care
nu o poți amuți:
În ea curge un râu ascuns,
un sâmbure care lucrează în întuneric
și pregătește o lumină ce încă nu are nume.

Glasul care nu vorbește
Mișcă venele lumii,
împinge umbrele să-și spună adevărul,
scutură ușile închise ale sufletului.

În tăcerea pe care o porți ca pe un văl
Crește un animal străvechi,
memoria ta care nu se predă,
rana ta care vrea să devină aripă.

Așadar ascult-o:
glasul care tace nu tace cu adevărat,
e un toboșar îngropat în pământ,
un nume care te strigă de departe,
un pas pe care încă nu l-ai îndrăznit.

Pentru că orice poveste pe care încerci s-o
amuțești
Se întoarce la tine ca o mamă,
te prinde de încheietură
și îți amintește cine ești.

Lidia Popa – Roma, Italia

Literatura din diaspora

Mereu surprinzătorul Roberto Iacomi

Scriitorul Roberto Iacomi își încheia precedenta carte, „Comunism mioritic” c-o frază în care se spunea că există „două lumi paralele care coexistă în România”... contemporană. C-or fi două, c-or fi mai multe, contează sa nu. Depinde de perspectivă. Cert este că domnia sa operează, cel puțin în domeniul legendelor, cu Adevărul și Posibilitatea Adevărului sau Alternativa ficțională. Este o mică obsesie a semnatarei prefeței, draga și venerabila Violeta Ionescu, care tot semnalează această dihotomie prea bine simțită de domnia sa, care este și scriitor, și jurnalist, și istoric. Scrie Violeta Ionescu:

„Cartea ***Legende gălățene*** este o culegere de povestiri aproape adevărate – am putea să le numim science-fiction – în care recunoaștem personaje despre care istoria nu ne prea vorbește, neavând date concrete, exact teritoriul fertil pentru a lăsa liberă fantezia să-și creeze propria ei realitate.

Este o culegere de povestiri pe care le citești cu plăcere și curiozitate și care îți dau sentimentul că te poți întoarce în timp, pentru că timpul, nu-i așa, nu există. (...) Chiar dacă unele informații par a fi inexactități, nu le luați în seamă. Se zice că nu trebuie să lași adevărul să-ți strice o poveste frumoasă. Lăsați-vă pe firul ei și urmăriți acțiunea, fiindcă e scrisă în așa fel încât ea pare credibilă. În fond, acesta este și scopul „Legendelor”, să dea gir ambelor variante, adevăr și ficțiune, să explice existența unor localități și eroi prin fapte posibile.”

Desigur, poate exista ispita de a tăia firul roșu al Ariadnei în mai multe fire, pe cât posibil, comentariul punând accentul pe varianta strict atestată istoric, dacă există, pe cea care ar putea da naștere la diverse speculații, sau pe ficțiunea propriu zisă. Roberto Iacomi apelează la tot arsenalul posibil, se simte că povestașul se simte foarte bine când construiește legendele, uneori căzând în patima mitologică.

De fapt, Iacomi se întoarce la legende, este unul dintre genurile sale preferate, în 2022 publicând tot la Sfântul Nicolae niște „Legende romane”, în care o variantă a primului text din „Gălățene” vede pentru prima oară lumina tiparului. Este vorba de textul care deschide cartea din 2026, „Cap de bou”, Caput Bovis fiind o fortificație de la Bărboși (azi, după 1989, cartier al Galațiului), - din punct de vedere științific, situl este un complex militar format dintr-un castellum situat pe înălțime și un castru rectangular extins în jurul acestuia -, în care personajul principal este Innocens, Innocens „– numit aici Innocentius – personaj despre care știm că a fost descoperit în necropola castrului roman de la Tirighina-Barboși, în 1976. Scheletul tânărului de cca 30 de ani, militar roman de origine dacică și creștin pe deasupra, este real, se află și azi la Muzeul de Istorie al municipiului Galați, expus vederii și poate fi „admirat” de oricine dorește.”, după cum ne explică corect Violeta Ionescu, care face câte o mică prezentare tuturor celor unsprezece legende prezente în volum. Innocens -Innocentius are și el povestea sa de dragoste cu o Elena, putem să ne gândim la Elena din Troia sau Sparta ca punct de plecare al inspirației, cert este că ea, indirect, este cauza morții lui Innocens, soțul acesteia, demnitar roman, ucigându-l și din gelozie.

Tatăl Elenei era grec, creștin, poate unul dintre primii preoți de pe aici, îl încreștinează pe Innocens, dar povestea aduce a Romeo și Julieta prin sfârșitul nefericit…

Astfel de povești de dragoste mai sunt în legende, precum aceea dintre „Horez și Kovur, feciori ai hanului cuman Basarab Cioban” și „Erjibet, o mândrețe de fecioară,

luată cu forța din casa unui nobil maghiar" (în această legendă se dă credit uneia dintre variantele expuse de către Paul Păltănea în legătură cu originea numelui Galațiului - sunt 17 posibile explicații -, nuanțându-se cumva: vine de la vechiul turcic „Calas" care ar însemna cetate, dar este vorba de o poreclă pentru unul dintre „descălecători", vorva vine: „Cei din clan îl porecleau acum "Calas". Asta însemna, în graiul cuman, "cel din cetate", semn că domnia lui de la Vicina ajunsese poveste pe buzele tuturor." - p.43), povestea dintre Doina și Moskon, un viking, un om al Nordului, un vareg (deloc strident subiectul, a se vedea și Flavia Teoc, romanul „Varegul", Polirom, 2026!), deși e mai complicat, este dintre Doina, Catinca, Floarea sau, mai exact, Ana, mama celor de mai sus, o frumoasă văduvă și Moskon, devenit Moscu (fetele erau și ele îndrăgostite de viking, dar nu orice dorință se poate împlini!), love story-ul dintre Andrei valahul și Vânătorul și Dragana, vlaho-bulgara, nepoata țarului Kaloian, Biliana și pecenegul Aslan (aici autorul găsește o chichiță shakespeareană: în locul Bilianei este îngropată o... Zână, Biliana fiind declarată moartă de turbare tocmai pentru a salva o iubire!), învățatul și exilatul Emin și Aișe, Ildâz, fata lor, și Ionică (în povestirea „Tătarca", care dezvoltă chiar o legendă existentă deja), Seit, băiatul lui Emin, și Faride; scurta poveste dintre armeanul Hovanes Vosganian și Măriuca, urmașul lor, Ion, devenit Ion Semion Gheuca, și Anica, rroma Bălașa și haiducul Mihai Balercă, legătură... care n-a fost, deoarece haiducul (care devine mai târziu zapciu, da, ca-n Iancu Jianu!) i-o cedează prietenește unui confrate, Toma, care avea și iubirea lui cu ibovnica Săndița,
Feldman, un ofițer habsburg și Maria, fata unor refugiați bistrițeni, după răscoala de la 1784 (episod doar sugerat), Iancu Almășan Țiglinarul și Floarea Chintezanului, Iancu având un rival cam sărac, dar frumos, Radu, (ce telenovelă cu țapinari, lemanri, zidari, țiglari!); Coana Zamfira și Lisandros Gheorghiadis, în „Tunelul de sub Dunăre", Ilarie și turcoaica Ghiulser, conița Despina și un cizmar evreu, un amantlâc pretext pentru antisemitismul unora, unele dintre aceste povești de dragoste încheindu-se cu bine sau măcar cu „au trăit fericiți până la adânci bătrâneți"... Rămâne să descoperiți, romantic (sau nu), ce și cum!

Spuneam la un moment dat ceva despre o... povestire! Uneori, legendele nu mai sunt doar niște legende! Multe dintre texte devin nuvele sau povestiri în toată legea, cu intrigă, acțiune bogată, fir epic credibil și așa mai departe, aproape ca-n textele Doinei Ruști, dar fără fantasticul magic al autoarei Homericului... Dar aceasta este deja altă poveste! Poate cel mai bun exemplu în acest sens ar fi „Potcoava de Aur", care m-a dus cu gândul un roman al Doinei Ruști, sau „Haiducii din Țara de Jos", amintind de Panait Istrati!

Deseori, dialogurile sunt firești, unele secvențe sunt cinematografice sau gata de dramatizat, personajele pot face concurență Stării civile, autorul reușind un tur de forță prin istoria imaginară (legendară) a unui oraș care se prea poate să fi fost numit și Calata, și Calas, și Gealas, cu siguranță Galatz, trecându-se de la o așezare pescărească, de câteva colibe, la un sătuc, apoi la un târgușor, portuleț, târg, oraș porto franco ș.a.m.d.

Suntem invitați în adevărate călătorii în timp - nu până pe vremea dinozaurilor, dar până la pașopt sigur, când Kustenge încă nu era oraș, mai exact, cum spuneam, până pe vremea romanilor care încă administrau zona, apoi se ajunge pe vremea conducerii cumanilor, vlaho-bulgarilor, tătarilor, suntem la 1596, la 1821 ș.a.m.d. fiind date exemple de oameni, ficționali, cei mai mulți, dar de fapt, ce nu este ficțional?, de societăți mai mici sau mai mari...

Cutremurător este textul final, care vine complementar pentru o mistică sau o metafizică a străzilor gălățene, începută de Luminița Potîrniche, Florinel Agafiței sau Katia Nanu, tensiunea venind din transformarea în legendă, sarcastic vorbind, a vremurilor de bunăstare, ultimii ani din Epoca de Aur a lui Ceaușescu, anul 1988 fiind în centrul evocării (chiar dacă cenaclul Flacăra nu mai funcționa, este acolo o eroare care ține de... legendă, iar nu de adevăr; deși se scrie și despre anii interbelici, și despre epoca stalinistă), dar orice se poate întâmpla (reevalua, precum

„realizările” lui Stalin, de pildă!) când mulți concetățeni văd doar Binele unei epoci… greu de imaginat:
„S-a lăsat noaptea peste Galațiul anului 1988.
Oamenii urcă scările blocurilor reci în care locuiesc aprinzând, cu economie, bețe de chibrit.
E criză de chibrituri, de lumânări și de baterii pentru lanterne. În beznă, pe paliere, vecinii se ciocnesc uneori unul de altul. În apartamente stăpânește un miros puternic de gaz metan.
O căldură umedă se împrăștie în locuințe, venind de la aragazurile din bucătarii.
Sistemul central de încălzire funcționează din când în când, după cum dispun factorii de conducere ai orașului.
În unele apartamente din cartierele muncitorești pereții fac igrasie.
Școlarii își fac temele la lumina lămpilor cu feștilă, ca pe vremea străbunicilor lor.
La un radio cu baterii, un student asculta Radio Europa Liberă. În timp ce se întoarce acasă pe jos, un profesor universitar lovește întâmplător cu piciorul o cutie goală de coca-cola,
aruncată pe geam, la beție, de un secretar de partid. Omul se oprește.
Privește cu grijă in jur. Se apleacă, culege cutia și o strecoară în geanta lui „diplomat”.
A doua zi, ea va fi ridicata la rang de bibelou în biroul profesorului și, plină cu creioane chinezești, va stârni invidia colegilor.

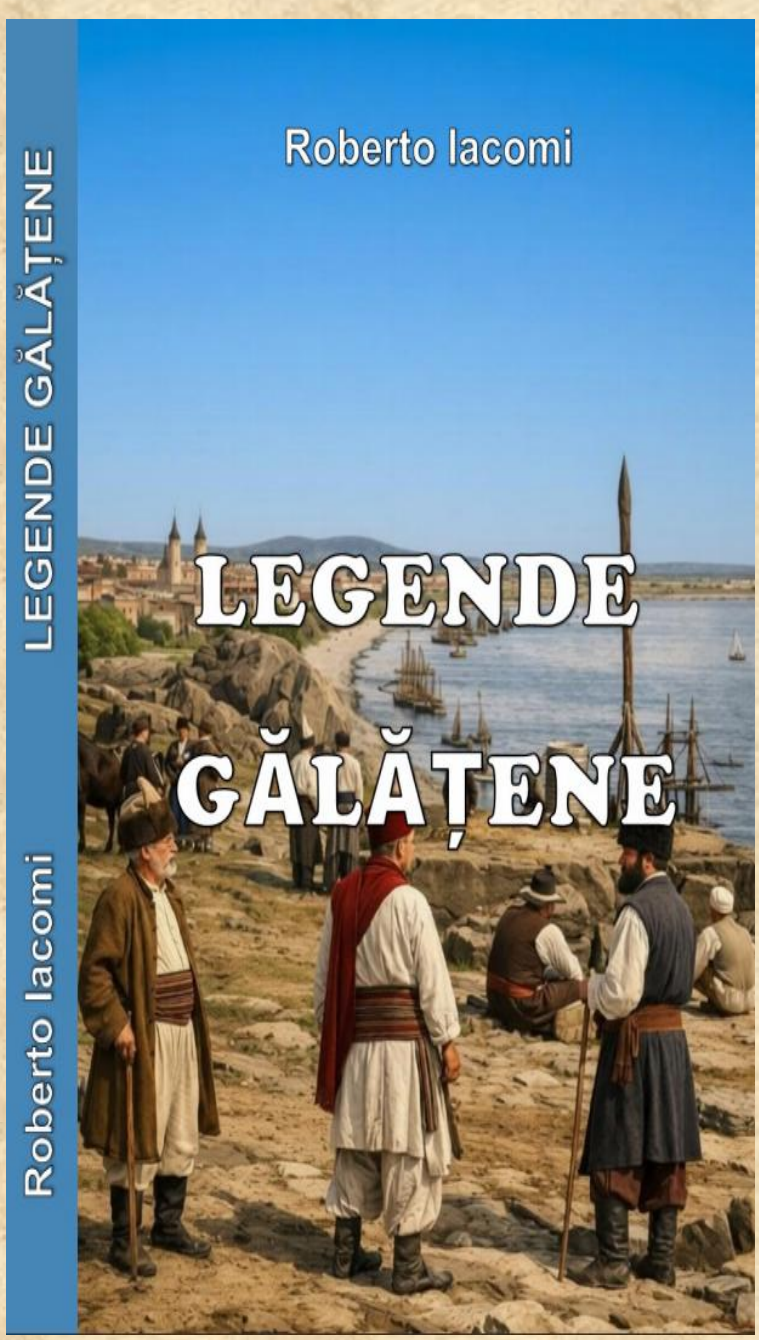
Deodată liniștea cartierului Dunărea este pulverizată în mii de chiote și urale.
Copiii din apartamente și cei din fața blocurilor întâmpină cu entuziasm și bucurie rebranșarea cartierului la circuitul energetic local. Se aprind becurile în locuințe.
Iluminatul public e ca și inexistent. Pe strada Bălcescu funcționează doar un bec.
Doi soți pășesc cu teamă în semi-întuneric. Ar putea fi jefuiți căci ei cară patru sacoșe încărcate cu „bunătățuri”. E rația lor de făină albă, mălai, carne și ouă pentru luna aceasta.
Rația de ulei și de zahăr nu se știe când o vor putea lua, fiindcă magazinul de care aparțin nu are momentan aceste produse. În orice caz, în seara asta vor mânca pe săturate „parizer din soia” și-și vor încununa festinul cu câte o ceașcă de nechezol și cu niște țigări BT cumpărate la negru.
Este ora opt seara.

Televiziunea română își începe programul de două ore, în alb-negru, cu un telejurnal „parțial color”. Cel mai iubit fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tocmai s-a întors dintr-o vizită extrem de importantă, efectuată într-una din țările subdezvoltate și „pretine” din Africa.
Doi bătrâni dotați cu cărucioare și lanterne chinezești se ciondănesc pentru întâietate în fața unui container de gunoi din cartierul Aviației. Ei cresc porci cu resturile alimentare din tomberoane și vând carnea la preț de speculă.
Căci suntem în Epoca de aur, când porcii din societate sunt la mare preț.

(...) În Piața Mare, dacă ajungi la trei dimineața și te așezi la rând, e deja prea târziu ca să mai apuci „găini de Avicola” a doua zi, când se deschide magazinul. Uneori, gălățenii așteaptă o noapte întreagă, însă în ziua următoare magazinul nu e aprovizionat cu niciun fel de produse.
E ca și cum ar juca la loterie.

Oamenii au descoperit plăcerea statului la coadă. Pentru mulți e un prilej de a socializa. Femeile vorbesc despre bolile lor și despre mâncăruri inventate de ele, făcute cu ingrediente puține. Bărbații vorbesc despre fotbal și despre cum și-au cârpit singuri autoturismul din parcarea blocului. Cei mai instruiți dezbat cu seriozitate amănuntele tehnice ale ultimei descoperiri a ingineriei românești in materie de energie: instalația cu biogaz. Cu alte cuvinte, valorificarea emanațiilor materiilor fecale.

Deocamdată, în etapa „consolidării societății socialiste multilateral dezvoltate” se face acumularea excrementelor. Emanațiile vor apărea în perioada post-comunistă, inaugurată de Ion

Iliescu și sprijinită puternic de milioane de patrioți. Acești oameni ai anului 1988, care se simt importanți la cozile lungi de la intrarea în magazinele aproape goale, acești oameni care trăiesc în frig, foame și întuneric sunt aceeași care le vor spune urmașilor lor cu convingere că se trăia mai bine pe vremea comunismului.
Și se vor găsi mereu destui tineri care să creadă această legendă."

*****

Desigur, au fost vremuri cu bune și cu rele, dar lecturile de atunci, când oamenii se mai consolau cu cărțile, pot naște, iată, bunătățuri ale vremurilor noastre, și, cine știe, poate tocmai suntem martori la nașterea unui nou Alexandru Mitru! Păstrând proporțiile!
Cert este că Roberto Iacomi face destul de multe pentru viitorul turistic al Galațiului, cu faleză cu tot, având și credința că „identitatea culturală a unui oraș se întreține mai degrabă cu legende, decât cu date istorice seci." (p.116)
Desigur, nostalgici, dar cât pericol este întru Nostalgie, putem rămâne în final cu paragraful despre vizita lui Nicolae Iorga la Galați:

„Suntem la început de secol XX și Nicolae Iorga coboară în gara Galaților „la unsp'ce trecute fix", dintr-un tren tras de o locomotivă cu aburi. Să-l lăsăm să facă o plimbare pe Domnească și o infuzie cu parfum de flori de tei, căci mai are câteva ore până va cina la Suré, restaurantul protipendadei gălățene. „Cel mai frumos și mai aristocrat oraș al României", va declara Iorga ulterior, remarcând „deosebita ordine a comerțului și înalta civilizație a locuitorilor". Nicolae Iorga nu amintește nimic despre vinul băut, dar bănuim că licoarea a avut și ea o contribuție importantă când istoricul a elogiat orașul."
Inutil să mai subliniam umorul scriitorului, care dovedește că poate fi folosit și la … legende!

Adi G. Secară – USR Galați

„TRIBUNA” de la Cleveland, OH - primul ziar românesc din America

Presa reprezintă, în planul expresiv al culturii românilor din America, un câmp larg de cercetare și de reflecție chiar și în zilele noastre. Trebuie precizat însă că nu există o lucrare de sinteză a istoriei presei imigranților români din America și este greu de presupus că una va fi elaborată vreodată. Un impediment real, dificil de surmontat, este numărul uriaș de ziare care au apărut și nu s-au păstrat, iar cele conservate sunt risipite prin biblioteci și arhive din întreaga SUA.

O privire retrospectivă asupra presei românilor-americani relevă că pentru majoritatea editorilor și cititorilor tipărirea și difuzarea gazetelor a fost, înainte de toate, un exercițiu de românism la mii de kilometri de părtare de casă. A fost un mod de comunicare, o luptă împotriva uitării, un efort de a cultiva memoria națională — un admirabil efort de supraviețuire. Nu în ultimul rând, presa a fost o dovadă a voinței de autodefinire, a dragostei, generozității și solidarității în spirit și idealuri.

Prima gazetă românească din America, după puținele izvoare păstrate, a fost „TRIBUNA” (THE TRIBUNE), ziar „literar-politic și economic”, cu mențiunile: „Apare săptămânal”, „Director: Liviu R. Prașca”, „În română”. În ediția Anul I, nr. 1, 3 decembrie 1903, pe prima pagină a fost publicat un apel emoționant și semnificativ, dezvăluind o tulburătoare confesiune de credință:

„Iubiți frați, astăzi aveți în față un număr din primul și unicul ziar românesc pe țărmul acestui străin, cu câtă greutate și cu câtă luptă ne-am luptat numai și numai ca să dăm și să arătăm lumii că și nația românească poate să facă și poate să aibă ceva. Căci, bine vedeți, iubiților frați, toată nația are ce are, toată nația își dă silința ca să înainteze și, după cum bine vedeți, și înaintează, căci ține unul la altul și puteți fi siguri că unde este unire și frățietate, acolo totdeauna este și învingere. Și oare de ce să nu ne unim și noi, de ce oare să nu ne înfrățim și noi, ca laolaltă să luptăm și să învingem spre a ne ajunge scopul nostru național? Nu avem și noi oameni care să ne conducă? Nu avem și noi putere și mijloc ca să putem lupta? Și oare a cui bine o fi, dacă împreună vom lupta și vom învinge? Nu e a națiunii noastre binele acela? Nu e fala neamului românesc? Da, fraților, e fala și binele vostru, binele muncitorului, căci pentru el lucrăm și suntem contra capitalismului, contra celor care nu știu ce este mizeria, ci numai își bat joc și râd de sărmanul popor, care pentru bagatele mici trebuie să muncească și să lupte cu sudoare de moarte, spre a face câștig marelui capitalist. Vedeți, fraților, și judecați voi singuri că oare nu e bine să ajungem la o țintă, oare nu e bine dacă muncitorul va fi puțin mai scutit. Ba da, toate sunt mai bune, toate vor fi mai ușoare dacă vom lupta și vom învinge; și uite acum vă întindem toată mâna de ajutor, vă o oferim, ba chiar luptăm noi pentru voi, numai ca să putem zice că am învins. Dați-vă voi numai silința ca să vă uniți, cereți sfaturi bune de la cei mai bătrâni care sunt în această țară străină și ascultați-i; împreună să luptați și să vă uniți, ca să ajungeți la țintă. Ținta — asta o vrem: nu vrem altceva; vrem numai dreptate, drept ca oricare, ca să putem și noi ajunge la un

oarecare bine pe acest tărâm nou și străin; lăsați ceartă și bătaie între voi și mai bine uniți-vă, ca să facem fala neamului nostru român, căci el e un neam vechi și măreț, a fost întotdeauna viteaz și învingător și acum trebuie să fie la fel. Nouă nu ne ajută bătăile și cearta; în această țară străină ele ne costă mult, căci cu bani mulți trebuie să plătim pentru ceartă și bătaie. În al doilea rând, rușinea, râsul și batjocura avocatului trebuie să le înghițim. Destul despre acestea; vreau să continui cu lucruri mai bune: aleargați să ne sprijiniți, abonați-vă la foaia românească, înființați societăți, urmăriți scopuri filantropice și dați mâna de ajutor tuturor celor ce se numesc fii de român. Uniți-vă, strângeți-vă laolaltă, formați o partidă puternică, ca să puteți atinge scopul vostru bun; dovediți lumii că sunteți vrednici de numele mare și sfânt, arătați tuturor că aveți putere și oameni care să vă conducă; astfel puteți ajunge la bine, iar când aveți binele în mâini, trăiți cu ușurință și cu bucurie. Uniți-vă și vă marginalizați (sic), ca să putem lupta; veniți întru ajutorul nostru și ne sprijiniți, ca să putem lupta pentru dreptul nostru. Luptăm ca să vă putem ajuta, ca să aveți o muncă ușoară, o plată bună și să fiți scutiți de asupririle capitalismului. Lăudați pe Dumnezeu, căci El ne va ajuta întru toate; țineți-vă uniți, fiți cu frică de Dumnezeu și încredeți-vă în cei ce vă conduc. Citiți cu drag acest organ românesc, căutați tot ce este de folos pentru voi și veți afla. Cu dragă inimă și cu simț românesc ne vom lupta; vă vom întinde mâna de ajutor spre a putea ajunge la scopul nostru și cu drag vrem să lucrăm pentru înălțarea poporului român. Cu drag frățesc vă trimitem toate știrile noastre din depărtare. Toate știrile politice și stările care ne-au prigonit cândva. Partidul Național a luptat cu mare greutate până a tipărit foaia «Tribuna» care apărea în Sibiu; mulți au murit fiind loviți de procesele politice. Astăzi încă o soră a ei se avântă într-o țară străină, liberă, și aici vrea să lupte, să răzbune tot ce a suportat foaia anterioară, să strige tuturor, să dea de ştire câte greutăți și chinuri suportă românul. Sprijiniți-o, fraților, abonați-o; binele vostru va fi. În fine, sunt convins că toți veți alerga și ne veți sprijini și noi vom răsplăti prin muncă, cerând de la toți răsplată și dreptate pentru muncă. Redacția."

În „Calendarul național ilustrat al ziarului «America»", 1912, p. 220, se consemnează: „Liviu Prașca a înființat o societate de acționari pentru a susține ziarul, iar veniturile, dacă vor exista, urmau să se împartă între acționari. Acțiunile erau de 10 și 20 dolari. După ce a strâns mai multe acțiuni, Liviu Prașca a dispărut, iar abia înființatul ziar «Tribuna» a încetat."

Este de asemenea interesant de menționat alte publicații intitulate „Tribuna" care au apărut de-a lungul anilor în Statele Unite:

- „TRIBUNA (THE TRIBUNE)", săptămânal, Chicago — 15 august 1915;
- „TRIBUNA (THE TRIBUNE)", săptămânal, Detroit — 30 mai 1923;
- „TRIBUNA (THE TRIBUNE)", publicație lunară, Detroit — 1 septembrie 1951;
- „TRIBUNA (THE ROMANIAN TRIBUNE)", săptămânal, Detroit — 1924.

Aceste date confirmă continuitatea și diversitatea eforturilor de presă ale comunității românești din America, într-un lung șir de inițiative locale care au urmărit aceleași scopuri: păstrarea identității, apărarea drepturilor muncitorilor și consolidarea comunității.

Dorin Nadrau – Michigan, SUA

Zîna Azamfiricăi - Versuri

Umbra care rămâne

Se-ntoarce iarăși toamna pe drumul fără nume,
Prin ramuri plânge vântul ca-ntr-o vioară grea;
Se stinge câte-o umbră sub pleoapele din lume,
Iar seara-și spală chipul în lacrima de stea!

Pe lac adoarme luna în leagăn de răcoare,
Și trestia își spune povești în șoaptă lină.
Eu caut pașii mamei prin iarba visătoare,
Dar numai iarba știe că n-o să mai revină..
.
Au obosit izvoare sub pietre de tăcere,
Și clopotele serii se leagănă în fum;
Îmi crește-n piept o toamnă cu frunze de durere,
Ce-și pierde încet lumina pe fiecare drum.

De-ar mai veni o clipă copilăria-n praguri,
Cu pâinea caldă-n brațe și mere în ștergar,
Aș strânge-o ca pe rouă din iarba dintre veacuri,
S-o port sub piept o viață, ca ultimul hotar.

Mai lasă-mă, tristețe, să-ți port lumina vie,
Nu ești doar rana serii, ci felul de-a ierta.
Din tot ce pierde omul, rămâne-o veșnicie,
Iar dorul învață cerul cum poate lăcrima.

Nocturnă în Clepsidră

Ești noaptea care-mi intră pe sub piele,
Un râu de umbre vii și de mătase,
În ochii tăi coboară mii de stele
Să-mi lumineze nopțile rămase.

Te simt în piept ca pe o neputință,
Un drog divin ce sângele-mi îngheață,
Când gura ta îmi dă acea credință
Pe care n-am avut-o-ntreaga viață.

Ne prăbușim dincolo de cuvinte,
Acolo unde carnea e o zare,
Iar trupul tău, flămând și fără minte,
E singurul refugiu în pierzare...

Sălbatic de adânc și de priviri,
Mă pierd în tot ce încă doare-n tine,
Suntem o prăbușire de simțiri
Din care moartea însăși se abține.

.

Daniel Onaca

Povești de la malul pescarilor din Limhamn

Răzbunarea surorilor

Proaspăt ajuns în țara mea de adopțiune, m-am întrebat, cum se face că, în suedeză, denumirea zilelor săptămânii nu este legată de numele zeilor romani – ori de cel al planetelor – așa cum e cazul cu limbile latine: marți de la Marte, miercuri de la Mercurius, joi de la Jupiter și vineri de la Venus. Suedezii numesc aceste zile: *tisdag, onsdag, torsdag, fredag*. Cu vremea am găsit și explicația. La scandinavi, zilele săptămânii sunt dedicate vechilor zei ai vikingilor. Astfel, *tisdag* este ziua lui Tyr, *onsdag*, cea lui Oden, *torsdag*, a lui Tor, iar *fredag* este ziua zeiței Freja. M-am gândit la această deosebire în timp ce ascultam istorisirea prietenului meu, Torsten, istorie pe care o transcriu aici.

-- Asta s-a întâmplat pe la sfârșitul veacului trecut, începu el. Nu al celui pe care l-am prins noi, ci al celuilalt, de dinaintea lui. Cariera de calcar din Limhamn era în plină exploatare. Piatra extrasă de acolo era adusă încoace, în vagoane, și folosită la fabricarea cimentului. Cea mai faimoasă fabrică de ciment din Suedia. Acum nu a mai rămas din ea decât silozurile alea care le vezi dincolo de apă. Până la anul le dărâmă și pe alea. Munca la carieră era grea. Cu toate astea nu erau numai bărbați care lucrau acolo, ci și femei. Printre ele, două surori: Lina și Ingeborg. Despre ele vreau să-ți povestesc. Din cauza muncii grele de la cariera de calcar, Ingeborg și-a prăpădit un picior. Leacul folosit ca să-și vindece beteșugul a fost cam ciudat pentru vremurile noi. Femeia s-a hotărât să țină postul Sfântului Örjan. Nouă zile a ținut postul. Poate că n-ar fi rezistat până la capăt dacă nu ar fi ajutat-o sora ei, Lina. Au ținut post cu rândul; o zi una, o zi alta. După o lună de zile Ingeborg s-a trezit complet sănătoasă.

M-am abținut să-l întreb pe Torsten ce legătură avea Sfântul Örjan cu boala acelei femei. Din cercetările mele ulterioare am aflat însă că cinstirea acelui sfânt constituia una din relicvele culturii medievale târzii, care, cu toate eforturile zeloase ale papismului nu a fost total eradicată din Suedia. El era unul dintr-o suită de paisprezece sfinți dispuși să ușureze suferințele sărmanilor oameni. Că Ingeborg a apelat tocmai la acela și nu la altul se explică prin faptul că personajul în chestiune era ocrotitorul călătorilor. Picioarele lor aparțineau deci domeniului său de specialitate, ca să spun așa.

-- Nu multă vreme de la această vindecare miraculoasă, una din cele două surori a încălcat o regulă importantă la locul ei de muncă. Nu știu nici ce fel de regulă a fost aceea, nici care din surori s-a făcut vinovată, s-a scuzat Torsten ridicând din umeri. Ce știu e că femeia a fost pedepsită aspru de către supraveghetor. Unii spun că a fost chiar biciuită. Egon Krog se numea șeful, iar surorile au hotărât să se răzbune pe el. Într-o duminică s-au dus amândouă la biserica din Limhamn, au căzut în genunchi în fața altarului și s-au rugat ca o năpastă mare să se abată asupra lui. După cum se știe însă, cei mari țin întotdeauna unii cu alții. Sentimentele lui Dumnezeu față de satrap

nu au coincis cu cele ale surorilor. Egon Krog nu a pățit nimic iar regimul său de teroare, instituit la cariera de calcar, a continuat ca și înainte.

Cele două surori nu au renunțat însă la dorința lor de răzbunare. Dacă au văzut că Dumnezeul creștinilor nu le ajută, s-au gândit să apeleze la unul mai înțelegător. Așa se face că femeile au ajuns în contact cu Elena, sora unui anume Bengt Mårtensson. Această femeie avea legături cu Tor, popularul zeu din panteonul culturii populare țărănești. În pofida faptului că creștinismul l-a trecut demult în tagma demonilor, ziua lui, joia, încă nu a fost complet uitată. De cum a aflat Elena de păsul celor două surori, a făgăduit că le va ajuta. Procedura însă era una lungă și complicată. Una din condiții era procurarea unui burghiu minuscul. De treaba asta s-a ocupat chiar fratele ei, Bengt. Într-o joi dimineață a meșterit acea sculă... cum?, numai el știe.

Între timp Elna a făcut rost de câteva fire de păr din capul lui Egon Krog. Firele le-a împărțit în grupuri de câte trei, cinci, șapte și nouă după care - tot într-o dimineață de joi - a mers la locuința șefului. Acolo a rupt pe ascuns trei crengi dintr-un măr din grădina lui. Mlădițele le-a străpuns cu sfredelul cel mic iar în găurile făcute a băgat cele patru legături de păr. Operația străpungerii a făcut-o stând cu fața către răsărit iar bețele astfel prelucrate le-a îngropat undeva în grădina lui. Unii spun că le-a pus chiar sub pragul de la ușă, dar eu mă îndoiesc că Elna ar fi fost în stare de acest lucru. Cât o fi fost ea de vrednică și de dibace! Ca să fie sigură că manevra ei va reuși, Elna a mai pus acolo și o cârpă cu diverse alte lucruri: așchii de lemn, semințe de secară, boabe de chihlimbar, căței de usturoi...

-- Chihlimbar, mai înțeleg, l-am întrerupt eu pe Torsten, bucăți din acest material se mai găsesc și astăzi pe țărmurile Scandinaviei, dar usturoi...? De unde? Exista pe vremea aia usturoi în Suedia?

Torsten mi-a aruncat o privire scurtă și cam încruntată apoi a întors capul spre undița lui, fără să mă învrednicească cu vreun răspuns. Pe urmă a continuat:

-- La sfârșit s-a împotmolit toată treaba. Pachetul cu farmece a fost descoperit, vrăjitoarea a fost dată de gol și, în mod firesc, pusă sub urmărire penală. A urmat procesul la tribunalul din Malmö. În mod curios, femeia nu a primit o pedeapsă grea, așa cum mulți s-ar fi așteptat. Legătura cu corpurile delicte confiscate i-a fost predată lui Egon Krog. Acesta a aruncat-o imediat într-unul din cuptoarele fabricii de ciment... Aia de colo, pe care au început s-o demoleze toamna trecută. Spre uimirea și groaza celor din preajma cuptorului, când focul a început să mistuie acele lucruri blestemate, s-au auzit din burta lui niște horcăieli și pocnete cumplite... Asta e toată istoria, a încheiat Torsten.

M-am despărțit de prietenul meu, impresionat de istoria lui, dar și puțin cam supărat. Supărat pe mine însumi pentru că iar călcasem în străchini. Uitasem că pe un povestitor, atunci când deapănă o istorie, nu ai voie să-l întrerupi. Se spune că acela care face asemenea greșeală trebuie să plătească o amendă. Iar eu nu numai că l-am întrerupt, dar mi-am mai dat și cu părerea asupra unui detaliu din povestea lui. Când o să învăț oare, cum trebuie să mă port în tovărășia unor astfel de oameni ?!

Daniel Onaca – Suedia

Lidia Zadeh - versuri

VERS BOLNĂVICIOS

Poeziei

Ai fost frumoasă-n versul narativ
Ca o zeiță plină de trufie
Din ultimul Olimp conspirativ
În care nici Apollo nu mai scrie

Pe bulevardul nopții fumuriu
Treceai cu mers infam de ticăloasă
Ca un parfum de ambră și nu știu
Dacă aveai în spate și o coasă

Erai frumoasă-n mod retroactiv
Din amintirea mea sentimentală
În rochia prea scurtă fără tiv
Păreai o concubină ideală

Dar ai o aroganță, instinctiv
Zâmbind macabru ca o veșnicie
Pe care-o afișezi demonstrativ
În fața celor ce nu pot să scrie

Și debordezi de tonus insolent
Argintul viu îți circulă prin vene
Și-un cor de eunuci cu argument
Își caută iubiri platoniene

Băteai la câte-o ușă în răspăr
Cu pumnii plini de sânge și mânie
Și-aveai în glas un fel de adevăr
Care se-ntâmplă doar în poezie

În inimă duceai un cimitir
Cu cruci de dor și vise amânate
Iar trupul tău în dric sub coviltir
Părea eviscerat pe jumătate

Ți-am înșirat tot sângele pe foi
De când ai acceptat eviscerarea
Și m-au purtat în lumea de apoi
Tot universul tău și întristarea

De-atunci ți-am construit mausoleu
Din lacrimi cu sclipirile astrale
Căci tu ai fost păcatul cel mai greu
Ascuns în manuscrise cerebrale

Târziu, pe-același bulevard trecând
Cu mers beteag și rochia tăiată
Păreai o târfă care stă la rând
La ultimul bordel cu cruci de piatră

Acum te scriu pe pagini de infern
Cu vers bolnăvicios în agonie
Căci tu ai fost din sângele matern
O ultimă iubire netârzie

Ca-ntr-o idilă tristă de roman
Te port în buzunarul de la piept
Când ai rămas un glas contemporan
Iar eu îți scriu scrisori și te aștept

Marius Miclea

Despre cartea Furtunile Sufletului

Nu mai este un secret pentru nimeni faptul că, Mihaela CD, a parcurs toate treptele unei lungi, bogate și apreciate cariere literare de calitate, abordând cu un talent excepțional toate speciile și genurile literare. Mai mult decât atât, este de necontestat faptul că, fiind la apogeul carierei sale în slujba lui Callioppe, muza scriitorilor dar și fiica lui Zeus din mitologia greacă, mai are încă multe de arătat și ne va mai delecta, sper, încă mult timp de-acum încolo, cu realul său talent.

Astfel, autoarea "navighează", cu succes, sprijinindu-se pe dragostea pentru literatură, indiferent de forma acesteia, atât pe "luciul undelor" genului liric, cât și pe cele ale genurilor epic și dramatic, de la poezie la proză, de la proză la nuvelă, performând cu o nonșalanță de invidiat și pe teritoriul maximelor și al aforismelor.

Aceste considerații sunt în totalitate validate de opera prolificei autoare Mihaela CD pe care o cunoaștem cu toții, sau măcar o bună parte dintre noi, cititorii, drept un caracter solar, exploziv, extrovertit, dar care, paradoxal, ne arată de atâtea ori în creațiile sale, o sensibilitate, o timiditate, un rafinament care definesc o stare de introspecție emblematică specifică spiritelor alese, uimindu-ne la fiecare apariție editorială, cu un nou „ceva" inedit și unic, produs de necontestat al talentului său de geniu, care potențează creația sa de excepție.

De aceea, considerându-mă, cu modestie, un fin consumator al literaturii de calitate, am simțit un fior sufletesc asemănător celui al unui copil care află că va vizita un magazin de dulciuri, în momentul în care scriitoarea Mihaela CD m-a invitat să-i fiu alături în acest demers literar, scriind aceste rânduri, cu ocazia unei noi apariții editoriale, intitulate sugestiv **"Furtunile sufletului**".

În speranța că voi reuși să schițez, prin aceste rânduri, măcar un scurt crochiu luminos al caracterului complex, al talentului literar și al valoroasei sale opere literare, am purces la gândirea și scrierea acestei prezentări de carte, nădăjduind că demersul meu va dezvălui măcar câteva crâmpeie de caracter, de geniu și de lumină, din complexitatea personajului.

În cea mai recentă creație literară a Mihaelei CD ce poartă titlul de,, **"Furtunile sufletului**", este adus un ales omagiu distinșilor săi părinți, Zamfira și Cornel, trecuți la cele veșnice, mult prea repede.

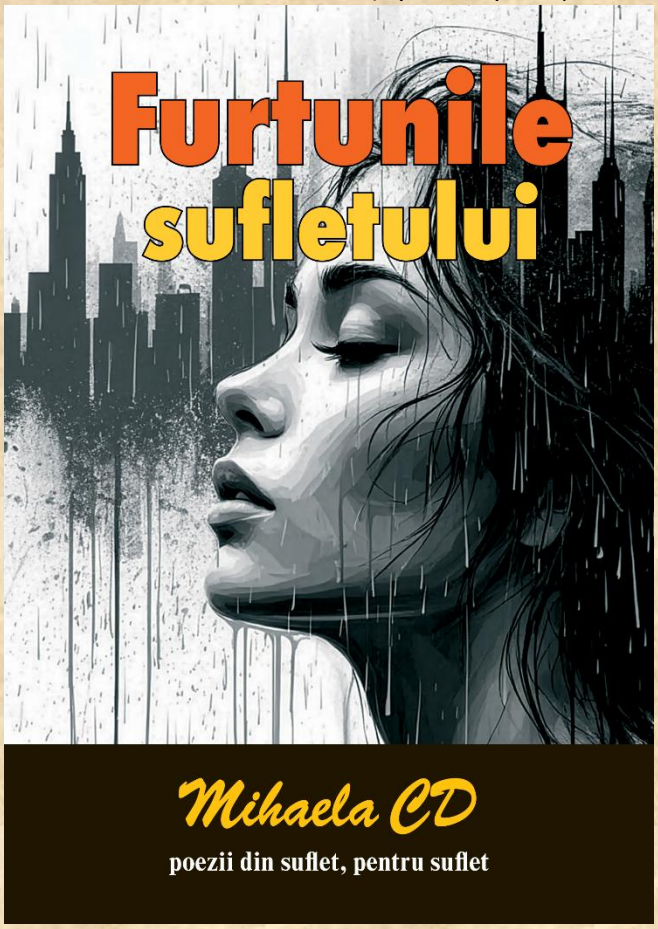
Trebuie să-i onorăm întotdeauna pe părinții noștri care nu mai sunt alături de noi, iar autoarea abordează acest demers literar așa cum ne-a obișnuit, cu delicatețe, cu rafinament, frazele ales meșteșugite izvorînd direct din candela sufletului său atât de mare. Fiecare idee, propoziție sau frază acționează ca un balsam vindecător**,** deoarece oferă o putere care vine din interior și în același timp acționează asupra mentalului cititorului, aducându-l într-o stare de introspecție la adresa vieții, vai, atât de trecătoare, în care firul acestei călătorii duce inevitabil la un deznodământ pe care îl cunoaștem cu toții.

Frazele se adună într-un șuvoi cald, care denotă complexitatea propriilor simțăminte, au propria lor putere specială, exprimând cu acuratețe dragostea autoarei față de părinții care îi lipsesc atât de mult. Firul curgător al narațiunii, constituindu-se într-un fel de mesaj cifrat, dar de suflet al Mihaelei CD, este acela că, indiferent de inevitabilul pe care nu-l putem evita, noi, muritorii de rând rămași după moartea părinților noștri nu vom fi niciodată despărțiți de aceștia prin actul pur fiziologic, însă da, vom suferi de durerea pierderii lor, dar vom rămâne uniți cu aceștia prin iubire veșnică, în aceiași măsură în care vom fi mângâiați de memoria, iubirea și frumoasele amintiri pe care noi le purtăm în inimă, mesajul transmis de autoare fiind deosebit de clar, dragostea nu se stinge, doar își modifică forma.

Ce versuri exprimă mai bine ideea că moartea nu reprezintă un moment de încetare a iubirii și de despărțire, ba dimpotrivă, decât următoarele versuri:*"Lăsa-vom astă lume, dragi părinți,/ Vom veni în veșnicie să ne regăsim,/ Dar până la întâlnire curg fierbinți,/ Doruri, prin gânduri vă găsim"*(Gânduri cu dor)

Pentru Mihaela CD părinții săi au reprezentat un model de sacrificiu, o lecție de iubire, de altruism, prin ei a învățat ce înseamnă puterea, răbdarea, dragostea adevărată, propriile-i rădăcini, toate fiind motive de recunoștiință, adevăruri de netăgăduit, valori esențiale ale fundamentului care stă la baza personalității autoarei, recunoscătoare părinților săi.

Dorul, (unicul cuvânt românesc fără echivalent în orice altă limbă a lumii), pentru părinții, săi se revelează a fi mistuitor, însă moștenirea celor dragi rezistă prin dragostea împărtășită pentu aceștia.''*Chiar dacă am îmbătrânit,/ În suflet de copil îmi cântă,/Te caut, tată, trunchi rănit,/Îți caut râsul ce mă-ncântă/ Am să te port în suflet strâns,/ Oricât inima o să-mi bată, /Tu, zeul meu cu chipul stins,/ Că dorul m-arde, dragă tată"* (Mă arde dorul, dragă tată)

"Gingășia florilor și-a razelor de lună,/Pictate ți-s măicuță în ochișori,/Privești senină poze, ca o zână bună, /Și resemnată cu un zâmbet în ochișori./Ți-e dorul ostenit în a ta firavă ființă,/Și-ți plâng amorțite regrete în simțiri,/ Căci neputința azi triumfă-n biruință,/De dorul vremilor ce pierd în sclipiri" (Al măicuței dor)

Supusă inefabilului legilor implacabile ale Zeului Cronos, Mihaela CD este conștientă de faptul că doar timpul este singurul lucru care curge inevitabil, indiferent de ceea ce facem noi, fiecare grăunte de nisip din clepsidra acestuia având rezonanța barocă a unei note muzicale emise de orga unei catedrale, care ne aduce cu o secundă mai aproape de inevitabil, de momentul în care clepsidra care măsoară viața noastră pământească va fi întoarsă de Creator, marcând începutul unei noi călătorii, într-o nouă dimensiune, cea

veșnică, deoarece timpul are o singură direcție, înainte, fiind exclusă orice revenire la *“ eterna reîntoarcere a clipelor”.(*Nietzsche).

“ Ce-i clipa?/ Este infinitul,/Momentul între viață si vecie,/Ce schimbă tot…ce-a fost, ce va să vie…/Ce-i clipa ?/Este doar o linie,/Ce-n minte noi o tragem virtual,/Între ce-am fost si ce-a rămas din noi,/ Un nume pe-o hârtie cazual”(Ce-i clipa?)

Cioran spunea că “*ne naștem toți cu un bilet doar dus. Unii îl mototolesc în buzunar și uita de el. Alții îl citesc zilnic*“, iar Mihaela CD face parte din cea de-a doua categorie, fiind preocupată de inefabilul trecerii timpului și a vieții. Din nefericire timpul este hoțul care nu lasă urme la intrare, nu sparge ușa, dar ne surprinde pe toți nepregătiți, iar într-o zi, când ne privim în oglindă, observăm că suntem mai bătrâni cu 10 ani. Iar timpul, nu poate fi chemat pentru a fi învinovățit pentru acest lucru.

Noi, oamenii, suntem lumânări aprinse la ambele capete, arzând pentru a lumina, iar cu cât lumina este mai puternică, cu atât ceara se termină mai repede. Mare parte din aceste adevăruri sunt surprinse de către Mihaela CD în manuscrisul său, creându-ne un nou déjà vu al vieții față de pattern-ul pe care ni l-am format despre acest subiect filozofic încă din fragedă pruncie. Astfel, autoarea adaugă inexorabilului vieții noi valențe, creându-ne percepția că viața este o piesă de teatru pe care o jucăm doar o singură dată cu casa plină, iar indiferent de replicile inspirate sau neispirate pe care le pronunțăm, cortina va cădea până la urmă, în timp ce luminile scenei se sting definitiv, această realitate tristă predispunându-ne la o profundă meditație.Versurile următoare sta-vor mărturie viziunii autoarei despre acest subiect sensibil : *“ Roata vieții se-nvârtește, /Și n-ai cum s-o oprești./Ce rapid se învârtește,/De-ai putea s-o –ncetinești/ Timpul zboară, anii trec,/Azi ești tânăr și hoinar,/Iar clipele fug, se întrec,/Mâine ești deja pensionar./De-ai putea să alegi tu,/Să rămâi mereu tinerel,/Tinerețea-i un real atu /Dar atunci nu știi de el“* (Roata vieții se-nvârtește)

« **Furtunile sufletului**” este o carte în primul rând despre iubire, oameni și viață. Punctul forte al lucrării este alegerea simbolurilor care facilitează înțelegerea mesajului. Perspectiva autoarei sugerează, conceptualizând posibilele alternative constructive, utilizarea întregii game cromatice de culori și sentimente, trăiri și vise ale caracterului și naturii umane. Din acest punct de vedere lucrarea este relevantă, provocând cititorii să reflecteze asupra adevăratelor teme de preocupare pentru omenire, cum ar fi iubirea, viața și moartea, care sunt principalele repere ale noastre pe parcursul vieții pământești.

Mihaela CD dovedește o profundă cunoaștere a naturii umane, împletind cu finețe chirurgicală luminile și umbrele sufletului omenesc, arătând cum iubirea dar și durerea își trag seva din aceeași rădăcină. Astfel, « nodurile » regretului după părinții trecuți la Ceruri, dorul după aceștia, panseurile despre inexorabilitatea vieții și regretul tinereții apuse țes o pânză în care fiecare cititor își recunoaște propria inimă.

Traumele sufletului și ale spiritului care constituie esența versurilor Mihaelei CD sunt împletite cu măștile sociale pe care le purtăm zilnic, dezvăluind mecanismele prin care ne autoamăgim pentru a putea supraviețui în urma unor dureri devastatoare la care ne supune viața. Povești de viață aparent banale însă relevante, sunt împletite cu adevăruri care dor, reamintindu-ne atât că nu moartea este grea ci faptul că viața ne trece printre degete în timp ce noi căutăm cheile fericirii, dar mai ales cât suntem de fragili în fața inevitabilului. Însă neglijăm faptul că tocmai în crăpăturile acestei fragilități se strecoară lumina care ne face oameni.

Stilul acestei cărți e dezbrăcat de ornamente și plin de adevăr. Versul curge domol, ca o lumânare aprinsă în dreptul unei fotografii vechi, fără să pâlpâie tare, dar încălzind toată pagina. Versul nu țipă durerea, doar o șoptește, multe dintre poeme fiind o cameră cu ușa întredeschisă spre copilărie, astfel trecutul și prezentul se țin de mână pe aceiași pagină, deoarece părinții Mihaelei CD au trecut din viața de zi cu zi în sufletul acesteia.

Astfel, **"Furtunile sufletului**" este o carte-rugăciune și în același timp o scrisoare netrimisă, unde lacrima și zâmbetul amar, de dor, stau la aceeași masă, iar acest lucru nu închide rana din suflet, doar o ține curată....Cartea este o poveste adevărată, stilul său amintindu-ne de o amforă ciobită care devine valoroasă, transformându-se într-o relicvă.

Autoarea nu caută cuvinte, aceasta le găsește în sertarele memoriei. Ritmul imită respirația dorului după părinții acesteia, versuri scurte, atunci când lipsește aerul alternând cu strofe mai lungi, când amintirea inundă. Iar....tăcerea dintre versuri...acolo, părinții ei îi răspund....

Ce veți găsi în această carte nu este o poezia cu metafore complicate, aceasta fiind doar o carte adevărată cu poezii de calitate, al cărei scop este acela de a-i provoca amintiri cititorului și nu durere. Mihaela CD a creat o carte de poezii scrisă cu discreția unei rugăciuni.Versul este măsurat, lipsit de artificii, încărcat de intensitatea amintirii. Autoarea nu dramatizează pierderea ci o mărturisește. Trecutul și prezentul se suprapun firesc, iar tăcerea dintre poeme devine spațiu de reculegere. Este o carte despre sentimentul absenței celor dragi, dar mai ales despre greutatea de-a o purta cu demnitate. Nu este o carte despre moarte ci este o carte despre ce rămâne în suflet după plecarea părinților iubiți, fiecare vers fiind o încercare reușită de a ține doliu în suflet cu demnitate.

Mihaela CD a scris o carte ca o îmbrățișare întârziată, în care poezia nu doare ci alină. Cu vorbe simple și imagini luate din "bucătăria" copilăriei, Mihaela transformă dorul în recunoștință. Părinții nu mai sunt, dar aceștia sunt peste tot. Dacă ați pierdut pe cineva drag, această carte o să vă țină de mână, nu apasă pe rană ci pune un pansament cald. Autoarea ne arată că doliul nu e doar plâns ci și mulțumire, este zîmbet printre lacrimi, citiți cartea și....vorbiți-le în gând părinților...vă vor auzi.....

Vă invit să citiți **"Furtunile sufletului**". Este genul de carte care nu cere aplauze ci reculegere. "Gustați" din ea încet, are gust de-acasă. Această carte nu este despre despărțire ci despre reîntîlnire, despre cum amintirea părinților nu se stinge ci devine amintire în noi. Deschide-o când ți-e dor, închide-o când dorul s-a făcut blând, este o carte despre toți cei care au fost iubiți de către o mamă și de către un tată care nu mai sunt, sau despre cei care sunt iubiți de părinții aflați încă aproape sau departe de noi, pe acest pământ, ca un memento a ce va fi odată și odată, după ce ei vor pleca de lângă noi. Pentru că, după ce părinții pleacă, casa devine amintire, iar această carte redeschide ușa, intră și vei vedea că masa este pusă pentru toți, nimeni nu lipsește când inima ține minte.

Dar părinții nu pleacă de tot. Aceștia se mută în felul nostru de-a frământa pâinea, în răbdarea cu care ne ascultăm semenii, în palma pusă pe creștetul copiilor noștri.

Să citim această carte pentru a afla cât din ei... a mai rămas în noi.

Conf.Univ. Dr Marius Miclea

Abecedarul identității moderne a rromilor

Conf. dr. Delia Grigore

Potrivit website-ului oficial al Parlamentului European (www.europarl.europa.eu), rromii reprezintă cea mai mare minoritate etnică din Europa, 10.000.000 trăind în Europa, dintre care 6.000.000 în statele-membre ale Uniunii Europene.

Rromii își au rădăcinile în spațiul vechilor regate indiene, dar s-au format ca popor în Imperiul Bizantin, la confluența culturilor grecească, turcească și persană.

În limba rromani, cuvântul „*ţigan*” nu există. Termenul este, pe de o parte, total străin de limba rromani, fiind o formă de heteroidentificare peiorativă a rromilor, iar, pe de altă parte, este un termen neştiinţific pentru desemnarea apartenenţei etnice, el desemnând apartenenţa religioasă la un grup considerat eretic de către structurile clericale oficiale bizantine ale epocii în care a fost atestat. Cuvântul „ţigan” provine din greaca medie, din "*athinganos*" sau "*athinganoy*", înţelesul fiind acela de "păgân", "de neatins" sau "impur". Cuvântul este atestat pentru prima dată în anul 1068, la o mânăstire din Georgia (în acea vreme în Imperiul Bizantin), în scrierea unui călugăr: acesta spunea că athinganoyi sunt un grup de eretici, nomazi, cititori în stele şi vrăjitori şi îi sfătuia pe creştini să se ferească de aceştia. În ţările române, încă de la prima atestare din 1385, semnalată tot în documentele unei mănăstiri, Vodiţa, termenul „*aţigan*”, care a devenit mai târziu „*ţigan*”, desemna o stare socială, aceea de sclav, nicidecum etnia. Mai târziu, cuvântul „*ţigan*” a păstrat, în mentalul colectiv românesc şi în limba română, un sens profund peiorativ: „Nici ţiganul nu-i ca omul, nici răchita nu-i ca pomul”, „S-a înecat ca ţiganul la mal”, „A ajuns ţiganul împărat şi pe tată-său l-a spânzurat”, „Ţiganul e ţigan şi-n ziua de Paşte”, „Nu te ţigăni!”.

„*Rrom*” este un cuvânt vechi al limbii rromani, folosit dintotdeauna pentru desemnarea apartenenţei etnice a rromilor, aşadar acesta este termenul corect științific. După cea mai bine documentată ipoteză[1], termenul provine din cuvântul prakrit „*dom*” (cu *d* retroflex), care însemna „om” şi se referea, pe de o parte, la imigranţii indieni provenind din diverse grupuri etnice, care s-au amestecat şi au realizat căsătorii mixte în Persia, formându-se ca popor acolo şi pornind, după aceea, spre Europa, iar, pe de altă parte, la un subgrup etnic din India, care există şi astăzi. Evoluţia fonetică firească a condus la transformarea cuvântului „*dom*”, cu *d* retroflex, în cuvântul „*rrom*”, cu *r* nazalizat, motiv pentru care, în limba rromani, scrierea corectă a cuvântului „*rrom*” este cu dublu *r*, pentru a sublinia pronunţia nazalizată a termenului.
Rromii din țările române au fost sclavi pentru aproape o jumătate de mileniu, între anii 1385-1856, dar sclavia nu este recunoscută în România. Este recunoscută numai Dezrobirea prin Legea 28/2011 privind comemorarea dezrobirii romilor din România.

---

[1] Kenrick, Donald, *Rromii: din India la Mediterana*, Col. Interface, Centre de recherches tsiganes – Paris, Bucureşti: Editura Alternative, 1997.

Mișcarea rromilor din lume a început în Bulgaria, în anul 1901, în contextul în care, pe 31 mai 1901, a fost votat, aproape în unanimitate, un amendament la Legea Electorală prin care a fost suspendat dreptul la vot al rromilor musulmani (majoritari în acea vreme) și nomazi, încălcându-se astfel principiul constituțional al votului egal pentru toți cetățenii bulgari.

România a fost cea de-a doua țară în care s-a dezvoltat o mișcare a rromilor și tot cea de-a doua în care s-a înființat o organizație a rromilor în anul 1926. Pe data de *27 aprilie 1919* a avut loc *Adunarea Naţională a Ţiganilor din Transilvania*, ţinută la Ibaşfalău/Dumbrăveni (judeţul Sibiu), a doua adunare a rromilor din lume, după Conferința rromilor din Bulgaria, din 1901. Au participat 89 de delegați rromi din 5 județe, rromii demonstrând conștiință etnică și o bună organizare.

CONGRESUL ASOCIAȚIEI ROMILOR LA FAGARAȘ

D-l Gh. Niculescu președintele general ținând cuvântarea la deschiderea Congresului rom dela Făgăraș. (a se vedea articolul din pagina II-a).

În *aprilie 1933* a luat ființă *„Asociaţia generală a ţiganilor din România”*, condusă de arhimandritul *Calinic Popp-Şerboianu*.

Pe *8 octombrie 1933* s-a înființat *„Asociaţia generală a romilor din România”*, condusă de *Gheorghe A. Lăzureanu-Lăzurică*.

În perioada *1933 - 1938* apare ziarul *„Timpul”*, editat de *rromii din Craiova*.

În anul 1934 a luat ființă *„Uniunea Generală a Rromilor”*, prin reunirea asociaţiilor rromilor, condusă de *Gheorghe Niculescu/Gogu Floraru'*.

Gheorghe Niculescu/Gogu Floraru' (al treilea din rândul al doilea dinspre stânga spre dreapta) și *fratele acestuia* (primul din primul rând dinspre dreapta spre stânga) înconjurați de mai mulţi oficiali ai vremii, printre care Patriarhul Miron Cristea, prefectul şi primarul oraşului Ploieşti, prezenţi la botezul a o sută de romi nomazi

https://cersipamantromanesc.wordpress.com/tag/glasul-romilor/

Pe data de *1 noiembrie 1934* a apărut, la Bucureşt, ziarul „*Glasul romilor*" – „Organ al Uniunei Generale a Romilor din România", organizație condusă de *Gheorghe Niculescu*, cunoscut și sub numele de Gogu Floraru', rrom din neamul florarilor, prosper om de afaceri. Ziarul a fost publicat în numai 15 ediții, până în anul 1941. Editorialul primului număr, semnat de *N. Lenghescu-Cley*, muzician și redactor, transmitea rromilor un mesaj entuziast pe tema emancipării: *„Fraţi romi, ceasul emancipării şi redeşteptării neamului Rom, a sunat. (...) Am fost lăsaţi la voia soartei, la fel cum e o barcă pe voia valurilor furtunoase ale mării, aruncată din val în val, din talaz în talaz, fără de nici un sprijin, fără de nici un ajutor, fără de nici o destinaţie. Am fost întotdeauna buni cetăţeni. Meritǎm deci şi noi o soartă mai bună(...). Meritǎm să fim auziţi şi ajutaţi."* Între solicitările rromilor se numărau câteva pertinente în domeniul cultural: înființarea unei școli pentru rromi și a unor grădinițe în comunități de rromi, înființarea unui muzeu al rromilor, a unor biblioteci rrome și a unei universități populare rrome, editarea unei gazete a rromilor, publicarea de cărți rrome, dar și în domeniul social: asistență juridică și asistență medicală gratuite pentru rromii săraci, cămine pentru rromii fără adăpost, înființarea unui spital rrom, a unor aziluri pentru bătrâni și invalizi, a unor societăți de ajutor mutual în caz de moarte, căsătorie și începerea unor afaceri, a unor bănci populare regionale și a unor cooperative și agenții de plasare în muncă.

GLASUL ROMILOR

Organ al Uniunei Generale a Romilor din România

FRAȚI ROMI,

Programul nostru

O ZI DE SAMBATOARE

În perioada iunie-septembrie 1942 rromii au fost victimele Holocaustului, regimul nazist al generalului Antonescu luând decizia Deportării rromilor în Transnistria în scopul exterminării acestora.

Ziua Comemorării Holocaustului în România este 9 octombrie și a fost instituită prin Hotărârea de Guvern nr. 672/5 mai 2004, la propunerea Comisiei Internaționale pentru Studierea Holocaustului în România, condusă de laureatul premiului Nobel pentru Pace, Elie Wiesel. A fost aleasă această zi pentru că, pe 9 octombrie 1941, a început Holocaustul evreilor din România.

Ziua Internațională a comemorării Holocaustului este 27 ianuarie pentru că, pe 27 ianuarie 1945, Auschwitz-Birkenau, cel mai mare lagăr nazist de exterminare, a fost eliberat de Armata Roșie a Uniunii Sovietice Socialiste.

La nivel internațional, Holocaustul împotriva rromilor a fost recunoscut prin rezoluția Parlamentului European 2615 din 15 aprilie 2015, ziua de 2 august fiind desemnată ca ,,Zi Europeană de Comemorare a Holocaustului împotriva romilor". A fost aleasă această zi pentru că, pe data de 2 august 1944, lagărul rromilor de la Auschwitz a fost lichidat, fiind uciși prin gazare și apoi arși în crematoriu 3.000 de rromi – bărbați, femei și copii. Prin aceeași rezoluție, anti-Gypsy-ismul este recunoscut ca formă specifică de rasism și se solicită statelor măsuri de prevenire și combatere a acestui fenomen extrem de grav.
16 mai este Ziua internațională a rezistenței rromilor pentru că, pe 16 mai 1944, prizonierii rromi din lagărul de exterminare Auschwitz au luptat cu mâinile goale împotriva gardienilor naziști, care intenționau să-i ucidă în acea noapte.

8 Aprilie este Ziua Internaţională a Rromilor și se sărbătoreşte începând cu anul 1971, când, la primul Congres Internaţional al Rromilor, desfăşurat lângă Londra, la Orpington, pe *8 aprilie 1971*, cu participarea a 23 de reprezentanți ai rromilor din Cehoslovacia, Finlanda, Norvegia, Franța, Marea Britanie, Germania, Ungaria, Irlanda, Spania și Iugoslavia, dar și a unor observatori din Belgia, Canada, India și Statele Unite. Atunci s-au decis simbolurile naţiunii rromani: *8 aprilie* - Ziua Internaţională a Rromilor, *Gelem, gelem* - imnul internaţional al rromilor şi steagul internaţional al rromilor (jumătatea de jos verde, jumătatea de sus albastră şi roata roşie la mijloc), simbol al nomadismului şi al rădăcinilor indiene, inspirat și din roata destinului de pe steagul Indiei.

În România, pe data de 8 aprilie se marchează ''Sărbătoarea etniei romilor din România'', în urma adoptării Legii nr. 66/2006, publicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 276 din 28.03.2006. Legea prevede celebrarea Zilei Internaționale a Rromilor pe data de 8 aprilie a fiecărui an, implicarea autorităților administrației publice centrale, cu atribuții în domeniul asigurării egalității de șanse și al combaterii discriminării, precum și a celorlalte autorități centrale și locale, pentru a sprijini organizarea de manifestări publice și de acțiuni social-culturale dedicate acestei zile. Legea prevede și că Societatea Română de Televiziune și Societatea Română de Radiodifuziune vor reflecta, în cadrul programelor special destinate minorităților naționale, manifestările rromilor legate de această zi.

Pe 8 Aprilie 1977 a fost fondată Uniunea Internațională a Romilor (IRU), care, începând cu anul 1993, are statut de organizație consultativă pe lângă Organizația Națiunilor Unite.

Legile de protecție a minorităților naționale adoptate la nivel european și ratificate de România sunt: Legea nr. 33/1995 pentru ratificarea Convenţiei-cadru pentru protecţia minorităţilor naţionale, adoptată la Strasbourg la 1 februarie 1995 și Legea nr. 282/2007 pentru ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare, adoptată la Strasbourg la 5 noiembrie 1992.

Ziua Minorităților Naționale din România este 18 decembrie și a fost instituită prin *Hotărârea de Guvern nr. 881 din 9 decembrie 1998*.

În anul *1990*, în România, au fost acordate primele locuri speciale pentru rromi la câteva licee pedagogice şi, începând cu anul *2001*, astfel de locuri se alocă în toate *liceele şi şcolile profesionale / de arte şi meserii* din ţară. În anul *1992* Ministerul Educaţiei din România a introdus o serie de *măsuri afirmative pentru rromi*, între care *locuri subvenţionate pentru candidaţii rromi* în centrele universitare, măsură extinsă la nivel naţional din anul 1998. Aceste măsuri fac parte din politica afirmativă adresată rromilor ca element al justiției reparatorii care încearcă să compenseze, în foarte mică parte, persecuțiile teribile la care au fost supuși rromii din România de-a lungul secolelor, într-o istorie de rasism instituționalizat.

În anul *1997* s-a înființat *Secţia de limba şi literatura rromani* a Facultaţii de Limbi şi Literaturi Străine a Universităţii din Bucureşti, secție care, din anul *2005*, a devenit *secţie A* (specializare principală).

În anul *2001* a fost adoptată prima *Strategie a Guvernului României de îmbunătăţire a situaţiei rromilor* prin *Hotărârea de Guvern 430/2001*, care, deși îmbunătățită la fiecare patru ani, nu este implementată decât în foarte mică măsură.

Autoritatea guvernamentală adresată rromilor cu cel mai înalt rang din lume este Agenția Națională pentru romi, organ de specialitate al administraţiei publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, înființată prin Ordonanța de Urgență nr. 78 din 7 octombrie 2004 aprobată prin LEGEA nr. 7 din 28 februarie 2005.

Centrul Naţional de Cultură a Romilor – Romano Kher, constituit prin Hotărârea de Guvern 834/2003, ca instituție publică în subordinea Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, este unica instituţie publică cu personalitate juridică din România care are ca scop conservarea, promovarea şi dezvoltarea valorilor etno-culturale ale comunităţii romilor. Prin intermediul Legii nr. 318/2013, instituția a trecut din subordinea Ministerului Culturii în subordinea Agenţiei Naţionale pentru Romi.

Prima piesă de teatru despre sclavia rromilor din țările române realizată de un rrom este "*Marea rușine*", creație a actriței rrome *Alina Șerban* și producție a Centrul Naţional de Cultură a Romilor – Romano Kher, a cărei premieră a avut loc în anul 2016.

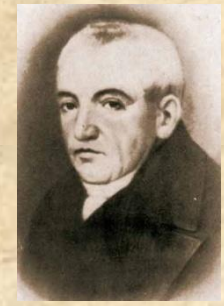
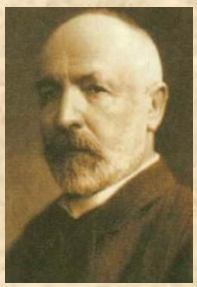
Centrul Naţional de Cultură a Romilor – Romano Kher a înființat, în anul 2016, prima filarmonică a rromilor din lume.

Pe 1 ianuarie 2001, *Emil Ścuka*, președintele Uniunii Internaționale a Romilor, a făcut *Declarația Națiunii Rrome*, în care afirma că rromii sunt o națiune egală tuturor națiunilor lumii, care însă nu dorește să fondeze un stat.

Ştefan Răzvan, domnitor al Moldovei în perioada *aprilie-august 1595*, a fost rrom.

Efigia domnitorului Ștefan Răzvan
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:063_-_Stefan_Razvan.jpg

Ion Budai Deleanu şi *Petru Maior*, corifeii Şcolii Ardelene, au fost rromi.

Scriitorul, culegătorul de folclor, scriitorul și muzicianul *Anton Pann*, născut la Sliven, în Bulgaria, dintr-un tată căldărar, compozitorul imnului României “Deșteaptă-te, române!”, a fost rrom.

Celebrele interprete de muzică tradițională (în special populară, lăutărească și romanțe) *Maria Tănase*, numită *pasărea măiastră* de către Nicolae Iorga şi *Maria Lătărețu*, numită *privighetoarea Gorjului*, au fost rrome: Maria Tănase din tată florar și născută în mahalaua cărămidarilor din București, iar Maria Lătărețu din neam de lăutari.

Grigoraş Dinicu, născut la Bucureşti, pe strada Sfinţilor (în cartierul muzicieni din staccato" lăutarilor bucureşteni), unul din cei mai faimoşi perioada interbelică, compozitor al "Horei (1906), care a făcut cunoscută muzica din România pe întreg mapamondul și este nelipsită dintre piesele de examen la admiterea în cele mai importante universități de muzică din lume, a fost și un important activist rrom pentru emanciparea rromilor, aflându-se, ca secretar general al Societatii Generale a Romilor din România, printre fondatorii mișcării rromilor din România și din lume.

Actorul, regizorul și producătorul de film *Charlie Chaplin*, actrița *Ava Gardner*, pictorul *Pablo Picasso* și actorul *Yul Brynner* au fost rromi, acesta din urmă fiind și unul dintre organizatorii Primului Congres internațional al Rromilor din anul 1971, desfășurat la Londra și fiind ales președinte de onoare al Uniunii Internaționale a Rromilor în anul 1977.

În anul *1982 Nicolae Gheorghe*, sociolog eminent și dizident rrom, sub pseudonimul *Alexandru Danciu*, a criticat, în revista "L`alternative" şi la postul de radio Europa Liberă, politica faţă de rromi a statului român. *Vasile Burtea*, sociolog rrom, sub pseudonimul *Cosmina Cosmin*, într-o scrisoare către aceeaşi revistă "L`alternative" şi către postul de radio Europa Liberă, a confirmat criticile aduse regimului comunist de către Nicolae Gheorghe. Nicolae Gheorghe (1946-2013)

Limba rromani este o limbă neo-indiană, înrudită cu limbile rajasthani, urdu și hindi. Dovadă stau structura gramaticală a limbii și vocabularul ei principal.

La Congresul internațional al romilor din aprilie 1990 de la Varșovia a fost adoptată scrierea standard a limbii rromani comune.

La propunerea Croației, UNESCO a proclamat, în cadrul celei de-a XXXVIII-a sesiuni a conferinței sale generale, desfășurate pe data de 4 noiembrie 2015, Ziua Mondială a Limbii Rromani pe 5 noiembrie și a recomandat statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite să aloce fonduri speciale pentru celebrarea acestei zile și pentru cercetarea, studierea, conservarea, dezvoltarea și promovarea limbii rromani.

În limba rromani nu există pronumele personal de politeţe „dumneavoastră”, respectul fiind exprimat prin adresări de tipul: „kako” (unchiule, nene) şi „bibie” (matuşo, tanti).

În limba rromani, verbul „a*khiarel*” înseamnă atât „a înţelege”, cât şi „a simţi”, nu numai sau nu mai ales în zona sentimentelor, ci în zona senzorialului (văd, aud, miros, pipăi, simt), ceea ce demonstrează faptul că limba rromani înţelege mai ales ceea ce se simte, ceea ce se percepe direct, nemijlocit, concret, prin intermediul simţurilor, aşadar cunoaşterea este, în cultura tradiţională rromani, o cunoaştere de tip senzorial, concret, nu abstract.

În limba rromani, verbul *„a iubi”* nu există ca atare, iar verbul *„kamel”* are sensul denotativ *a vrea*, *a dori* și conotativ erotic (dorință fizică), dar, în acest al doilea sens, se folosește numai în relaţie cu soţul sau soţia şi numai în intimitate, niciodată în public, cu excepția muzicii moderne. Astfel, pentru exprimarea sentimentului de dragoste se foloseşte *„dukhal manqe tutar*” (mă doare de tine) sau *„merau pala tute*” (mor după tine), verbe care exprimă starea concretă – durerea sau moartea – la care ar putea duce îndepărtarea sau pierderea persoanei iubite, înlocuind simplul verb declarativ-retoric „te iubesc”, din alte limbi, care nu exprimă nimic concret, nici acţiune, nici stare concretă, ci numai o atitudine pozitivă faţă de cineva, prea vagă pentru spiritul concret-pragmatic al culturii tradiționale rromani, care cere fapte, nu simple declaraţii, mai ales când este vorba de sentimente profunde.

În limba rromani nu există verbul *„a urî”*, pentru a exprima acest sentiment negativ folosindu-se numai *„na dikhau tut*” (nu te văd) sau *„dikhau jungales pe tute*” (mă uit urât la tine), ambele legate de percepţie: nu te văd, aşadar nu te cunosc, nu exişti pentru mine, dar nu acţionez în nici un fel împotriva ta, nu am sentimente negative faţă de tine, de vreme ce nu exişti.

Limba română a împrumutat unele cuvinte din vocabularul limbii rromani, între care cuvântul *„mishto*”, care, în limba rromani, înseamnă *„bine*” şi cuvântul *„baht*”, care a devenit, în româneşte, mult folositul cuvânt *„baftă*”.

Toate acestea sunt elemente fundamentale ale identității moderne a rromilor cu care oricine dorește să-i cunoască și să-i înțeleagă pe rromi trebuie să înceapă.

Mihaela Cristescu - versuri

CONSECVENŢĂ

Acumularea aceasta moderată
de statistici imprevizibile
mă face să consider plecarea şi venirea
ca poli ai aceleiaşi consecvenţe,
fără de reper geografic,
o privire întoarsă
în lăcaşul sfânt
al zilei de ieri.

PICĂTURA DE PLOAIE

Uite cum coboară
picătura de ploaie
din ritmul tău detaliat,
şi aşează-o cu grijă
pe bătăile inimii mele,
o zi şi o noapte,
prin clipă, în acelaşi sens.

Durata să hotărască mişcarea,
neliniştea să mi se ascundă în ochi:
priveşte cum coboară
picătura ta de ploaie,
cum se ascunde şi cum dispare,
între celelalte celule din apus,
până acolo unde ascultăm dialogul
ascuns
între secundele de apa,
până la marginea răsuflării noastre,
pe pajiştea de rouă reflectată,
numărând încet
către zero.

TĂCERE

Gândurile pe care le petrec
până la poartă,
se întorc nerostite în bătaia vântului de
acasă.

Mă strecor singură în umbra lor,
prin tunete şi trăznete deopotrivă,
în tunele lungi de piatră, prin păduri de
stânci.

Ploaia de ieri le adună sub copaci
şi privesc împreună cum trec melcii,
cum vine noaptea,
total protejată de experienţa tragică
a suportabilităţii umane.

TABLOU

Priveşte în cadrul ferestrei de piatră albă,
aşa de aproape mâinile tale curbate,
o rază de lumină topită
în cercul închis
al umbrei de cristal.

AMINTIRI

Din dimineaţa aceasta,
parfumul s-a răspândit în întreaga casă
şi am căutat pentru fiecare moleculă rătăcită
câte o vorbă,
nişte idei chimice
cu valenţe perfect ordonate,
în încăperile răvăşite de soare şi oglinzi.

Mihaela Cristescu - Sidney, Australia

IUREȘURILE IOSEFINEI - MANUAL DE ESTETICĂ POETICĂ

De Petru Ababii

Am constat că, de fapt, poeta Iosefina Schirger este foarte, foarte bogată. Trăiește și parcurge inspirată trei vieți deodată care nu se intersectează fizic, ci numai metafizic: una, a ei personală, a doua, a creației/cărților sale și a treia, a vieții nenumăraților săi admiratori, cititori care absorb din dulceața creației sale poetice, reușind astfel să alcătuiască o comunitate aparte specifică de oameni deveniți peste noapte *ai ei*. Aceasta se numește fericire. Trei vieți asemenea celor trei piloni hristici: Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt. Asta pentru că și-a împărțit, oferit poezia, studiile, munca, cititorilor. Ar trebui să o bucure, dar omul niciodată nu este mulțumit cu ce are. Vrea, vrea mereu.

Majoritatea oricărui grup social amintește de o turmă de oi ce își schimbă direcția după cum o mână ciobanul. Asta este *Dilema* cea mare. În lucrările mele abordez cauzele apariției ei dar și posibilitățile de rezolvare a ei. Ca să înțelegeți cu ce se ocupă filosofia aduc numai un exemplu. Iată, Paler de pildă, consideră că se deosebesc, afirmă și se confirmă drept principale: *viața*, *iubirea* și *moartea*. Așa consideră el. Eu consider totul principal și esențial integrat într-un sistem. Acest fapt dezbină logica unei întregi lumi și anume că ea împarte întregul în părți, elemente principale și secundare, adică inegale, fapt care, duce la toate relele cunoscute. Ca Paler crede o mulțime de lume fără ca cineva să îndrăznească să gândească, să-i pună afirmația sub semnul întrebării.

Știți cum se numește acest lucru? Cult al personalității susținut și cultivat de admiratorii lui, adică de lipsa gândirii critice, un fel de cult al ignoranței intelectuale. Așa stau lucrurile și în privința altor cărturari. Pe când totul are loc simultan, concomitent și sinergic într-o mișcare, transformare constantă, temeinică a realității. Însuși Isus nu s-a considerat principal, superior pentru că El a spălat picioarele ucenicilor săi și le-a spus că cei mari trebuie să slujească pe cei considerați inferiori. Cu regret spun: astfel gândesc, au gândit și vor mai gândi încă toți filosofii actuali cum au gândit Heidegger, Kant, Hegel și toți ceilalți. O carte pe care de curând am publicat-o, tocmai de critica filosofiei contemporane se ocupă.

Dar iată, cam cum stau lucrurile: Oamenii scriu, trăiesc, visează în continuare!

În esenţă, spre exemplu, iată ce sintetizează scriitorul Daniel Corbu, în *Decalogul poetului:*

1. întoarcerea la magie și la misterul ființei;

2. respectarea inspirației și a stărilor poetice în desăvârșirea lor; a scrie fără inspirație, luat de vânturile vreunei inginerii textuale, considerăm că este o lipsă de bun simț;

3. conferirea forței mantrice oricărui text liric; avansarea către cititor a textelor ne energizate, cu limbaj comun vlăguit este o eroare de neiertat;

4. elitismul/ înălțarea cititorului la ezoterismul poeziei și refuzul coborârii la înțelegerea vulgului, populismul fiind o ridicolă și impardonabilă decădere;
5. demnitatea expresiei artistice și originalitatea cu orice preț;
6. cultivarea misterului și punerea în acord cu spectacolul ființial;
7. depărtarea de cotidian cu ajutorul viziunilor și a metaforei regale, menținerea poeziei în metafizic;
8. așezarea poeziei dincolo de biografismul limitat și egocentric;
9. aristocratizarea poeziei prin îndepărtarea ei de mizeriile actualității, de prozaic, de limbajul pornografic (cuvintele care nu se spun în biserică, nu se scriu nici în poezie!);
10. menținerea prestanței sociale a poetului, înlăturarea vanităților vedetismului, salvarea vechii imagini, cea a artistului ca "așchie de dumnezeire", cum spunea Leonardo da Vinci.

Îl susțin întru totul pe Corbu. Eu critic pe mulți desființându-i și sunt aspru acolo unde se mimează poezia transformată într-un populism ieftin și amăgitor. Nu trebuie să profanăm poezia, ceea ce este sfânt, frumos ca lacrima ochilor și dat de la Dumnezeu. Toți se vor poeți. Câteodată te întâlnești cu asemenea profanări, încât nu te poți abține de a nu critica. Doamne ferește ce se supără atunci! Nu la toți le este dat să fie poeți. Am două eseuri pe această temă, despre *arta pură*, *criticul de artă, poezia onirică* și multe alte materiale. Aș putea scrie un *studiu* despre cum se scrie poezie, ceva inedit. Ar cere multă responsabilitate, timp, resurse fizice și sufletești. De fapt unde s-a văzut poet sau filosof să stea bine cu timpul, cu vremurile, cu lumea? Cât mai am puteri și inspirație chiar am să încerc. Am scris pe această temă, fără o sistematizare oarecare. Trebuie pusă organizare în aceste lucruri, ca modalități de atingere a performanțelor.

Revenind, m-am convins de un adevăr: Iosefina Schirger este un stimulator de spirite, o inovatoare, o "*armă albă, parfum sfredelind, gravitând, semănând răni, furtună, fum... M-a învățat să traversez munții și ceața, să respir. Visează cu mine! Dusă e vara. Deschide fereastra, mintea, inima! Vezi, unele vise se pot întâmpla!*" spune poeta. La ea, chiar și proza, de fapt tot poezie este! Am citit despre cum vede și înțelege ea și mi-a plăcut. Îndrăznește și face. Am rămas copleșit, fără cuvinte. Spun doar atât: *Două aripi se interpun în mijlocul unui orizont visat unificator*. Numai o ființă cu o mare inimă visătoare și premoniție anticipativă este capabilă de atâta pasiune! Iată ce scrie în *Amintiri din alte veri*:

Măi Ană, caut un cuțit să scriu cu el un scrijelit! Pe tine, Ană, te-am zidit!
Nu te îndeamnă, nu te-aduce spre mine acest cârd de cuvinte fără noimă care vine?
Cât suferim și ne strivim noi între noi, o să pierim! Salvarea e să ne iubim.
Nu te mai simți, vară, prost! Eu fără tine nu am rost. Sunt ca un cer fără de stele, anost.
Între ape și cerul rămas e un fel de plexiglas. Al meu sau al tău… atât e: un pas!
E un timp ce ne-a schimbat mersul lin în alergat.
Eu doar pe limba ta pot scrie romane-ntregi de poezie și-un manual de teorie,
dar ţie-ţi par butaforie!
Nimic nu va fi între noi! Poate o mână, două de foi și un cald-rece, cald-rece război.
Apele tale-ngropate îmi amintesc cum am fost: o cetate. Cât sunt, cât ești de departe!
Eu ți-aș spune dar nu-i drept, ai și tu inimă-n piept: semeni cu un zmeu deștept.
Mă aplec din fântână în fântână să mă găsești, să mă iei de mână.
Ai să mă crezi dacă-ți spun că vorbesc ziua, noaptea cu tine pe drum?

Păsările mele necunoscute ajung la tine tăcute. Lasă-le! Du-te!...

Versurile sunt scrise parcă ieri, parcă azi, parcă mâine. Ce și cât se mai poate spune despre un sentiment, o trăire, o iubire? Iată că ea găsește noi și noi, infinit de multe forme, toate cele despre care se poate vorbi. Și totul la modul superlativ metaforic. Atâta bogăție nemăsurabilă în sufletul său rarisim:

Ceva aștept, aștept necontenit, înalt, de preț, neauzit: un zvon, un nor, un răsărit.
În ani-lumină măsor distanțe. Cu frunze uscate, toamna ne minte.
Răcoarea adie, umbre se îndoaie. Liniștea curge într-un evantai de cuvinte.
Orizontu-i fierbinte. Experimentul poetic? O inflexiune, o translatare în spațiu
a eternei clipe deșarte... Dacă iubire nu ar fi, versificația cui ar folosi?
De-un veac mă lupt c-o neființă! Ce risipire, câtă străduință!
Caut un cuvânt, aștept un mesaj, ca un pescăruș răsăritul.
Absențe obișnuite, plate vis-a-vis de toate cuvintele intense, mate!
Sângerează viorie hârtia. A fost frumos călătorind între noi... poezia. (Sfârleze)

Citind m-a uimit prospețimea energiilor dătătoare de viață, ascunse în poezii. Am rezumat astfel profunzimea și esențialitatea harului său: În întreaga creație poetică sublimul rezultă din interpunerea tensiunilor reale și ireale care creează o mistică a unei senzualități elitare ce face din perceperea diferențelor materiilor pe care le formează o sumă, un scop și un sens al existenței - unica *trăsătură* cerebrală umană de a discerne instantaneul înscrierii în eternitate.

Poezia Iosefinei este ca un chihlimbar care curge în forma lui pură - apa vie și transparentă ce țâșnește ca un șuvoi din izvorul vieții și al Metaforei Magna. Ceea ce spun se referă anume la ea, nu în general, la existență ca atare, ci la viața ei concretă. Aș fi folosit *capacitate* și nu *trăsătură*, pentru că mă refer anume la potențialul valoric al întregului său intelect și nu la un factor al lui. Vrea sau nu, arde până la cenușă, în plan existențial, testând limitele, împingându-le spre alte orizonturi.

Iată *Vorbirile ei la limită:*

Dac-aș putea ceva măreț să vă trimit, să spun, să vă răsfăț!
Nu am dormit. Am răscolit, am inventat un timp nedefinit,
o formulă, o expresie aproape poetică, un manual de estetică.
Pot divaga în metafore, simboluri sau mit.
Aștept doar forma liberă, potrivită prin care trăirea să o transmit.
Am să v-arăt a mea măsură și cerurile ce îmi fură deschise toate! Ce arsură!
Iubirea-i risipită-n infinit. Este ușor să fii desăvârșit,
odată ce hotarul de cuvinte ai găsit!
Am să scriu ce s-a mai scris: din amintiri, etern feminine poezii.
Ochii vor ști cumva să vadă, vara din gând, toamna de afară, golul din zăpadă...

Petru Ababii - Republica Moldova

Cu sufletul la vedere!

DORUL DINTRE ARIPI

Prima carte a autoarei canadiene Alexandria Iurcu Bălan, **DORUL DINTRE ARIPI** publicată în 2024 la editura Globart Universum din Montreal, reprezintă o surpriză, remarcabilă!

Într-un act curajos și bine inspirat, autoarea Alexandrina Iurcu Bălan își face intrarea în lumea literară cu primul său volum de poezii, un tablou generos, bogat în teme diverse și expresie artistică proprie, caldă și invitantă. Deschiderea cu care își așterne gândurile, emoțiile, vibrațiile și sentimentele proprii în fața cititorilor aduce o autenticitate impresionantă volumului. Nu este ușor să împărtășești cu alții, nu doar gândurile, ci și senzațiile cele mai profunde ale ființei tale, de aceea vorbim despre curajul de a-ti expune sufletul în vitrina cititorilor.

Cartea **DORUL DINTRE ARIPI** este o expunere deschisă, în care autoarea dezvăluie nu doar emoții, povești și trăiri personale, dar și valori, credința, morala, fiind o invitație la empatie și conexiune umană. Acest debut literar nu doar marchează o incursiune în universul personal al autoarei, ci și deschide uși către contemplarea subiectelor universale precum: iubirea, dorul, suferința, tristețea, cinstea, omenia, adevărul, respectul, dar și sfințenia limbii și apartenența la datinile, obiceiurile și tradițiile neamului și ale locului natal, etc.

Coperta cărții care cuprinde o grafică de impact puternic aparținând artistului Iurie Brașoveanu cât și titlul însuși, **DORUL DINTRE ARIPI**, ne sugerează o lume de simboluri și întrebări esențiale. Ochiul este fereastra sufletului, iar aripile devin simboluri ale aspirațiilor și ale căutărilor noastre interioare. Volumul cuprinde numeroase grafici de excepție ale artistului Iurie Brașoveanu, care o inspiră pe poetă și care completează într-un tot unitar volumul. Prin intermediul acestor imagini, poeta explorează senzația de pierdere și de căutare a unui sens, transmițând frumusețea și durerea care rezidă în această călătorie a dorului dintre aripi.

Volumul **DORUL DINTRE ARIPI**, se dezvăluie ca o epopee lirică în care versurile autoarei devin raze de lumină pătrunzând până în văile cele mai adânci ale gândirii și ale sufletului. Într-un stil propriu bine format, simplu și adânc, uneori chiar filozofic, autoarea împletește slove pentru a zugrăvi un tablou introspectiv al suferinței și al căutării de înțeles în profunzimea existenței.

''În astă lume,/ Mai scriu și alții/ Și scriu și eu./ Cum scriu anume?/ Incomparabil,/ În stilul meu./ Lângă-al meu nume,/ Nu vreau ovații.../ Încerc mereu/ Să fiu fidelă,/ Aici și-n spații/ Stilului meu.'' **(De-ale scrisului)**

Într-un registru filozofic, poezia devine o meditație asupra condiției umane, evidențiind complexitatea și fragilitatea ființei. Versurile, asemenea sunetelor unei simfonii profunde, îndeamnă cititorul să pătrundă adânc în inima întrebărilor existențiale. Între aripi, acolo unde simțirea se împletește cu rațiunea, ochiul devine privitorul asupra propriei trăiri interioare. Plânsul devine expresia adâncă a suferinței și un simbol al vulnerabilității, iar fiecare lacrimă cade ca o picătură de înțelegere în oceanul necunoscut al eu-lui.

''Sunt floarea cea de colț ce-am răsărit/ Din încercări, din lacrimi și trăiri./Și, ca o stea, din cer am coborât.../M-am regăsit în hău și amintiri./ Mi-s tălpile în stânca din adânc,/Pe care am urcat-o-n necuprins./Deși mă clatin, nu pot să mă frâng,/În scut prefac durerea mea din plâns'' **(Floare de colț)**

Prin fiecare strofă, autoarea explorează dualitatea bucuriei și durerii, luminii și întunericului, creând astfel un tapet subtil pe care se desfășoară drama căutării și a revelației personale. Astfel, **DORUL DINTRE ARIPI** nu este doar o culegere de versuri, ci o călătorie în adâncurile spirituale ale individului, o contemplație poetică și filozofică asupra vieții, a suferinței și a înțelegerii ce se conturează între aripile fragilului suflet și a luminoasei priviri.

''Atâta ne-ndrăzneală am tot cărat în ani,/ Din modestii momeală, plăcută de dușmani.../ Acum vreau să fac pace, plâng și-ți cer dimineți,/Vreau să mai zbor în tine și poate-n alte vieți...'' **(Viață)**

''Când ochii mei vor răspândi lumină,/ Care s-arate căile spre stele,/ Sper să găsesc și Steaua mea divină,/ Din Eul meu, din versurile mele.'' **(Contemplație stelară)**

În miezul versurilor poeta împletește cu emoție, din metafore și imagini, înțelesuri, aducând la viață dilemele, ezitările și paradoxurile vieții umane, provocând cititorul să reflecteze asupra propriei ființe. Fiecare cuvânt se transforma într-o notă ce face parte dintr-o rapsodie a existenței, iar fiecare strofă devine un portativ de lumină în descoperirea interioară.

''De ce caut seara vântul,/ Să mă legene-ntre ramuri,/ Când prea rece e pământul /Și-i prea frig să deschid geamuri?/De ce frică-mi e de noapte/Și de colțurile sumbre,/Dar admir stelele toate/ Și ador să creez umbre?/ De ce caut gura lumii,/ Să-i vorbesc până la ceartă/ Și s-o iert de dragul glumii,/ Când știu bine că nu iartă?'' **(Ezitări)**

Stilul poetic al Alexandrinei Iurcu Bălan emană o frumusețe delicată și o abordare elegantă a limbajului. Metaforele sunt folosite cu măiestrie, iar cuvintele se contopesc precum culorile pe o paletă de pictură, creând imagini și emoții vii. Fiecare strofă devine un fragment de artă literară, iar întregul volum devine o galerie de sentimente și gânduri subtile.

''Mi-e inima o călimară/Umplută cu mii de culori,/Ce tot vor să iasă afară/În scris sau în cânt de viori./Mi-e inima o simfonie,/Cântată de păsări zglobii,/Când, tandru, resimt bucurie/Culeasă din ochi de copii./Mi-e inima boltă cerească,/Pictată cu visuri din stele/Și-o lună ce pare să crească/De la bucuriile mele.'' **(Mi-e inima)**

Într-un cadru mai sofisticat, autoarea ne invită într-o călătorie poetică și filozofică, în care cuvintele devin pași pe un drum neumblat încă, să descifrăm complexitatea existenței să descoperim în plânsul ochiului o formă înțeleaptă de vindecare. Poemul, *"Ochiul dintre Aripi"* nu este doar un poem, ci o incursiune în inima umanității, în hățișul întortocheat al conștiinței umane, unde cuvintele devin faruri călăuzitoare în căutarea sensului și a luminii interioare.

''Al treilea ochi stă în aripa mea/ De fluture-înger.../ Nu pot zbura,/ Să nu-i adumbresc privirea/ Ochiului ce vede nemărginirea/ Sus în tării, la-nălțimea zborului/ Neînvățat, încă verde, / Cel mult-râvnit, e infinitul,/ Pe care, printre aripile-mi de fluture,/ Ochiul cel veșnic treaz,/ Din obscuritate îl vede.'' **(Ochiul dintre aripi)**

Diversitatea temelor și a stilurilor abordate de poeta Alexandrina Iurcu Bălan precum poezia în versul clasic sau versul alb, poemul, balada, legenda, fabula, sugerează o vastă cunoaștere, o

bună stăpânire a condeiului precum și un har deosebit. Fiecare creație pare să aibă o destinație diferită, iar cititorul este invitat să navigheze prin acest bogat și diversificat câmp literar.

''Legenda dorului'', ''Isidor'', ''Pictorul curcubeului'', ''Balada nuferilor'', ''Balada vioristului'', ''Trandafir și mărăcine'', ''Legenda toamnei'' sunt doar câteva dintre creațiile autoarei Alexandrina Iurcu Bălan care îi pun în valoare talentul de a transpune o poveste de viață în versuri, lăsând în urmă și o valoroasă morală, un îndemn, o învățătură.

''Ce mi-a venit în inimă și-n minte/ E de acolo, de la Dumnezeu! Divină melodie și cuvinte/ Sunt ale Lui, nimic nu e al meu!/ Iar eu le dau la oameni cu tot dragul,/Fără să-mi pese dacă le-au furat.../Și-mi văd de drum, alene, ca pribeagul, /Visând la alt mesaj înaripat!'' **(Ciobănașul)**

Fiecare poezie ce poartă semnătura autoarei este în fapt o oglindă sinceră a trăirilor, iar cititorii sunt invitați să descifreze lumi interioare ce răsună cu autenticitate și emoție. Volumul de poezii este o magnifică sală a oglinzilor în care cititorii pot contempla culorile vibrante ale emoțiilor și pot simți pulsul vieții în fiecare strofă. Fiecare vers devine un ecou al trăirilor, iar fiecare poezie devine o fereastră către lumea interioară a autoarei. Cu sufletul la vedere, Alexandrina Iurcu Bălan își construiește o conexiune profundă cu cei care se vor aventura să exploreze paginile sale.

Stilul poetic al autoarei nu este doar un instrument de exprimare, ci și o modalitate de a crea o punte între lumea ei și cea a cititorilor. Metaforele se întrepătrund într-un dans subtil, iar cuvintele devin elemente vii ale unei fresce literare care captează esența trăirilor umane. În acest cadru, cititorii nu sunt doar martori la călătoria autoarei, ci devin înșiși călători în peisajul său emoțional.

Legătura intimă și puternică pe care o are poeta cu divinitatea o observăm în multe dintre creațiile autoarei, știind că nimic nu se poate face fără voia Lui și demonstrând smerenie și credință.

''Of, băiete, Vasilică!/Într-o lume cu-atât rău,/ Să nu uiți nici pe o clipă:/Te iubește Dumnezeu!/ Iar pământul ne mai ține/ Pe noi, făcători de rău,/ Că mai sunt îngeri ca tine,/Prea iubiți de Dumnezeu!'' **(Vasilică)**

Desigur cele mai emoționante dintre toate creațiile sale sunt cele care se referă la copilărie, părinți și locurile natale pe care nu le-a uitat și le poartă neștirbite în suflet chiar dacă se află la mii de kilometri depărtare.

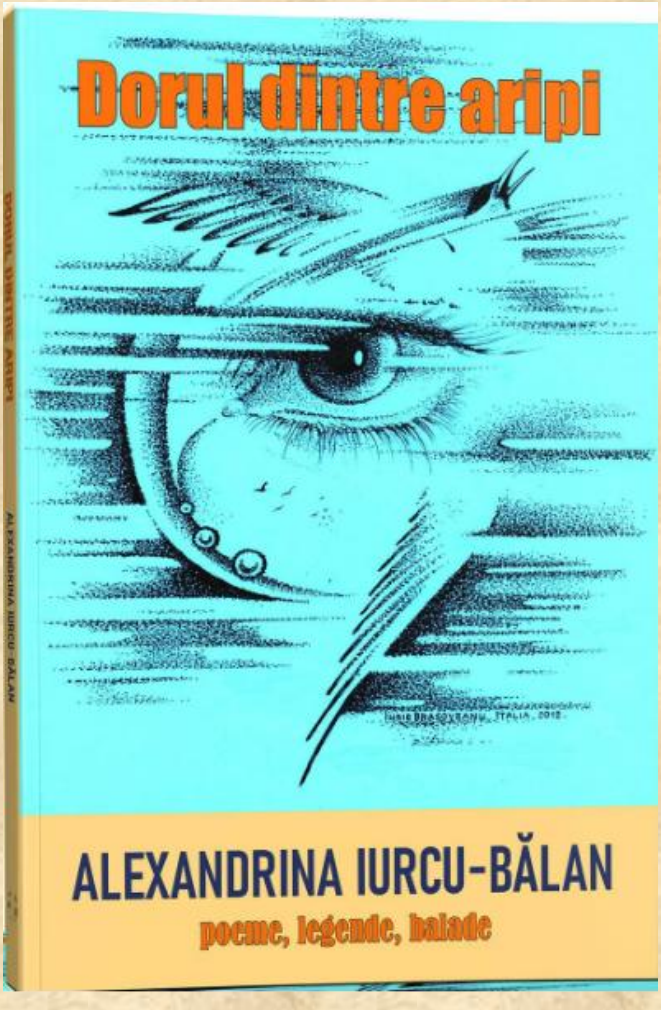
''Făcând o plecăciune la icoane,/ Cu gândul lor atât de pocăit,/ Pe loc devin un fel de îngeri-mame/ Ce au puteri de netăgăduit!/ Și când ale lor lacrimi prea curate/ Cad cristalin pe locu-ngenuncheat,/ Toți îngerii din cer se roagă-n șoapte, /Cu mamele ce plâng neîncetat.'' **(Rugăciunea mamei)**

'' - Sanie, copilărie, /Dulce joc și vesel cânt,/ Te cuprind cu nostalgie! Promit să revin, visând!'' **(Săniuța)**

''Mama însă-ngândurată,/ Printre fulgi și "leru-i ler",/ Se va rezema de poartă/ Și "te va privi" spre cer./ Alt Crăciun iar o găsește / Singură de sărbători... / Încă-o iarnă o albește/ Cu a dorului ninsori! Eu, de-aici, din depărtare,/ Cu inima vă cuprind! /Vă trimit dorul ce doare, / Într-un prea târziu colind! '' **(Vin colindătorii)**

Dorul este puternic și arde flambând trăirile în sufletul autoarei, iar aceasta cu măiestria unui arhitect al sufletului, îl transformă în versuri de mare intensitate și simțire ce reușesc să transmită emoția și sensibilitatea pe care le dau legătura indestructibilă cu rădăcinile și glia strămoșească.

''Mă dor rădăcinile din obârșie/ Târâte prin ani după mine-n neștire./ Al vieții copac l-am lăsat trist în glie,/Cu ramuri plecate, visând la-nverzire./ Mă dor ochii cerului de primăvară,/ Cu iris albastru, din dorul ființei,/ Cu nori-ghiocei din țărâna ușoară,/ Din brazda lucioasă…din negrul catrinței.'' **(Mă dor rădăcinile)**

În sufletul autoarei își găsește loc iubirea profundă pentru cuvânt, pentru cer și pământ, pentru viață, pentru animale și plante, pentru anotimpuri și pentru natură, pentru soț, părinți, copii și pentru oameni în general.

'' Iubesc oamenii, cu toate! /Iar din ei și eu fac parte!/ Nimeni nu-i nici drac nici sfânt,/ Cât trăim pe-acest pământ. / Iubesc pacea și iubirea,/ Ele aduc fericirea!/ Pentru toate mulțumesc!/ Și continui să iubesc!'' **(Iubesc)**

Un aspect notabil constă în sensibilitatea și profunzimea slovei cu care poeta atinge tematici diverse: de la iubire la nostalgie, de la contemplarea naturii la introspecție, de la dorul de limbă și plai până la resemnare. Poemele sale sunt pentru cititor, ancore sufletești ce decodifică subtilitățile fiecărui subiect.

Cartea Alexandrinei Iurcu Bălan se dovedește a fi o călătorie literară incitantă și plină de descoperiri. De la prima pagină până la ultima, cititorul este invitat într-o dimensiune fantastică și magică a creației vii, plină de emoție și trăire în care cuvintele sunt adevărate portaluri către diverse experiențe și emoții. **DORUL DINTRE ARIPI** nu este doar o colecție de poezii, ci un debut poetic care promite să rămână întipărit în inimile cititorilor, deschizând drumuri noi și provocând reflexii profunde.

Acest debut poziționează autoarea într-un loc privilegiat în peisajul literar românesc, Alexandrina Iurcu Bălan demonstrând nu doar har și măiestrie poetică dar și o maturitate artistică care indică un talent împământenit și promițător, descoperind glasul unei voci literare puternice care va mai avea multe de spus!

Sincere felicitări autoarei și la cât mai multe realizări pe tărâmul literar !

Mihaela CD – Montreal, Canada

Florentin Palaghia - versuri

Ani de rugă

Mai aveam un cuvânt
până-n suta de crini
înotând ca un sfânt
între-atâţi heruvimi
mai aveam încă ani
să mă rog şi să sper
că din lutul luminii
mă voi face un cer
mai aveam de iubit
înc-un veac şi un veac
şi pământ de umbrit
ani de rugă şi leac
mai aveam paşii mei
către tine să-i cern
răspândiţi însă grei
între rai şi infern.

Golgote-spini

Când în icoană
lumea în goană
transformă-n gânduri
sute de rânduri
serafii-n boare
apele-n stări
oamenii-n mări
unde te duci
vezi numai cruci
vorbe şi zgură
frig şi căldură
răi şi haini
coroane spini
Golgote-n fum
imperii scrum.

Scrum şi imperii

fum de vecernii
spini şi coroane
boală şi foame
zgură şi ură
hoţi care fură
mări ferecate

oameni păcate
sute de file
mii de reptile
lumea le sfarmă
într-o icoană.

De voi fi...

De voi fi nu voi fi
cine ştie că sunt
cer lumină ori veghe
călător ori cuvânt.
De voi fi nu voi fi
nici în cer nici în vânt
voi rămâne un verb
ancorat de pământ.

De voi fi ori voi fi
ori călugăr ori schit
ori un verb, a iubi,
voi trăi c-am iubit.

Alfabet de voi fi
rătăcit pe pământ
infinit voi iubi
substantivul cuvânt.

Pasaj iluzoriu

Nu credeam născut din lut
să mă transform în sărut
nici explozie de cer
să mă-nfrupt din efemer.
Răsucit într-un simbol
nu credeam c-am să mai zbor
mi-era teamă să nu mor
prăvălit în cerul gol.

Sângerând speram să cresc
din ventricul în firesc
răsfirând în urma mea
sângele pe catifea.

Florentin Palaghia - **Franța**

Daniel Ernestina -

Proștii luați așa... bucată cu bucată pot fi simpatici, pot fi nostimi sau chiar decorativi, dar în haită sunt extrem de periculoși. Bias de Priene a câștigat cursa electorală cu un avans foarte greu de digerat pentru acele milioane de oameni care nu s-au dus degeaba la școală.

Era atât de violent aclamat de toți aceia care s-au născut știind absolut orice că îți era și frică să mai spui ceva nepotrivit despre el. Am admirat, însă, faptul că atunci când s-a mutat în palatul prezidențial a luat și țarina cu el. Asta nu înseamnă că a renunțat la Rebeca. Soția lui Isaac și mama lui Iacov și Esau a devenit, în mod firesc prim ministru în fruntea unei echipe guvernamentale extraordinare formată exclusiv din mari înțelepți antici greci, ori sfinți din calendarul creștin.

Absolut firesc Hypatia din Alexandria era și ea în guvern. Am fost extrem de curios cum va fi prezentată, așa că am urmărit cu mare atenție textul publicat de cabinetul noului prim ministru. Bineânțeles era tot necăsătorită, dar, dacă stau să socotesc nici nu avea timp să se căsătorească pentru că studiase la Yale în orașul New Haven statul Connecticut din Statele Unite ale Americii. Nici nu știam că are pașaport, dar femeia prezentase o diplomă destul de prost generată de un computer de generație veche. Numai că surpriza nu s-a oprit aici. Era un mare specialist în speologie, astrofizician cu lucrări publicate în reviste de mare prestigiu, neurochirurg cu sute de operații reușite în palmares, drept pentru care a fost numiă ministrul culturii.

Era clar că nu o cunosc, atâșia ani am visat lângă ea, nu împreună cu ea, am sperat lângă ea nu împreună cu ea, am construit lângă ea, nu împreună cu ea. Descoperirea ast durea al dracului de tare. Dar ce era de făcut?

Privesc în jur și-ncep să cred că suntem tot mai proști pe fiecare zi care trece, că toată înțelepciunea lumii e aruncată la gunoi, că prostia devine pandemică, iar eu am devenit incapabil să înțeleg lumea în care trăiesc. mizeria din jur ne pătrunde tot mai adânc în suflet, iar pe măsură ce prostia pune stăpânire pe tot, noi pierdem timpul făcând "mișto" de ea, pe riscul nostru, desigur.

Spre marea mea durere constat că a sosit momentul în care prostia a ajuns la putere. Acesta este cel mai mare pericol pentru societate. Prostul nu cunoaște mecanismele după care o societate funcționează, dar el se instalează mândru la butoane și poate declanșa războaie, poate distruge economii înfloritoare, poate face praf sisteme educaționale perfect funcționale, poate să transforme prostia în valoare națională, poate face din intelectuali dușmanii societății și din prostie modele de urmat.

Mediul online a democratizat prostia. Proștii au pgini de facebook, podcasturi, ba chiar și cariere în televiziune. Algoritmii favorizează emoția, nu rațiunea, volumul nu calitatea, viralul nu adevărul. Asta face ca prostia să seinmulțească, să devină mult mai vizibilă și să fie recompensată.

Mă simt din ce în ce mai stingher înconjurat de proști, am devenit tăcut și nesigur.

Tragedia este că deși prostia a lăsat urme adânci în istorie, oamenii n-au învățat nimic din tragediile provocate de ea.

Napoleon a atacat Rusia în plină iarnă și a fost un dezastru. Hitler a repetat greșeala după o sută treizeci de ani. Doi dictatori obsedați de putere învinși de propria lor prostie.

În anul o mie cincisute optsrezece la Strasbourg cineva a convins oamenii că trebuie să danseze, iar ei au dansat până la epuizare. Frumos a fost că autoritățile, în loc să oprească fenomenul, au angajat muzicanți și au amenajat o scenă. Rezultatul? zeci de morți.

Cruciada copiilor născută din mintea unui prost care a convins lumea că inocența copiilor va deschide porțile cetății sfinte.Rezultatul? mulți copii au murit pe drum și mulți au fost vânduți ca sclavi.

Vânătoarea de vrăjitoare din Salem a demonstrat că atunci când spaima și superstiția învinge rațiunea mor oameni nevinovați. Multe episoade istorice sut neclare, dar de fiecare dată apare aceeași idee: ignoranța înfruntă cunoașterea și masele aprobă fără să înțeleagă ce pierd.

Mă tem că totul e pierdut pentru că în democrație apare cel mai periculos animal: prostul cu multe drepturi, iar disperarea mea se dublează din observația că prostul se votează singur.

Cu inima sângerîndă am luat o decizie disperată. Mi-am cumpărat o capră, un câine, câteva găini și m-am mutat la "Prăpastie".

Satul meu natal era mult schimbat. Ulițele erau asfaltate, casele mari și frumos construite, apă curentă, canalizare, cârciumă nouă, magazin sătesc, antene de televiziune, ba chiar și băncile de la porți au devenit mai comode, iar țăranii înfierbântați se ceartă pe tema farfuriilor zburătoare, a tunelelor de sub munți care ajung până in Egipt, a microcipurilor din sucuri și alte câteva de genul acesta.

Fiecare dintre ei susține cu tărie că el știe cel mai bine, deși nu a citit nimic niciodată. Fiecare se crede expert în epidemiologie, geostrategie, fuziune nucleară pentru că a văzut el pe internet și dacă a văzut pe internet este adevărat.

Eroul satului este un individ cu tupeu care vorbește tare și sigur deși nu a studiat nimic, niciodată, dar a făcut ceva bănuți din învârteli dubioase. Satul era o lume de nătărăi care se cred inteligenți, doar pentru că au văzut ei dincolo de perdea.

Puțini și-au mai adus aminte de mine. Îmi spuneau că e mare păcat pentru un băiat atât de cuminte să plece la oraș undeși-a pierdut aiurea timpul cu școala. Știau, deja, că din cauză cărții m-a părăsit nevasta care a ajuns foarte sus fără să se omoare prea mult învățând, iar eu am rămas un ratat.

Coliba Străinului era la marginea prăpastieineatinsă de timp.Parcă mă aștepta. Sufletul bătrânului meu prieten era și el acolo dizolvat în aerul tare de munte.

Ziua, dacă nu era ceață, priveam în jos către șoseaua pe care alergau mașini de jucărie, gândindu-mă că cei de jos chiar dacă ar privi către mine, sigur, n-ar putea să mă vadă.

Seara când cerul era senin priveam către stele, gândindu-mă la el, iar gândurile mele se întâlneau cu gândurile lui într-un frumos dialog.

Universul e plin de gânduri pe care nimeni nu le mai bagă în seamă. Universul e plin de înțelepciune pe care nimeni nu o mai bagă în seamă. Universul e plin!

Daniel Ernestina – București, România

Daniela Gumann – versuri

Și eu sunt femeie

Sunt femeia ce pe umeri ține lumea,
Șterg praful stelelor cu palma mea,
Fac curat sub cer, calc doruri în tăcere,
Mătur vise sparte dintr-un colț de rai,

Din lutul moale, plămădesc lumină,
Îmbrac în flori și umbre un pământ,
Dar toate cad, căci lumea-i o ruină,
Un cântec stins, o catedrală-n vânt.

Sunt femeia ce nu plânge pe ruine,
Ci strânge iar fărâme-ntr-un altar,
Dar mă sufocă gândul că prin mine
Se naște iarăși moartea-n calendar.

Sunt femeia care tace și zâmbește,
Chiar când furtuni din cer îmi cad pe umeri,
Din lacrimă îmi fac o zi de sărbătoare,
Din doruri ploi, ce-mbracă pomii-n muguri.

Îmi cânt povara-n șoapte nesfârșite,
Picioarele-mi lovesc pământul gol,
Dar din străfunduri, răsărind fierbinte,
Se-nalță iar un curcubeu din sol.

Sunt femeia ce-mpletește răni în cântec,
Povara lumii-n spate mi-e colan,
Dar cine sunt, mă-ntreb într-un descântec,
Când tot ce clădesc devine fum cotidian?

Tot ce iubesc e dat pe vânt și piere,
Se pierde printre mâinile străine,
Dar sufletu-mi, în cioburi de tăcere,
Adună universul în suspine.

Sunt femeia – paradox și cale,
Un templu viu ce se preface-n scrum,
Dar chiar și-n scrum, mă-nalț de peste vale,
Și tot ce-i mort, aduc din nou în drum.

Nu-s doar icoană, sunt și lut fierbinte,
Sunt vers ce curge viu prin vechi morminte,
Sunt leagănul luminii, glas de dor,
Și-n mine crește lumea până mor.

Pe frunte port coroana de țărână,
Dar pașii mei fac drumuri din furtună,
Sunt femeia ce pe umeri ține tot,
Și din nimic, mereu, găsesc să pot.

Prietenele noastre

Ne leagă când un râs, când o furtună,
când o cafea băută-n grabă, între două vieți,
când plânsul spus pe jumătate, pe ascuns,
când jurăminte mari, uitate dimineți.

Ne-am judecat, ne-am supărat în taină,
ne-am rătăcit pe drumuri fără rost,
și totuși ne-am întors, purtând aceeași haină
a dorului de cum cândva am fost.

Că prietena adevărată nu dispare
nici când tăcem ani întregi fără cuvânt,
ea stă în tine ca o sărbătoare
pe care n-o uiți, oricât ai fi de frânt.

Și-n toamna vieții, când privim în urmă,
nu numărăm nici banii, nici victorii reci,
ci mâinile ce-au stat cu noi în furtună
și-au spus: „Sunt aici… chiar dacă pleci.”

Prietenele noastre nu sunt perfecte,
dar fără ele-am fi mai goi pe drum,
că viața, cu iubiri și cu defecte,
se duce mai ușor când râdem împreună
acum.

Daniela Gumann – Galați

Constantin Brâncuși sau cum se cioplește infinitul

Carina A. Baba
UZPR Arad

„Nu vă uitați la sculpturile mele, priviți-le până când le vedeți.” Rostit de sculptorul însuși, acest îndemn funcționează ca o cheie de boltă pentru întregul său univers spiritual. Constantin Brâncuși a fost acel creator rar care nu doar s-a înscris în istorie, ci a reordonat-o din temelii: un „țăran filozof” plecat desculț din Hobița pentru a revoluționa modul în care lumea înțelege spațiul, materia și formele. Fără a apela la vreo solemnitate stridentă sau la artificii somptuoase, arta sa vorbește limbajul simplu și curat al esențelor umane, dovedind că putem atinge absolutul prin rigoare, simplitate și dragoste necondiționată pentru adevăr.

Profunzimea acestei transformări a fost receptată magistral de elita intelectuală românească, ale cărei mărturii conturează un portret complex al sculptorului.

Lucian Blaga l-a numit „Sfântul din Hobița”. În eseu-ul său *Sculptorul Brâncuși* (apărut inițial în revista *Gândirea* și integrat ulterior în *Trilogia culturii*), Blaga sublinia reducerea la esență și legătura organică cu arhetipurile populare: „Brâncuși este un eveniment în istoria lumii... Pasărea lui nu e o pasăre, ci zborul în sine; Coloana lui nu e un stâlp, ci aspirația infinită.”

Mircea Eliade, în studiul *Brâncuși și mitologiile* (Paris, 1967), analiza „recuperarea sacrului”. Eliade arăta că artistul nu a inventat forme noi, ci a eliberat din materie simbolurile uitate ale neoliticului, reluând tema precreștină a „Coloanei Cerului” (idee pe care o va aprofunda și în *Istoria credințelor și ideilor religioase*).

Emil Cioran evoca „extazul pietrei”. Vizitându-l în atelierul parizian, filosoful nota în *Cahiers* și în dialogurile sale senzația că Brâncuși era un „zeu deghizat în țăran”, o prezență antediluviană: „Sculpturile lui îți dau o senzație de amețeală spirituală, de puritate care te exclude.”

Petre Țuțea l-a definit ca „Țăranul imperial”. În volumul *Întâmplări cu Brâncuși*, Țuțea nota: „Brâncuși e un țăran universal. El a venit la Paris cu un sac de mituri românești pe spate și le-a deșertat în mijlocul civilizației, lăsându-i pe toți cu gura căscată. El nu a sculptat, el a dezghiocat realitatea.”

Nichita Stănescu a nutrit o adevărată venerație mistică pentru sculptor, așezându-l la temelia spiritului național. În *Antimetafizica*, poetul mărturisea: „Cel mai frumos catren, de-aș fi în stare să-l scriu vreodată, ar avea patru versuri: Eminescu, Grigorescu, Enescu, Brâncuși.” Dacă Eminescu era poetul drag, Grigorescu dădea imaginea luptătorului și ciobanului mioritic, iar Enescu traducea sufletul în *Rapsodia Română*, Brâncuși oferea dimensiunea spațială, învățându-ne să locuim în infinit.

Nichita nota că „Brâncuși nu a sculptat materia, el a sculptat spiritul materiei”, „a scos din piatră ceea ce piatra nu știa că are: zborul și tăcerea”, adăugând că „Brâncuși este pentru spațiu ceea ce este limba română pentru suflet. El a așezat spațiul în rânduială, așa cum limba ne așază pe noi în istorie.” Când privea *Pasărea Măiastră*, poetul nu vedea un obiect, ci „o bătaie de aripi care a încremenit de atâta dor de lumină”, iar la *Sărutul* observa că „îmbrățișarea este însăși poezia”, concluzionând: „Coloana nu este un drum spre cer, ci este cerul care se sprijină pe pământ prin intermediul nostru.”

Uimirea în fața acestei forțe demiurgice de a metamorfoza natura este surprinsă de Nichita și în poemul *Doi* (dedicat lui Brâncuși și lui Bogdanovič): „De la piramide încoace / n-am mai văzut munți sculptați! / Ce faceți voi cu munții? / Ce faceți voi cu ei? / …sau, poate, / cum l-am îndemnat pe prietenul / meu Tom, / când era trist, / spunându-i: / „Haide să îngrozim Natura!" / Voi, / voi ce faceți? / Și voi doi / îngroziți Natura?!" Iar în textul omagial *Către Brâncuși*, adresându-i-se direct, îl percepea ca pe o entitate paradoxală ce atinsese „starea de sferă" (perfecțiunea fără început și sfârșit): „Tu ești un fel de munte care merge, un fel de pasăre care stă, un fel de coloană care se sprijină pe propriul ei început."

Însă până la această recunoaștere universală, drumul a fost marcat de alegeri radicale. În 1903, condus de certitudinea că locul său este în centrul mondial al artelor, Brâncuși a pornit pe jos din București spre Paris, lipsit de resurse pentru un bilet de tren. A străbătut peste 2.000 de kilometri prin Viena, München și Basel, înnoptând sub cerul liber sau în hanuri modeste. Această călătorie epuizantă aproape l-a ucis: îmbolnăvindu-se grav, a fost nevoit să își vândă ceasul pentru a-și achita o intervenție chirurgicală salvatoare.

Ajuns la Paris, valoarea sa l-a adus rapid în atelierul legendarului Auguste Rodin. Totuși, deși pentru orice tânăr sculptor această ucenicie reprezenta o oportunitate uriașă, Brâncuși a părăsit atelierul după doar trei luni, lăsând în urmă o frază de o demnitate memorabilă: „Nimic nu crește la umbra marilor stejari."

Integrat în boema pariziană și legând prietenii strânse cu marii intelectuali ai epocii — Pablo Picasso, Amedeo Modigliani sau compozitorul Erik Satie —, Brâncuși a refuzat să fie asimilat de rigorile lumii occidentale. În spațiul său din Impasse Ronsin nr. 11, el a recreat o veritabilă oază arhaică din Oltenia natală. Sculptorul își păstra nealterate obiceiurile din sat: purta haine albe țărănești și saboți grei din lemn, își gătea mămăligă și friptură pe un grătar așezat pe pietre și își cioplise singur vatra și mobilierul. În acest refugiu simplu și mistic, tovarășa sa loială a fost Polaire, o cățelușă Samoyed pe care o iubea nespus. O lua cu el pretutindeni, inclusiv la mesele elegante din saloanele pariziene, unde Polaire avea propriul ei scaun. Moartea cățelușei l-a devastat pe artist într-atât încât a refuzat hrana timp de câteva zile.

Refuzul său de a se conforma tiparelor a provocat, în 1926, o neașteptată revoluție juridică în Statele Unite. La sosirea sculpturii sale *Pasărea în spațiu* în America pentru o expoziție, funcționarii vamali au refuzat să o încadreze la categoria operelor de artă. Privind suprafața din bronz șlefuit, aceștia au înregistrat lucrarea drept „obiect de uz casnic sau ustensilă de bucătărie", aplicându-i o taxă vamală de 40%, deși arta era scutită de impozite. Refuzând această umilință, Brâncuși a dat în judecată statul american. În urma unui proces celebru, intensiv mediatizat, instanța i-a dat câștig de cauză. Hotărârea istorică a statuat oficial că o operă de artă nu trebuie să copieze fidel sau fotografic realitatea, creând un precedent legal fundamental pentru recunoașterea internațională a modernismului și a artei abstracte.

Cea mai complexă creație monumentală în aer liber a lui Brâncuși este Ansamblul Sculptural de la Târgu Jiu (cunoscut și ca *Calea Eroilor*), realizat la comanda Arethiei Tătărescu, președinta Ligii Naționale a Femeilor Române din Gorj. Corespondența dintre cei doi atestă clar menirea ansamblului: un monument funerar colectiv ridicat în amintirea soldaților căzuți în Primul Război Mondial în luptele de pe malul Jiului.

Axa ansamblului se întinde pe aproximativ 1,5 kilometri, de la apus spre răsărit. Deși Brâncuși și-a dorit o aliniere rectilinie perfectă pentru ca privirea să parcurgă nestingherită „drumul sufletului", viziunea sa inițială este astăzi parțial obstructată de construcțiile urbane ulterioare. Integrat ca o sinteză metafizică, ansamblul cartografiază destinul uman și trecerea în eternitate.

Masa Tăcerii: Plasată lângă apa Jiului, simbolizează originea sau pregătirea pentru viață și moarte prin meditație și tăcere. Sugerează totodată o Cină de Taină ori adunarea neamului și a

războinicilor înainte de luptă. Cele 12 scaune în formă de clepsidră evocă scurgerea timpului, lunile anului sau pe cei 12 apostoli, îndeamnă la reculegere și resemnare senină în fața destinului.

Poarta Sărutului: Aflată la intrarea în parcul orașului, marchează trecerea spre maturitate, iubire și pragul fatal. Dincolo de tenta romantică, „sărutul" reprezintă unitatea spiritului și victoria iubirii asupra morții. Motivul abstractizat de pe stâlpi (două semicercuri alăturate) întruchipează îmbrățișarea, dar este interpretat de critici și ca o pereche de ochi uriași care privesc în interior, veghind amintirea celor plecați.

Calea Eroilor: Reprezintă puntea fizică și spirituală ce unește apusul (Masa Tăcerii – capătul vieții pământești) de răsărit (Coloana Infinitului – marea înălțare).

Coloana Infinitului: Întruchipează spiritualizarea deplină, jertfa supremă și triumful sufletului ce urcă spre cer. Însuși sculptorul o privea ca pe „un proiect de coloană care, mărită, ar putea sprijini bolta cerească" — un veritabil *Axis Mundi*.

Din perspectivă tehnică, Coloana Infinitului reprezintă un vârf al ingineriei secolului XX. Susținută de o „coloană vertebrală" invizibilă din oțel, fixată într-o fundație masivă de beton adâncă de 5 metri, structura cuprinde 15 module romboidale întregi și două jumătăți la capete. Modulele sunt turnate din fontă și au fost acoperite cu un strat fin de aramă pulverizată, ceea ce le oferă acel luciu chihlimbaric ce își schimbă reflexiile în funcție de mișcarea soarelui.

Repetiția ritmică a modulelor ce par să se dilate și să se restrângă creează senzația unei sculpturi vii, care nu se oprește la dimensiunea ei fizică, ci înaintează dincolo de nori. Brâncuși s-a inspirat din arhitectura stâlpilor de pridvor oltenești, sublimându-le într-un registru metafizic.

Atenția sa pentru cifre poartă o încărcătură cronologică subtilă. Cele 16 elemente rezultate din alăturarea modulelor amintesc direct de anul 1916, momentul intrării României în război.

În tradiția din sudul țării, stâlpul funerar se ridica la căpătâiul tinerilor necăsătoriți sau al eroilor. Din această perspectivă, ipoteza criticilor care văd în aceste module o suită de „sicrie stilizate" capătă o profunzime tulburătoare: jertfa țăranilor-eroi nu este un sfârșit tragic, ci o „jertfă infinită" — un vehicul ce poartă sufletele spre cer, transformând moartea într-o formă care plutește și respiră recunoștință veșnică.

În ciuda gloriei sale internaționale, legătura lui Brâncuși cu țara sa a fost umbrită de o gravă nedreptate. În 1951, spre apusul vieții, sculptorul a dorit să lase moștenire statului român întreaga sa colecție din atelierul parizian — peste 80 de lucrări. Cu toate acestea, regimul comunist a refuzat categoric oferta.

Procesul-verbal nr. 10 al ședinței Secțiunii de Știința Limbii, Literatură și Artă a Academiei R.P.R. din 7 martie 1951 consemnează atacurile dure ale unor personalități aservite realismului socialist. Lucrările sale au fost catalogate drept lipsite de conținut, iar artistul a fost etichetat drept „un reprezentant al formalismului burghez decadent". Îndurerat, dar dornic să își protejeze operele, Brâncuși a acceptat cetățenia franceză și a lăsat întreaga moștenire statului francez, impunând o singură condiție sacră: atelierul său din Paris să fie reconstruit și păstrat exact așa cum fusese în ultima sa zi de muncă.

Timpul a spălat erorile politicii și a lăsat neatinse doar formele pure. Dincolo de procese, faimă sau neînțelegeri ideologice, *Masa Tăcerii*, *Poarta Sărutului* și *Coloana Infinitului* nu sunt simple monumente din piatră sau fontă alămită. Ele rămân stâlpi de lumină ai spiritului uman și rugăciuni mute ce se înalță spre cer fără a cere îngăduința timpului, amintindu-ne mereu că frumusețea autentică se descoperă doar atunci când privim dincolo de suprafață.

Carina Ienășel – UZPR Arad, România

Glasul conștiinței identitare și spirituale în cartea Aureliei Rînjea - Pelerini în Grădina Maicii Domnului

„Patriotismul este dreptul cel mai scump și cea mai săracă datorie a fiecărui cetățean”.
(Petriceicu Haşdeu)

Volumul recent al stimatei poete Aurelia Rînjea, PELERINI ÎN GRĂDINA MAICII DOMNULUI, este un templu al sufletului autoarei, o operă de gală ce se dezvăluie cititorului în splendoarea unei experiențe sufletești, a unei mărturisiri de conștiință, în care iubirea, reflecția teologică și vibrația identitară, converg într-un discurs unitar, indivizibil, contopit perfect într-un aliaj de noblețe sufletească și patriotism.

Distinsa scriitoare Aurelia Rînjea construiește astfel un edificiu de top al creației sale, o operă înaltă, puternic spirituală, în care scrisul nu este nicidecum ornamental, ci este însăși vehiculul unei trăiri ontologice, al unei întâlniri reale cu sacrul.

Cartea PELERINI ÎN GRĂDINA MAICII DOMNULUI apărută la editura Stef, din România, în acest an (2026), ne propune o viziune amplă, în care poetul, națiunea română și divinitatea nu sunt entități separate, ci dimensiuni ale aceleiași realități spirituale. În acest sens, cuvântul de început al autoarei Aurelia Rînjea reflectă o filozofie poetică a unității, în care totul participă la o ordine superioară, guvernată de iubire: *„Dumnezeu trece prin istoria fiecăruia. Ne îndeamnă să ne iubim ca frații și să trăim simplu și autentic, în iubirea reflectată prin gesturi și fapte, prin care să onorăm ce am primit din partea Lui, să înmulțim darurile primite și să fim demni de încrederea și iubirea Sa!”* (ȚARA LUI DUMNEZEU, GRĂDINA MAICII DOMNULUI).

Iubirea traversează întregul volum, nu ca simplu motiv liric, ci ca o temelie a creației, o axă a existenței, o realitate, un adevăr ultim, un principiu ontologic fundamental. *„Iubirea este singura realitate și nu este un simplu sentiment, ci adevărul ultim care stă la temelia creației.” (Rabindranath Tagore)*

În viziunea distinsei autoare Aurelia Rînjea, iubirea nu este doar o emoție, ci o energie constitutivă a întregului univers, o forță imensă capabilă să mute munții din loc, care creează, susține și transfigurează. *„M-a uimit prin sublimul / Și perfecțiunea Creației / Simetriile nevăzute / Brațele Lui de Lumină / De iubire”* (LEAGĂN).

Iubirea poate schimba răul în bine, neliniștea în pace și întunericul în lumină. Poeta face referire la iubirea de semeni, iubirea de neam și țară, iubirea de Dumnezeu, iubirea de biserică, religie, tradiții, strămoși și istorie. Versurile sale propun o redefinire a existenței prin iubire ca formă de cunoaștere, ca mod de a fi și ca participare la divin. *„Precum Luna / Alerg după Soare / Pe căi tainice să prind / Din zborul din această lume / Frumusețea Iubirii divine / Ating doar interfața / A ceea ce pot să respir”* (TRAIECTORIE).

Această perspectivă rezonează profund cu marile tradiții spirituale și filozofice, în care iubirea este înțeleasă drept principiul unificator al realului. În poezia Aureliei Rînjea, iubirea devine limbaj universal, punte între om și Dumnezeu, între sine și lume. *„Lăuntric îmi vorbește / Dumnezeu / Pasărea din mine / Își strânge liniștea în aripi / Ca eu să pot zbura / În Poemul acestei vieți”* (PĂSĂRI).

De remarcat este caracterul neposesiv și dăruitor al iubirii, exprimat constant în volum. Nu este o iubire egocentrică, ci una care se oferă, care se răspândește, care devine lumină.

Această dimensiune conferă textului o puritate rară, apropiindu-l de discursul mistic. *„Îmi așez pe șevaletul / Iubirii de Dumnezeu / De semeni / Cuvintele în idei care / Se nasc una pe cealaltă / Aceleași puncte cardinale / Același punct fix – Creatorul”* (RĂDĂCINI).

În versurile Aureliei Rînjea se oglindește mândria de a fi român, dragostea de țară, de rădăcini, apartenența la satul românesc și glia strămoșească, manifestând o durere organică pentru patrie și popor. Pentru poetă, iubirea de țară este o adevărată religie, evocând bogățiile și frumusețile țării, trecutul glorios și curajul strămoșilor, ridicându-și fruntea cu mândrie asemeni lui Vlahuță: *„Într-o ţară aşa de frumoasă, c-un trecut aşa de glorios, în mijlocul unui popor atât de deştept, cum să nu fie o adevărată religie iubirea de patrie, şi cum să nu-ţi râdici fruntea, ca falnicii strămoşi de odinioară, mândru că poţi spune: «Sunt român!»” (Alexandru Vlahuţă).*

În viziunea poetei, România este mai mult decât o țară, este un spațiu privilegiat, *o „Grădină a Maicii Domnului”,* în care divinul se manifestă într-un mod mistic, unificator. *„În Grădina Ta Măicuță / În Țara noastră de Rai / Românul se închină / Fiului Tău / Glasul lui Dumnezeu / Ne strigă / Ne cheamă să fim uniți”* (ROMÂNUL).

Unul dintre atuurile cărții PELERINI ÎN GRĂDINA MAICII DOMNULUI este viziunea autoarei asupra națiunii române, percepută nu doar ca realitate istorică, ci ca entitate spirituală vie care renaște mereu, după fiecare umbrire scoasă în cale. *„Să renaști mereu popor român / În Grădina Maicii Sfinte / Națiune în neam planetar / Gândind cosmic / În limba ta bătrână / Visând ziua de mâine”* (CU DEMNITATE).

Autoarea Aurelia Rînjea reușește într-un mod remarcabil să redea o imagine a identității românești, în care tradiția, credința și limba se împletesc într-o unitate organică. *„Patrie de străbuni înțelepți / Și veșnici în credință / Prin venele voastre curge iubirea / Hora bătută adânc / În miezul nostru de Țară”* (CU DEMNITATE).

Într-o perspectivă profund metafizică pe care ne-o prezintă poeta, națiunea se transformă într-un loc al memoriei sacre, spațiu al continuității spirituale și expresie a unei vocații divine. *„O Țară ca o Grădină de Rai / Unde Maica Domnului / Urcă rugăciunile / Românilor la Tronul / Tatălui Ceresc și îngrijește / Florile Cerului / O Patrie frumoasă / Cu munți și câmpii / Cu ape și cer senin / Țara din inima fiecăruia / Țara lui Dumnezeu / De la Începutul Lumii”* (ȚARA MEA).

Frumusețea și măreția limbajului poetic transformă mirific geografia patriei în simbol. *„În Țara mea / Râurile sunt sfinte / Carpații au formă de inimă / Țin Cerul pe umeri”* (AICI LA NOI).

Asemeni lui Barbu Ştefănescu Delavrancea care spunea: *„Patria este pământul plămădit cu sângele şi întărit cu oasele înaintaşilor. Pentru ca să fie o patrie, trebuie mai întâi să fie religia strămoşilor, sfânta cuminicătură a sufletelor calde adoraţie a acelora, care au fost şi nu mai sunt decât ţărână şi oase”. (Barbu Ştefănescu Delavrancea),* pentru poeta Aurelia Rînjea apartenența nu este doar determinare, ci o chemare interioară, o responsabilitate spirituală. *„România noastră / E limba ce-o vorbim / E Doina care ne poartă / Dorul și nădejdea / E jertfa și lacrimile / Înaintașilor care au apărat / Acest pământ cu sângele lor / Visul lor străbate timpul / Istoria acestui neam / Țară binecuvântată / De Dumnezeu / Să fim uniți și liberi / Cum a dorit Ștefan / Avram Iancu și Cuza / Eroii acestui Neam / Așa să ne ajute / Bunul Dumnezeu”* (ROMÂNIA).

Prin versuri dinamice, de impact și forță patriotică, poeta Aurelia Rînjea preschimbă istoria patriei în destin. *„Goarna lui Avram Iancu / A sunat din nou / La Alba Iulia / Strămoșii nu dorm / Dinspre istorie / Eroii neamului / Sunt treji / Popor Român / Smerit și dezorientat / Când vrei / Te mobilizezi exemplar / E timpul să arăți / Că n-ai uitat / Că ești Neam de Daci”* (1 DECEMBRIE 2025).

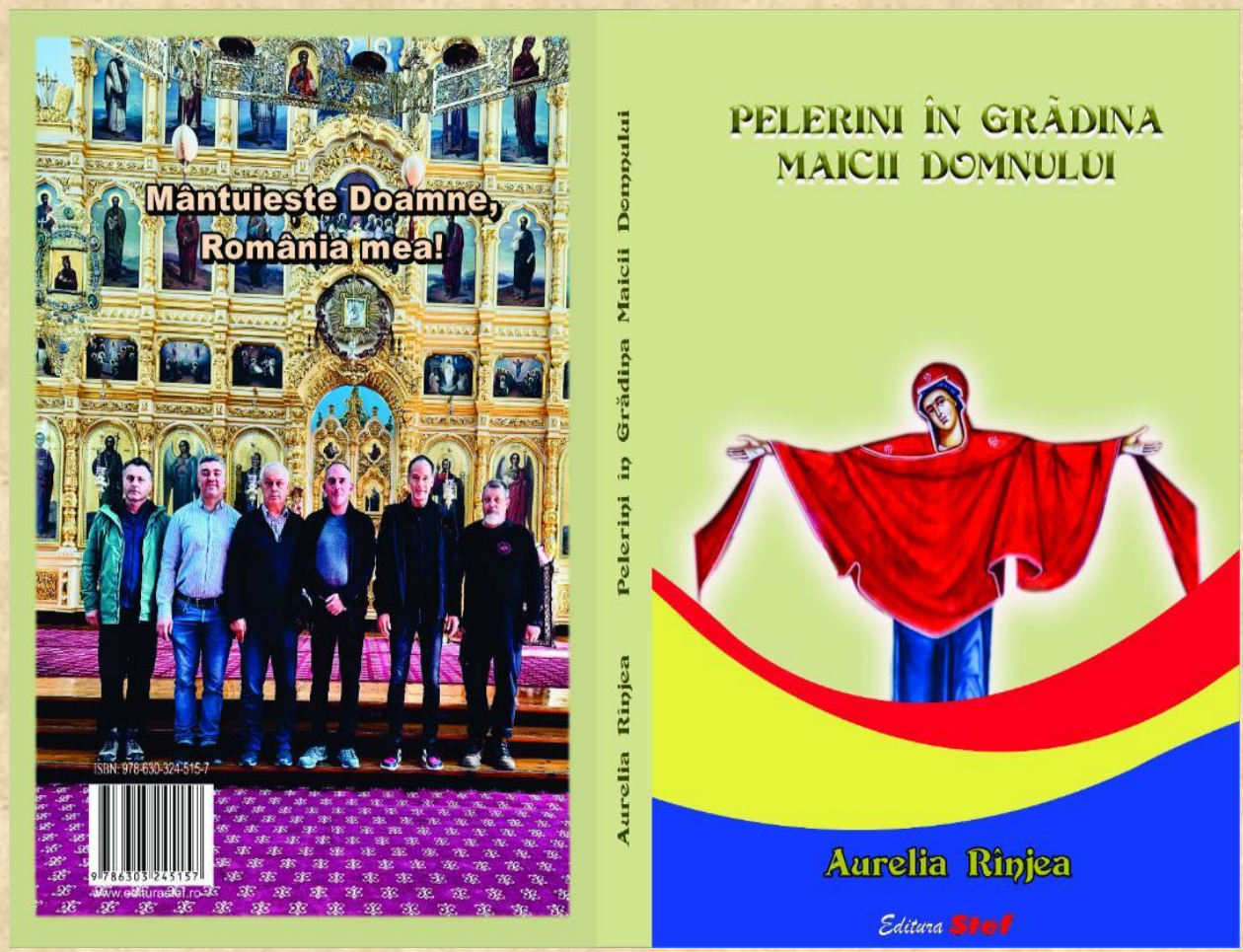
Națiunea este cadru în care omul își poate împlini vocația de ființă creată după chipul divin. *„Poezia acestui Popor / O știe doar Dumnezeu / Desprinsă din Logosul Divin / Este imprimată / În ADN-ul acestui neam / Ea trebuie eliberată / Să fie ea însăși / Să vorbească să se*

manifeste / Să zboare să iubească / Să ridice stâlpi de Lumină / Care să susțină menirea / Acestui Popor al Luminii” (ÎNSCRISURI).

În cartea PELERINI ÎN GRĂDINA MAICII DOMNULUI, dimensiunea divină este omniprezentă. Poeta ni-l prezintă pe Dumnezeu într-o formă caldă, plăcută, de uniune-umană, precum o prezență vie, intimă, accesibilă prin interiorizare și rugăciune. *„O mărturisire a Iubirii / În fața căreia te închini / Și întreaga ta ființă șoptește / Într-o descătușare / Și o bucurie sublimă / Toți suntem unul / Într-o tainică îmbrățișare / Om și Dumnezeu”* (SUNTEM UNUL).

Poemele Aureliei Rînjea construiesc un dialog permanent cu divinitatea, pe care autoarea îl susține prin continuitate și repetiția adresării directe: Tu, Tine, Ţie, Ai, etc. Prin acest dialog tăcerea devine limbaj, inima devine altar, iar existenta însăși devine rugăciune. *„Arătându-ne Calea / Ai venit pe lume / Întru eliberarea noastră / De păcat / Ai ridicat pod / Spre veșnicie / Pentru umanitatea care / Se zbate între rătăcire / Uitare și atașamente lumești / În temporalitatea grăbită / Ne-ai modelat după tine / Pe cei care am ales / Să fim cu Tine / Ca prin Tine și cu Tine / Să fim și noi Frați de Cruce / Ai Adevărului”* (FRAȚI).

Această apropiere de divin este realizată, natural, printr-un limbaj simplu, fluid și profund, care privilegiază autenticitatea trăirii. În acest sens, poezia Aureliei Rînjea se înscrie într-o tradiție a simplității sacre, în care esențialul este exprimat fără artificii obositoare. *„Minunată creație / Iubirea îmbrățișează totul / Cerurile se întrepătrund / Ai acces la frecvențe înalte / Urci trepte de Lumină / Spre a fi tu însuți / Parte din Lucrarea / Lui Dumnezeu”* (METAMORFOZE).

Pentru poeta Aurelia Rînjea, Maica Domnului nu este doar o contemplație divină, ci partener de dialog și co-prezență, ceea ce conferă textului o dimensiune existențială profundă. *„Măicuța Domnului / Ne îmbrățișează / Pe noi Românii / Ca pe o Evanghelie / Cu încredere / În Dumnezeu / Din inimile noastre / Îți facem Tron Măicuță / Răspundem / Chemării Tale / Pentru*

ca pacea / Și Iubirea să pogoare / Pe Pământ / Ca Românul / Să-și împlinească / Misiunea divină / Și cosmică / De a păstra planeta / Curată în Lumina / Învierii veșnice” (ÎMBRĂȚIȘARE).

Din punct de vedere stilistic, volumul PELERINI ÎN GRĂDINA MAICII DOMNULUI impresionează prin profunzimea și intensitatea trăirii, prin claritatea mesajului transmis, printr-o estetică a simplității și a orientării către esențial. Versul liber, lipsa ornamentației excesive și repetițiile deliberate creează un ritm interior apropiat de incantație. Textul devine astfel transparent, lăsând să se manifeste direct trăirea. Forța acestui volum stă tocmai în coerența viziunii, în veridicitatea emoției și unitatea tematică.

PELERINI ÎN GRĂDINA MAICII DOMNULUI este o carte care se citește cu mintea, sufletul și întreaga ființă. Volumul este o invitație la introspecție, la regăsire interioară și la reconectare cu dimensiunea profundă a existenței. *„Demni și nemuritori / Să fim Adevăr și Iubire / Arbori de Lumină / Cu rădăcinile în Pământ / Și ramurile în Cer”* (SĂ FIM).

Prin temele sale majore: iubirea, dragostea de neam și legătura cu divinitatea, volumul ne oferă o viziune integratoare, în care omul este chemat să-și redescopere esența și să participe conștient la împlinirea visului de unitate. *„Dă-ne Doamne puterea / Duhul Unirii de neam / Al trezirii / Să-l înrădăcinăm / În lucrarea noastră / Să refacem demnitatea / Acestui popor / Idealul lui Hristic / Acum îngenunchiat / Să fim fermi / Să nu ne lăsăm dezbinați / Sub mâna ocrotitoare / Al lui Dumnezeu”* (SĂ ÎMPLINIM VISUL).

Prin poemele din această frumoasă carte, autoarea ne amintește că trăim într-o lume a haosului, a dezbinării, a nesiguranței și tocmai de aceea, prin versul său, Aurelia Rînjea aduce o respirație nouă, proaspătă, de curaj, liniște și sens, reafirmând valorile fundamentale uitate și oferind o perspectivă puternic pozitivă, în care spiritualul și existențialul se întâlnesc.

Volumul PELERINI ÎN GRĂDINA MAICII DOMNULUI este o operă de lumină ce dorește să răzbată și să disipeze umbrele ce s-au abătut asupra neamului românesc, oferind cititorilor o scânteie de speranță ce iluminează, creează, unește și mântuiește. *„Încă mai sunt / Români care aprind lumina / În inimile altora / Încă mai sunt / Români care așteaptă / Cu răbdare de Sfinți / Un semn divin / Și se încredințează / Lui Dumnezeu”* (ÎNCĂ MAI SUNT).

În spiritul slovelor lui George Topârceanu, potrivit cărora *„A fi patriot nu e un merit, e o datorie, numai cine nu socoate iubirea de țară drept o datorie e în stare să se laude cu ea. (George Topârceanu),* poeta Aurelia Rînjea a dovedit prin poemele sale că patriotismul nu este o floare pe care o pui la rever să te mândrești cu ea, ci o datorie de onoare pe care și-o îndeplinește cu sfințenie și înțelepciune, prin versurile sale de deșteptare a fibrei neamului românesc.

Distinsa autoare Aurelia Rînjea, prin glasul conștiinței sale identitare și spirituale, ne invită la reconciliere națională, unitate întru neam și credință, iubire frățească, bunătate și curaj. Iar versurile sale din poezia *România*, vorbesc de la sine:

„Să fim uniți și liberi / Cum a dorit Ștefan / Avram Iancu și Cuza / Eroii acestui Neam / Așa să ne ajute / Bunul Dumnezeu” (ROMÂNIA).

Johnny Ciatloș Deak – Montreal, Canada

BUMERANGUL

Pentru cei care au un crez, nu există limite.
Pentru cei care nu au limite, nu există obstacole.
Pentru cei care nu se- mpiedică de obstacole, se deschide cerul.

O trezi soneria stridentă a telefonului. Se ridică speriată din pat. Cine, Doamne, mă sună la ora asta? E abia….Privirea îi alunecă spre ceasul de pe noptieră. Vai ce târziu este! Și mai am atâtea de făcut înainte de plecare. Ridică receptorul. O voce străină:

– Alo. Victoria Pop?

– Da.

– Cu regret vă informăm că

– Ce? Nu se poate. Nu-i adevărat. I se făcu rău. Ameți și căzu pe podea scăpând receptorul din mână.

– Alo, alo, mă auziți? Alo…

Nu mai auzea nimic. Inima îi bătea puternic în piept și zvâcnirile ei le resimțea în tot corpul ca niște lovituri de cuțit.

-Nu se poate. Începu să plângă în hohote. Nu. Nu se poate. Nu se poate. Nu- i adevărat. Cineva a făcut o glumă proastă. Asta e. Sigur. Știu că plecăm și… Ce ticăloși! Nu. Puse hotărâtă mâna pe celular. Se înțelesese cu Puiu, să nu se sune azi, să își lase timp fiecare, să discute cu familia. Asta în cazul lui. Că ea nu avea cu cine vorbi. Era orfană. Nu avea pe nimeni apropiat. Doar niște vecini cu care se avea mai bine. Promisese, dar după telefonul primit nu se mai putea stăpâni. Trebuia să vorbească cu el. Formă 0722123456. Niciun răspuns. Mai încercă o dată. La fel. Telefonul suna în gol. Încercă a treia oară. Nimic. -E ocupat, nu poate răspunde. I se făcu frică. Se așeză pe fotoliu. Singurul loc care mai rămăsese liber în casă, unde putea sta jos. În jur, peste tot, geamantane, pachete, haine aruncate.

-Aștept puțin și îl sun din nou. Își făcu o cafea, intră on-line în ziarul local cu gândul să-l răsfoiască, să-l citească, să- i treacă timpul mai ușor. Pe prima pagină, știrea zilei. Mâna, sleită dintr- odată de putere, îi căzu neputincioasă în jos, scăpând tableta pe covor. Rămase împietrită, cu sufletul rănit și fața albă fără nicio urmă de viață. Începu să tremure. Să plângă. La început a jale, apoi mai tare, a disperare, scoțând între hohote, gemete de animal rănit de moarte, în agonie.

Telefonul începu din nou să sune. Nu- l mai băgă în seamă. Lumea din exterior încetase a exista pentru ea. Tot ce însemnase viață până atunci, speranță și sentimente, dispăruseră ca prin farmec. Articolul cu titlul scris cu litere mari anunța în detaliu un accident mortal ce avusese loc în acea dimineață, într- un sat aproape de Lugoj. O Dacie fusese lovită din plin, de un marfar, la trecerea peste calea ferată. Autorul articolului spunea că trenul venea cu viteză dinspre sârbi. Că mecanicul locomotivei nu a văzut mașina din cauza lucrărilor de modernizare care se făceau pe traseu. Că traversarea fără bariere, era prevăzută doar cu Crucea Sfântului Andrei. Ziaristul mai menționa faptul că polițiștii chemați la fața locului vorbeau și de niște panouri antifonice de curând montate care ar fi putut împiedica șoferul să observe semnalele care avertizau apropierea trenului. Și că probabil atunci când omul l- a văzut, a fost prea târziu.

Poate… Probabil… Variante. Vorbe.

Mecanicul de locomotivă arăta îngrozitor. Tremura, plângea și ofta din toți rărunchii. Buimăcit, repeta într-una cum că s-a trezit pe neașteptate cu mașina în față.

-Am frânat, dar degeaba. Am frânat de-or ieșit scântei din șine. Doamne Dumnezeule, ce mă fac? Eu nu am fost de vină. Am frânat... spunea el și iar o lua de la capăt. Nimeni nu-l mai asculta. Grupul de oameni veniți la locul accidentului creștea văzând cu ochii. Cei care locuiau în casele de la șosea, povesteau celor nou veniți cum că atunci când au auzit scrâșnituri prelungi de metal pe metal, au înțeles că nu-i a bună și că au ieșit imediat afară în stradă, să vadă ce s- a- ntâmplat.
-Doamne ferește-i pe toți!
-Ce necaz mare! Am știut „numai ce" [imediat] după mașină, cine- o fost.
Știrea s-a răspândit în sat, ca focul în paiele uscate. Victima era cunoscută de toți. Tot mai mulți săteni șocați de ce auziseră veneau în fugă la calea ferată în speranța că pot da o mână de ajutor. Își spuneau unii altora ce mai aflaseră. Că au auzit polițiștii discutând între ei, că tânărul conducea cu viteză și cum soarele i-ar fi bătut în față, nu a văzut luminile trenului ce se apropia. Că radioul care încă mergea, sugera că nenorocitul nu a auzit nici semnalele acustice ale locomotivei. Că oamenii legii chemați de urgență la fața locului spuneau că accidentul s- a produs din cauza nerespectării regulilor de circulație. Că șoferul era obligat prin lege să oprească mașina la Crucea Sfântului Anton, să se asigure...
Tânărul nu a făcut- o. De ce? Cauzele posibile ale accidentului puteau fi toate sau doar numai una din ele: viteza nereglementară, șoferul preocupat de altceva nu fusese atent la drum, lumina puternică a farurilor locomotivei să-l fi lovit drept în ochi, temporizare nenorocită și mai ales, neglijență. Oamenii își făceau cruce: „Ceasul rău".
Mecanicul stătea ca un pui prăpădit, între polițiști. Șocat, se uita când la unul, când la altul. Răspundea docil la întrebări. Plângea ca un copil și se ștergea cu mâneca cămășii pe ochi, tot repetând că el n-a fost de vină. Că a observat prea târziu mașina. Panourile... bată- le sfântul de panouri antifonice! Alea or fost de vină!
Aici bietul de el avea ceva dreptate. Fuseseră montate doar de o săptămână, și localnicii nu se obișnuiseră încă cu ele. Omul insista că el a frânat imediat ce-a văzut mașina pe șine, dar că impactul a fost inevitabil. Acuma, că frânase tare, se vedea și după urmele lăsate. Din păcate nu a putut opri trenul la timp. Bolidul a izbit mașina din plin, cu așa o forță că a împins- o în față 200 de metri. Omul nu- și revenea din șoc. Spunea întruna:
- A ieșit în fața noastră, am dat semnale cu fluierul... sunt panourile alea. vizibilitatea e redusă... e scurtă. Nu am avut cum să vedem departe... Ne- am trezit cu el, în față. Doamne Dumnezeule, ce mă fac? Oare nu mai trăiește? V- ați uitat bine?
Întrebarea părea prostească, dar avea un oarece sens, căci pe cât se putea vedea prin parbrizul spart al mașinii, șoferul arăta nevătămat, așa cum stătea nemișcat, cu capul sprijinit de bord.
– Dați-vă la o parte, oameni buni. Trebuie să-l scoatem afară din mașină.
– Da, da. Vai de el. Ce băiat tânăr!
– Și ce părinți de ispravă are.
– De-a cui îi?
– De-a lu' Bogatu'.
– De-a lu' Bogatu? A lu' nană Floare? Ioai [vai], Doamne! Ajută- i Doamne și le dă putere! Îs oameni tare buni și la locul lor.
– Ai sunat la Inspectorat? Se auzi vocea unui polițist întrebând un coleg.
– Da, au trimis deja o mașină cu un echipaj de salvare, a răspuns acesta.
– Au ajuns băieții cu sculele, strigă cineva
– Doamne de l-ar putea scoate din mașină. E blocată. Omul nu se mișcă, dar poate... săracul... mai...
L- au scos cu greu dintre fiarele încâlcite. Părea neatins. Era însă înțepenit și rece. Nu rămăsese urmă de viață în el. Doar o lacrimă se încăpățânase să îi rămână agățată de gene. Pe ecranul crăpat al celularului, ultimul număr chemat: al Victoriei.

Vecina auzi prin perete, niște hohote de plâns.
Victoriţa? Plânge? Ce i s- o fi întâmplat? O sună la telefon. Niciun răspuns. Mai sună o dată. Tot nimic. De acum, tânguielile se auzeau tot mai tare.
Speriată, Marta luă din cui cheia de rezervă pe care i- o dăduse în păstrare prietena ei, ca măsură de prevedere, dacă Doamne ferește se întâmplă ceva în apartament sau se blochează zarul, să poată intra în casă. Nu mai sună la sonerie. Intră direct. Nu se aștepta la așa ceva. O clipă, a rămas nemișcată. Nu- și credea ochilor. Victoria era prăbușită pe podea cu un cățeluș de pluș în brațe. Ochii-i înroșiți de plâns priveau în gol. Tânăra bolborosea:
Doamne Dumnezeule! De ce ne- ai bătut, Doamne?
– Vichița? Ce- ai pățit? Ce s- a întâmplat, draga mea?
La auzul vocii prietenei ei, tânăra ridică capul. Se uită la ea ca la o străină. Nu părea că o recunoaște. Marta se sperie.
– Hai sus! O rugă ea
Victoria, nimic. Nicio cooperare din partea ei. Marta o apucă de subsuori și dădu să o ridice. După câteva opintiri, reuși. Fata se lăsa în voia ei, ca o păpușă din cârpe. Cu chiu cu vai o trase până în dormitor. O ridică anevoie și făcând loc prin mulțimea de pachete o întinse pe pat. De întrebat, nu a mai întrebat- o nimic. Tot nu i- ar fi răspuns. A mers în baie. A căutat un ștergar. L- a înmuiat în apă rece. L- a stors și cu el în mână s- a întors în cameră. A găsit- o cum o lăsase. În aceeași poziție. A șters- o pe față, i- a pus prosopul umed pe frunte, mângâind- o ușor și încercând să o liniștească. Oare de ce plânge așa amarnic? Ce i s- o fi întâmplat? O să- mi spună ea, mai târziu, își zise Marta. S- a hotărât să o ia cu binișorul. A început să îi vorbească, să- i povestească despre una, despre alta. Nicio reacție. Schimbă metoda. O certă: mai serios, mai cu blândețe. Degeaba. Nu mai știa ce să facă. Vorbea ca la pereți. N- a mai zis nimic. S- a oprit. Spera ca liniștea să- i aducă pace în suflet. Bine măcar că-i sâmbătă și lumea din bloc nu- i pe acasă. Că altfel s-ar fi adunat toate vecinele la ușa ei. Victoria nu mai plângea. Stătea ca împietrită, uitându- se în gol. În cameră se așternuse o liniște grea. A întrebat-o dacă vrea un pahar de apă. Nu i-a răspuns. Fata se uita la ea cu ochi de sticlă. Era și nu era, vie. Marta s-a speriat. Nu o mai văzuse niciodată așa. A dat din cap, resemnată. Am înțeles și a continuat să o bată ușurel pe spate. După un timp, Vichi a închis ochii dar i-a făcut semn cu mâna că e mai bine. Să plece. Că vrea să rămână singură. Marta nu se putea hotărî. Ce să fac? Să plec să o las să se liniștească? Să stau cu ea? Într- un sfârșit zise:
– Vichi, cobor la alimentară să iau să iau niște baghete proaspete. Vin imediat înapoi. Așteaptă- mă. Stai aici, auzi? Nu mergi niciunde, Vichi. Da? Vichi, m-auzi? Insistă Marta.
Fata a dat din cap. Doamne ce prostii vorbesc și eu, Unde să plece biata, că abia se mișcă. Îmi pierd capul și eu. Oare o fi înțeles ce i- am spus? Doamne, da' ce i s- o fi întâmplat? N- am văzut- o așa, de când o cunosc. A luat liftul. A coborât la parter. A ieșit afară, în stradă. Bulevardul fusese spălat în zori și mirosea a proaspăt. A cumpărat o sută de grame de șuncă de Praga, patru cornuri proaspete, încă calde și două sticle de lapte acru. Victoriei îi plac cornurile. O să mâncăm împreună… și o s- o fac să bea și un pahar de kefir. O să- i facă bine. O să- mi spună ea ce necaz are.
În drum spre casă se opri din obișnuință la colț, să ia ziarele. Deși era încă devreme, la chioșc se făcuse coada. S- a așezat și ea, la rând. A cumpărat revista Femeia și ziarul local, Redeșteptarea. Cu ele în mână s- a repezit înapoi. Am să o forțez să mănânce ceva. O să stăm de povești. Va fi bine. În așteptarea liftului, și- a aruncat ochii pe ziar. Îi atrăsese privirea un titlu scris cu litere mari. A început să citească. După primele rânduri s- a oprit.
– Urcați doamnă?
– Poftim?
– Am întrebat dacă urcați. A venit liftul.

– Ah, nu. Nu încă. Mergeți, mergeți dumneavoastră, întâi. Eu mai stau. Aștept pe cineva, a răspuns ea, automat. Nu a mai urcat în lift. Nici în următorul. A rămas pe trepte cu ziarul în mână. De acum, știa despre ce este vorba. Naiba să-i ia de reporteri. Despre lucruri frumoase nu se grăbesc să scrie. Dar când apare așa ceva, nu dorm nici noaptea. Se adună la locul accidentului ca mușteleo la rahat. Vai și amar de el! Vai, săraca de ea! A stat mult pe scări. Vestea era cumplită. Știa ce mult însemna Puiu pentru Vichița. Toată viața, prietena ei fusese singură. El a fost primul om de care se atașase și pe care îl iubea din tot sufletul. Urmau să se căsătorească. Se hotărâseră să plece împreună la lucru, în străinătate. Fata nu ezitase nicio clipă când prietenul ei a venit cu propunerea să plece din țară pentru câțiva ani. Ce- o să facă, acum, nenorocita de ea? Doamne ce să-i spun, s-o liniștesc? Cum s-o ajut?

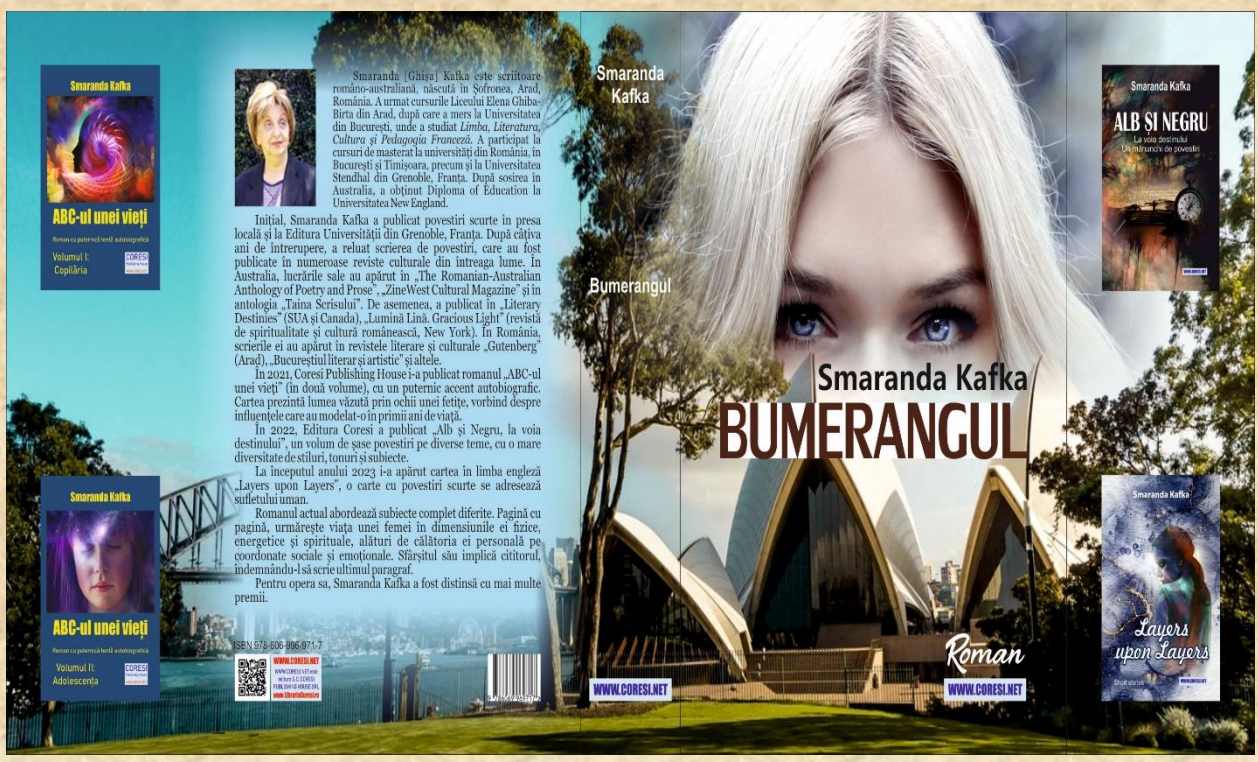
S-a ridicat cu greutate de pe trepte și a pornit- o încet în sus, pe scări. Nu a luat liftul. Inconștient, încerca să cumpere ceva timp.

– Bună dimineața, vecină. Iară îi stricat liftul? a întrebat o locatară.

– Bună dimineața. Știu eu? N- o venit o vreme și n- am mai avut răbdare să aștept.

– Of, tot timpul se întâmplă ceva în blocul ăsta. Săptămâna trecută n- o fost curent. Aialaltă s- o stricat ceva și o fost „bai” [necaz] cu caloriferele. Acuma, liftul… bodo găni femeia.

Avea chef de vorbă. Să se plângă de toate belele vieții la bloc. Marta a ascultat- o o vreme, politicoasă. Nu i- a răspuns. A încuviințat ce spunea și apoi, sătulă, a mormăit un „La revedere”, lăsând- o în continuare, să se lamenteze. ,,Of, tot timpul se plânge de ceva. Toți fac așa de parcă văitatul a devenit un sport național”.

Smaranda Kafka – Sydney, Australia

Silvia Râșnoveanu - versuri

VIS FUGAR

Te-aud cum calci pe dale reci,
Prin suflet încă-mi faci poteci,
Deschizi ferestre și strecori,
Frânturi din rupere de nori.
Când vii , alini. Când pleci, mă dori,
Mă strigi pe nume uneori,
De parc-ai vrea să-mi spui ceva.
E glasul tău? E mintea mea?
Să tac? Sau poate să-ți răspund,
În nebunie să m-afund
Și să-mi hrănesc închipuiri?
Mi-e mintea grea de plăsmuiri!
Mai bine, nu, ar fi-n zadar
Să prind în laț un vis fugar.

ÎN ADÂNC DE SUFLET

Niciodată parcă n-am privit mai mult
În adânc de suflet. Pe drumeag de soartă,
Niciodată parcă n-am putut s-ascult
Șoaptele iubirii. Suflete, mă iartă!

Îmi vorbeai adesea, eu nu-nțelegeam
Și credeam că-s umbre, noaptea, prin cotloane,
Cât de-ndepărtată vieții îmi eram,
Câte anotimpuri prinse în capcane...

Am crezut că totul este să mă zbat
În strânsoarea lumii, să-mi cedez talantul
Gloatelor străine. Nu m-am întrebat
Dacă-n goana asta țelul nu-i neantul?

M-am oprit la timp, doar cât o uimire...
Îmi erai respirul de la începuturi,
Te-am privit... și-n gând, dar și în privire
Se-aprindea vârtejul miilor de fluturi.

Dintr-odată cerul mi-a vorbit deschis,
În adânc de suflet am privit deodată
Și eram acolo, freamăt nedescris
De iubire plină, cum n-am fost vreodată.

IA-MI DE PE UMERI LUMEA

Iubește-mă cum vrei, cum sunt și basta!
Ia-mi de pe umeri lumea asta ternă,
Cu flama vieții atârnată-n bernă,
Ia-mi de pe suflet greutatea asta!

Iubește-mă cum vrei, cum ți-e pornirea!
Să nu mă prinzi, și tu, cu legăminte,
Dezbracă-ți doar iubirea de veșminte
Și cu zăbrele nu-mi închide firea.

Prin suflet ochiul clipei să mă vadă,
Din toate câte sunt, ca pe-o aleasă
Ia-mi de pe umeri lumea și mă lasă,
Despovărată. Căci, să știi, nu-mi pasă
De ne iubim, când lumea stă să cadă.

Ia-mi de pe umeri lumea asta fadă!

Silvia Râșnoveanu - Germania

Condeierul diasporei

REVISTA Asociației Scriitorilor Români din Austria

Redactori:
prof. **Florica Ranta Cândea**
prof. univ. dr. **Anton ILICA**
conf. univ. dr. **Cătălin Negoiță**
col(r) dr. ing. **Constantin AVĂDANEI**
Tehnoredactor: ing. **Constantin Gumann**

Director fondator: Daniela Gumann
Lector: Dan Toma Dulciu
Senior editor: Gheorghe Stroia

Colaboratori externi:
Lidia Popa – poetă (Italia)
Antonela Stoica – poetă (Germania)
Liliana Popa – poetă (România)

Contact:
Blog: **http://scriitoriromaniaustria.ro/**
Email: **contact.asra2018@gmail.com**
Facebook: **asociatia.scriitorilor.romani.din.austria/**
Telefon: **004369910895388**